

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 310 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
polletno 120 Din
za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stopnja: peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20. vrsti oglasov
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniški delu
vsilica po 10 Din
2. stopnja: peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20. vrsti oglasov
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniški delu
vsilica po 10 Din
3. stopnja: peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20. vrsti oglasov
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniški delu
vsilica po 10 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Za naročila se ne vračajo, ne frankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajeva št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Sovjetska „miroljubnost“

Sovjetska diplomacija je že ponovno prenetila svet s predlogi, ki so spravili v zadrego njene sovražnike, v široki javnosti pa vzbudili simpatije do sovjetov in vero v njihovo miroljubnost.

Ko so se lani na pobudo Društva narodov sestali zastopniki skoraj vseh držav sveta, da se posvetujejo o načinu, kako ustvariti take mednarodne obveznosti, da bi bila za vedno onemogočena vsaka vojna nevarnost, so se te konference udeležili tudi zastopniki sovjetov. Njihov vodja Litvinov je našel najbolj radikalno formulo. Predlagal je posebno, za vse države obvezno konvencijo, po kateri bi se izvršila popolna razorožitev sveta in s tem bi bila odpravljena vojna nevarnost. Ker pa je bil ta predlog le malo preveč enostranski in enosloven, ga konferenca ni sprejela in se je razšla brez uspeha.

Kmalu nato je zopet Litvinov predlagal v posebnem svečanem govoru, da naj vse sosedne države sklenejo s sovjeti in medsebojno posebno pogodbo o takojšnji in popolni razorožitvi. Pri tem je dal razumeti, da vzdržujejo sovjeti svojo veliko rdečo armado samo zato, ker se bojijo napada od strani Poljske in Rumunije. Ker pa sta obe državi dali razumeti, da vzdržujeta svoji armadi predvsem radi stalne nevarnosti ravno od strani sovjetov, je ta predlog ostal brez odgovora.

Ko so lanske poletje evropske države svečano podpisale Kellogov pakt, katerega namen je ta, da se vsi spori med posameznimi državami rešujejo po razsodišču in je krvavo obračunavanje skoraj popolnoma izključeno, so bili sovjeti prvi, ki so ta pakt ratificirali. Ostale države, ki so ta pakt podpisale, ga še do danes niso ratificirale. V Združenih državah, ki so po svojem zastopniku to mednarodno pogodbo predložile, se je še nedavno vršila živahna agitacija proti njej. Nekaj časa je celo izgledalo, da v ameriškem senatu ne bo večine. Vendar je končno zmagalo stališče pristašev Kellogovega pakta in pred tremi dnevi ga je ameriški senat sprejel in ratificiral.

Sovjeti so pred tem šli še dalje. V posebni noti so Poljski in Litvanski predlagali, da naj te tri države podpišejo poseben protokol, tako zvan Litvinov protokol, s katerim se obvežejo spoštovati odredbe Kellogovega pakta ne glede na to, kdaj ga sprejmejo druge države.

Dočim je Litva takoj pristala na ta sovjetski predlog, je varšavska vlada odgovorila, da tudi goji iskrene miroljubne tendence, da pa ne more sprejeti posebnih obveznosti, dokler ni izvršena ratifikacija v vseh državah v zmislu člena 3 tega pakta. Poljska bi bila nelojalna, če bi delala na lastno pest v vprašanju, kjer se je obvezala na solidarnost z ostalimi. Obenem je Poljska vlada izrazila svoje začudenje, zakaj ni postavljena ista ponudba tudi Rumuniji.

V odgovoru na to noto pravi Litvinov, da nimajo sovjeti nič proti temu, da predloženi protokol podpiše tudi Rumunija. To pa ne znači, da so s tem poravnani vsi spori z Rumunijo.

V celi tej najnovejši miroljubni akciji sovjetov, ki še ni završena, nas najbolj zanimajo sovjetsko stališče napram našemu zavezniku Rumuniji. Napram svojim sosedom se sovjeti poslužujejo prav spretnih potez. Kadar hočejo vznemiriti Poljsko, se dogovarjajo z Berlinom, kadar iščejo posojilo v Nemčiji, kotirajo z Varšavo. Pri sedanjem njihovem predlogu pa je zanimivo tudi še to, da so se od vseh sosedov obrnili samo še na Litvo, s katero so Poljaki v neprestanem ostrem konfliktu.

Pri vseh ugodnih prilikah pa sovjeti dosledno poudarjajo svoje spore z Rumunijo in vedno svečano potrjujejo svoje pravice do Besarabije. Tudi sedaj so naglasili te spore in s tem jasno povedali, da med njimi in Rumunijo ne vlada tako razmerje, kakor bi si ga v interesu miru želeli.

Romunska javnost je razburjena. Odklanja vsako debato o Besarabiji, ki da je in mora ostati romunska zemlja. Vendar pa je javnost radi te najnovejšše manifestacije tudi vznemirjena. Časopise opozarja evropsko javnost na dejstvo, da se sovjeti zelo marljivo oborožujejo in da so ob Besarabiji mejni še vedno zbrane močne enote rdeče armade. Z zadovoljstvom konstatirajo, da so se njihovi poljski zavezniki, s katerimi jih vežejo prijateljske in tajne pogodbe, tudi v tej priliki zavzeli za romunske interese. Pričakujejo tudi ostalih zaveznikov, da bodo ostali dosledni v čuvanju obstoječega stanja in miru ter krepko naglašajo, da splošnemu miru proti nevarnost samo od sovjetov.

Pred spremembami
v socialni zakonodaji

Nejasne zahteve gospodarskih krogov - Stališče delavskih zastopnikov

Belgrad, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Izmed mnogih posvetovanj, kako urediti notranje državno življenje, so vzbudile pozornost zahteve gospodarskih krogov glede socialno-politične zakonodaje. Pri tem je bilo opaziti dveje: Socialna zakonodaja naj se popolnoma izenači, za vse države naj veljajo isti zakoni. Naša država je še v razvoju intenzivnega modernega agrarizma in industrializacije. Zato ni primerno, da se pod geslom »povojno socialne pridobitve« enostavno posnemajo zakonodaja tistih držav, ki s že koncem 19. stoletja imela veliko industrijo in tako številno delavsko armado, da preko nje niti najbolj kapitalistično mislečemu meščanstvu ni bilo mogoče iti. Iz že objavljenih resolucij in korakov, ki so jih hoteli zastopniki delodajalcev že podvzeti, smo dobili vtis, da se bo sprožila želja po reorganizaciji celoga našega socialnopolitičnega zakonodajstva. V prvi vrsti se bo zahtevalo, da se postavi na drug temelj delavske zavarovanj

in uprava teh zavodov, da se podvrže kritiki vprašanje osemurnika in tisti zakoni, ki se nanašajo na omejitve kretanja v prodajalnah. Izdala se je parola, da je prišel čas, ko morajo biti vse sile na delu, da pride v državo čim več denarja, ker bo potem več davkov in več investicije ter zaslužek in splošna blaginja. Če se potem izkaže, da je treba več delavske zaštite in omejitve gospodarske prostosti, naj se vprašanja praktično proučijo, in če bi odgovarjalo realnosti, potem se, tako pravijo delodajalci ne bi upirali žrtvam za delavstvo in državo.

Spričo teh zahtev so imeli tudi zastopniki delavstva tako v ministristvu kot v delavskih zborskih posvetovanjih, kako vzeti na znanje želje delodajalcev. Po naših informacijah bi se dale razpoloženje v teh vrstah označiti takole: V značaju nove vlade je, da pride v prvi vrsti v poštev osebnost ministra, ki je odgovoren samo kralju. Čakati je treba, kake smer-

nice bodo v pogledu socialne zakonodaje v katerikoli obliki oficijelno podane, ker se je dosedaj več ali manj gradilo na notranjem poslovanju uradništva. Zahteve delodajalcev pa niso idealne. Popolno izenačenje vse socialne zakonodaje bodo ovirale nasprotno namere same, ki ne dopuščajo mehanizacije. Na zahtevo, da ne gre slepo posnemati socialne zakonodaje drugih držav in pustiti gospodarstvu nekaj let svoboden razmah, pa se opozarja na dosedanje zgodovino socialnih bojev, na izgubo delovnih dni, na materialno škodo, če se uniči harmonija med delavci in delodajalci. Dalje opozarjajo na mednarodni položaj naše države. Ne gre, tako smo zvedeli, da bi delodajalci proglasili vlado za svojo. Vlada jim še z nobenim korakom ni dala poverda za to. Vlada ima nadalje strogo nalogo, združiti narode, ki so razdvojeni po strankarskih bojih, zato ni treba razdvajati.

Zakon o rednih sodiščih

Belgrad, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Kralj je danes podpisal ukaz, s katerim stopa v veljavo novi zakon o sodiščih. V glavnem posnemamo iz njega: V kraljevini SHS izvršujejo sodno oblast redna sodišča, ki so okrajna (sreska), okrajna, trgovinska, apelacijska in kasacijska sodišča. Izredna pa so občinska in pa mestna, v kolikor obstajajo. Vse sodbe se izrekajo v imenu Nj. Vel. kralja. Vsi sodniki so dolžni, dati drug drugemu pravno pomoč v službenih poslih.

Redna sodišča: V vsakem okraju obstoja redno okrajno (sresko) sodišče s sedežem v središču okraja. Vsa kotarska sodišča na Hrvatskem, v Slavoniji, Medimurju, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini, Banatu, Bački in Baranji in okrajna sodišča v Sloveniji se pretvorijo v sreska sodišča, ki ohranijo sedanjí obseg in pristojnost. Število okrajnih (sreskih) sodišč, njihovih središč in njihovih področij, potem ko so že enkrat ustaljena, se more spremeniti samo z zakonom. Če je število prebivalstva veliko, se lahko z zakonom določi, da je v istem okraju (srezu) lahko več kot eno sodišče, oziroma da velja eno sodišče za dva majhna okraja (sreza).

Okrajna (sreska) sodišča vršijo sodno oblast v prvi instanci v stvarih občega državljankega, trgovinskega in meničnega, izvenspornega in izvršilnega ter kazenskega značaja, v kolikor spadajo kazni po zakonu v njihovo pristojnost. Nadalje vodijo zemljiške knjige. V smislu zakona rešujejo zemljiške spore.

Sodna oblast pri okrajnih (sreskih) sodiščih vrši sodnik-posameznik. Okrajna (sreska) sodišča upravlja predstojnik (starešina), ki vrši tudi nadzorstvo nad sodniškim osebjem. Koliko oseb je potrebnih pri posameznih sodiščih, odreja pravosodni minister. Zakon našteva nadalje dolžnosti in pravice predstojnikov (starešin) okrajnih (sreskih) sodišč.

Predsednik okrajnega sodišča, ki so mu predstojniki podrejenih sodišč dolžni na koncu vsakega leta pravočasno prijaviti razpored dela sodnikov za prihodnje leto, lahko razpored v teku 15 dni spremeni. Ako se izprazni mesto okrajnega (sreskega) sodišča, ali se pokaže, da je kak sodnik preobremenjen z uradnimi posli, lahko predstojnik določi razpored njegovih poslov. O tem obvesti predsednika okrajnega sodišča.

Kadar je predstojnik sodišča oviran, da bi vršil svoje posle, ga nadomešča po činu najstarejši sodnik. Na predlog predsednika pristojnega apelacijskega sodišča lahko pravosodni minister odredi, da se redni sodni dnevi vršijo tudi izven središča okrajnega sodišča. Na koncu vsakega leta se na uradni deski, oziroma kakor je v dotičnem kraju običaj, objavi, katere dneve se bodo vršili sodni dnevi izven sedeža.

Vsi današnji sodni stoli v Hrvatski in Slavoniji, okrožni sedeži, okrajna (zemaljska) sodišča v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, Banatu, Bački in Baranji, se spreminjajo v okrožna sodišča in ohranijo obseg in pristojnost. Kje bodo v Srbiji in Črni gori dobila sodišča sedeže, kakšna bo njihova krajevna in stvarna pri-

stojnost, se določi s posebnim zakonom. Nova okrožna sodišča, njihova pristojnost (stvarna in krajevna) se more spremeniti samo z zakonom.

Pristojnost okrožnih sodišč določa zakon na kratko takole: Sodišče v stvarih občega državljankega in izvenspornega značaja, kakor tudi v prvi instanci, v kolikor ni ta instanca okrajno (sresko) sodišče. V mestih, kjer ni posebne posebnega okrajnega sodišča, vodijo okrožna sodišča registracijo trgovskih tvrdk ter vršijo nad trgovskimi posli sodno oblast. Pod njihovo pristojnost spada stečaj, v kolikor ne spada v pristojnost trgovskih sodišč.

Prav tako imajo okrožna sodišča splošna opravila, v kolikor niso ta pridržana posebnim sodiščem. Okrožna sodišča na sedežu apelacijskega sodišča vodijo tudi rudarske knjige in vršijo rudarsko sodno oblast v rudniških vprašanjih v področju apelacijskih sodišč, v kolikor ne spadajo v pristojnost drugih sodišč. Okrožna sodišča v Belgradu vodi osrednjo zemljiško knjigo za železnice, za javne kanale, in sicer za celo državo po določilih o zemljiških knjigah. Vsako okrožno sodišče mora imeti predsednika, potrebno število sodnikov, sodnih pomočnikov, upravnega osebja in slug (služiteljev). Število osebja določa pravosodni minister.

V kolikor zakon ne določa drugače, se vrši sodna oblast v senatih, ki štejejo tri sodnike. Sodni sklepi se sprejemajo z večino glasov, ako zakon ne določa drugače. Predsednik okrajnega sodišča vodi tudi upravo sodišč in nadzorstvo nad sodnim osebjem. Ako je on oviran v vršenju svoje službe, ga nadomešča po činu najstarejši sodnik. Okrajna sodišča izvrše razporedbo za bodoče leto. Med sodnimi počitnicami izdaja sodne odločbe poseben senat, ki ga določi predsednik in sicer s pisмено naredbo, ne glede na celotni letni razpored. Prav tako odloča predsednik, katere posle naj vrše ostali sodniki. Letni razpored, predvsem določitev posameznih senatov in sodnikov-posameznikov in njihovih namestnikov, mora predsednik dati v pregled predsedniku pristojnega apelacijskega sodišča obenem s prošnjami posameznih sodnikov, če take obstojajo. Če se že določeni razpored radi kakršnekoli ovire ne more obrzati, lahko predsednik odstopi od tega razporeda. Takoj pa mora obvestiti predsednika apelacijskega sodišča.

Ako je kak sodnik že delal na predmetu, ki je v razpravi, pa ga še ni dokončal, lahko predsednik odredi, da isti sodnik nadaljuje s tem delom, in sicer v senatu, četudi ni njegov član. Ako v kakem slučaju kak sodnik ali njegov namestnik ne more izvršiti svojih dolžnosti in se ne more zamenjati s sodnikom istega sodišča, lahko predsednik pozove sodnika iz okrajnega sodišča istega mesta, da vrši v tej zadevi sodno oblast. Toda v enem senatu sme zamenjati samo enega člana. Sodniki-posamezniki okrajnih sodišč pa se morejo zamenjati z okrajnim sodnikom.

Personalni senat pri okrožnih sodiščih

ima nalogo, oddati svoje mnenje ali osebni predlog, ki se tiče osebja tega sodišča. Navzoča mora biti najmanj polovica. Predseduje predsednik okrajnega sodišča ali njegov namestnik. Nato zakon našteva, kaj spada v pristojnost te seje: dajanje pravnega mišljenja na zahtevo pravosodnega ministra, predlogi, ki naj bi se sestavili po mnenju sodišča glede zakonodajstva, posamezna pojasnila itd.

V nadaljnjih sedemnajstih točkah zakon našteva, v katerih slučajih ni treba odločiti senatu, ampak da odloči predsednik sam.

Zakon o poštni hranilnici

Belgrad, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Danes je izšel zakon o poštni hranilnici. V uvodu navaja povod, da se je spremenil dosedanj zakon o poštni hranilnici in čekovnem prometu od 30. novembra 1921. Prebivalstvu se naj da vzgled, kako naj čim bolj varčuje, obenem pa se mu naj da močnost, da čim bolj uporablja ustanovo poštne hranilnice. Dosedaj je bilo v naši državi 32.700 vlagateljev. Vložene vsote pa znašajo 36.392.383 Din 74 para. Ker pa so bile sedaj samo centrala v Belgradu in podružnice v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju pooblašene, izdajati hranilne knjizice, in ker so bile določbe, ki so promet s pošno hranilnico oteževala, se ta zakon spreminja. Člena 11, 15 se ukineta. Čl. 1 določa, da izdaja poštna hranilnica radi čim večjega negovanja varčevanja med našim ljudstvom svoje poštne hranilne knjizice. Zakon o poštnem, čekovnem in virmanskem prometu se spreminja: Hranilne knjizice poštne hranilnice se morajo glasiti ali na ime ali na prinašalca. Čl. 12: Na hranilne knjizice se lahko nalagajo necemjene vsote. Čl. 13: Višino obresti določa poštni minister po tem, kakršne so pač razlike na denarnem trgu. Za izseljeniške vloge lahko poštni minister določi posebno obrestno mero z ozirom na socialne okoliščine in naravo vlagatelja. Vsako spremembo je treba objaviti v »Službenih Novinah«. Čl. 37: Radi lažje likvidnosti poštne hranilnice in pokritja morebitnih poslovnih izgub osnuje pri poštni hranilnici rezervni sklad v znesku 100.000.000 Din. Za organizacijo izseljeniških vlog, posebno za oglašanje in propagando po inozemskem tisku sme poštna hranilnica potrošiti do 250.000 Din na račun premoženja za leto 1929. Zakon stopi v veljavo, ko izide v »Službenih Novinah«.

Proti Pribečeviću

Zagreb, 19. jan. (Tel. »Slov.«) V vrstah bivših narodnih poslancev SDS vlada veliko nezadovoljstvo proti Pribečeviću. Kakor znano, je prišlo ob nekem sestanku med dr. Gjorgje Brankovićem in dr. Prvislavom Grisogonom do obsodbe Pribečevićeve politike. Sklenila sta brez ozira na to, da-li bodo obstojale stranke ali ne, prekiniti vsake zveze s Pribečevićem in izstopiti iz SDS radi tega, ker da je Pribečević glavni krivec naših notranjopolitčnih nesreč. To nerazpoloženje proti Pribečeviću se opaža tudi v Zagrebu. Ko so te dni nekateri poslanci obiskali Pribečevića, je prišlo pri tej priliki v kavarni »Esplanade« do preprirov, po katerih je Pribečević sklenil, da sploh ne sprejme več nobenega poslanca razen Večestava Vilderja.

Tevfik Ružić bej, turški zun. min.

Bodočnost balkanske politike

Vlajub vsem ugovorom po vojni vendar le vladati mir. Države so obubožane in narodi resnično zmučeni od vojne in njenih grozot. Brez dvoma komaj smo nasprotili miru. Seveda pa je ideal, za katerim bi morali težiti, resničen, pravičen mir, ki bi olajšal življenje cellega sveta. To naj se zgodi le na ta način, da se vsa sporna vprašanja rešujejo le z mirovnimi sredstvi, in le z njimi. V svojih vzajemnih odnosih morajo vol narodu biti enakopravni (ter med seboj razpravljati) kot enakopravni. Drugačen mir, ki temelji na ravnotežju, ni idealen mir, kajti ravnotežje, ki v gotovem momentu obstoji, se more zopet porušiti ali pretresti. Tak mir je vsprejemljiv le, če nimamo boljšega. Vsekakor pa je tak mir boljši, kakor pa stanje brez miru. Sicer pa sistem zvez z ozirom na ravnotežje: utegne mir zelo ogroziti. Tak sistem večinoma vodi do vojne. Prizadevanja narodov morajo stremeti za tem, da zavarujejo mir in ga vsestransko zagotovijo.

Bi li balkanski Locarno bil nemogoč?

Ne morem si misliti za Balkan nobenega splošnega pakta, kakršnega nazivljemo »balkanski Locarno«. Kdo bi bil udeležen na tem balkanskem Locarnu? Kdo bi bil petrok, da se bo taka pogodba točno držala? Sploh pa bi taka pogodba, obsegačena vse balkanske države, imela, kakoršna ima vsaka njih o svojih odtisih do sosedov, in pred vsem mentalnost balkanskih narodov, ki morajo odgovoriti edino le Balkanu — vse to bi otežkočilo sklenjanje take pogodbe. Grška je že pred nekaj leti po svojem tedanjem zunanjem ministru Reutisu nekaj takega predlagala. Tudi le Turčija je tedaj odgovorila, da predlog sprejema. Nobena druga država ni smatrala za pravilno, sprejeti to idejo. Balkanske države bi morale mogle vzeti v pretes ureditelj gotovih vprašanj, ki se v svoji celoti ne lrtijo vedno z obojimi oboji narodov med seboj. Na drugi strani pa bi bilo potrebno, ker je splošno pogodbo sedaj težko dojeti, stremeti za tem, zagotoviti mir z posameznimi medsebojnimi pogodbami, katerih važnost v tem oziru bo gotovo vsakdo priznal.

V trenutku, ko sem začel politiko posameznih pogodb, sem izrekel izjavil, da je Turčija pripravljena skleniti take pogodbe z vsemi državami. In res je že sklenila pakte o nevarnosti in razočanju ali podobne posebne pogodbe s Sovjetsko Rusijo, Perzijo, Afganistanom, Sirijo in Italijo. Morem reči, da se bližajo izvršitvi našega programa v pogledu sosednih držav, s katerimi je Turčija hotela skleniti pogodbe. Razume se pa, da je treba ureditelj najprej vsa vprašanja sporna vprašanja, predno je Turčija pripravljena skleniti pogodbe z vsemi državami, ki prihajajo v poštev. Res ne gre, da bi drugi dan po podpisu pogodbe se morali se pogajati o takih vprašanjih. Sedaj pa imamo rešiti le še s francosko vprašanje o sarski meji, z Grško o izmenjavi prebivalstva in livrdetja njihove posesti ter z Jugoslavijo o posestvi muslimanov, ki so se izselili iz te države. Sicer pa mislim, da bi nas to zadnje vprašanje moglo lahko privedi do pogodbe z Jugoslavijo. Ko bodo končane pogodbe s temi državami, bomo lahko ušli svoje odtise do celnega sveta. Duh naše zunanje politike je v ustredu miru in v zagotovitvi našega normalnega mirnega razvoja.

Grška in Bolgarska

Grška in Turčija do Grške se vidno bližajo. Pogajanja so na dobrem potu. Zanjti čas je opredeljen gotov napredek. V pogledu upoštevam optimisti. Zaupam v razočanje Venizelosa. Govorim, da je izredno odločen, rešiti neredna vprašanja med našimi državami, kar pa je sicer že razvidno iz pisma, ki ga je poslal ministrskemu predstojniku in meni. Sedanja grška vlada razpolaga z dovoljmo zavzetostjo v delu, da bo mogla te namere uresničiti. Aktivna politika, ki jo vodi Venizelos, odziva je na idealizacijo, je porok za dobre rezultate, ki jih bo dosegla Grška s tem, da bo izboljšala svoje odnose do drugih držav, na čemur ima brez dvoma interes.

Kar pa se tiče odnosov Bolgarske do Turčije, med obema državama ni vselej vprašanj. Med njima vlada popolna simpatija, ki je ugotovljena s prijateljsko pogodbo od oktobra 1925 in s trgovsko pogodbo, sklenjeno v februarju l. 1928 v Angliji. Zato je logično, da bi nova pogodba o razočanju in nevarnosti, o kateri se vrše pogajanja, mogla medsebojne odnose tako izboljšati, da se oba državi med seboj zagotovo vrnejo v normalnost in nemagajanje. Tak pakt ne bi na noben način motil interesov drugih narodov, ampak nasprotno le utrdil prijateljstvo Turčije do Bolgarske. Če državi sta odločeni sponzorirati in v miru živeti. In to bo v dobro njuna sramota ter celoma balkanskega pokolenja.

Turčija in mir

Končan amer. naše politike je, ustriti naše odnose do celnega sveta. Turčija stopa v vodilno, kizvo svojega notranjega razvoja. Ne da bi se posvetila v vsem miru in varnosti trdim malobogam, ki jih mora doživeti znotraj svojih mej. Naša politika je nedolga bistveno aktivna. Trdimo, smo odločeni, v svoji zunanji politiki držati se v okviru praktičnih dejstev in koristnega dejtvozanja. Če drugi državi, pred vsem do svojih sosedov, hočemo enkrat za vselej ustvariti odnose odkritosti, prijateljstva. Zelfino miru in lastni državi in okrog nas. Zato imamo interese, da bi

Miroljubnost naše politike

Za podaljšanje prijateljske pogodbe z Italijo

Pariz, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor poročajo »Revue de Paris«, se kralj Aleksander sam najmanjšeje trudi, da se doseže podaljšanje prijateljske pogodbe z Italijo iz leta 1921. Kralj je odločen steti vse, da se pogodba ne ugasne.

Milan, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Zastopnik jugo-

slovanskega ministra dr. Kumanudi je izjavil belgrijskemu dopisniku »Corriere della Sera«, da se zunanja politika, kakor je je zasnoval dr. Voja Marinković, ne bo spreminila, ampak da ohranimo politiko mira. O svojih razgovorih, ki jih je imel dr. Kumanudi z italijanskim poslanikom Gallijem, ni hotel dati nobene izjave.

Bioši ministri pred sodišče

Politični položaj v Romuniji - Odhod premoženje bioših ministrov Agitacija proti novemu koledarju - Madžarsko-romunska pogajanja o optantih

Bukarešta, 19. jan. V tukajšnjih političnih krogih se opazja velika živatnost. Skoraj vsi senatorji in poslanci so zbrani v prestolnici radi zasedanja zbornice, ki je pričelo 15. januarja. Zinsko zasedanja parlamenta bo ena najvažnejših za politiko, socialno in gospodarsko življenje Romunije. Razpravljajo se bo o zakonu o stabilizaciji valute, ki bo za poboljšanje gospodarskih razmer največje važnosti, dalje o zakonu o rudnikih, katerega namen je olajšati sodelovanje tujega kapitala pri eksploataciji ogromnega prirodnega bogastva, o zakonu o decentralizaciji administracije, ki je ena od glavnih točk programa vlade g. Minu, o zakonu o socialnem zavarovanju in o kmetijskih zakonih. Predložil je zakon, da senatorji in poslanci ne smejo biti člani upravnih odborov bank in drugih podjetij.

Veliko senzacijo so izzvali vesti, da bo vlada prevzela na odgovornost posamezne dneve birskih vlad. Imenovano bo posebno sodišče, da sodi vsem onim bivšim ministrom in višjim uradnikom, ki so krivi za težko stanje. Imenovano bo tudi posebna komisija, ki bo preiskala, na kakšen način so nekateri bivši ministri pršli do ogromnega bogastva. Inicijativo zato je dala opozicija pod vodstvom univ. prof. Jorge. Ki zahteva, da vlada z vso strogostjo nastopi proti vsem onim, ki so obogatili na račun države in ljudstva.

V zadnjem času je opaziti močno agitacijo proti novemu koledarju, ki ga je ob pro-

klamaciji samostojnosti romunske pravoslavne cerkve leta 1928 izdal sv. sinod. Besarabska in moldavska duhovščina zahteva, da naj se cerkev vrne k staremu koledarju in da naj se velika noč sledi 6. maja. Veliko senzacijo je izzvala izjava kišnjevskega mitropolita, da se brez odobrenja sinoda vrata z vso duhovščino v svoji malikoliji k staremu koledarju. Jaski mitropolit Pimen je prispel v Bukarešto, da se s kronske svetni posvetuje o zadevi. Vlada prepoveda sinodu proste roke. Sinod je sklican za 21. januar.

Milan, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Dimes se je uradno začela romunsko-madžarska konferenca o optantskem vprašanju pod predsedstvom romunskega glavnega delegata Langa Rascana. Rascanu je v pozdravnem nagovoru zatrjeval, da se romunska delegacija ovrsto drži načela, ki ga je manifestirala že v Opitiji, da polna volja in zaupanje v rešitev, ki bi bila ugodna za oba dela, in spraviti svoje interese v skladu s priporočili Društva narodov, katerega presli je Romuniji zelo pri srcu. V odgovoru je voditelj madžarske delegacije baron Szerenyi izjavil, da se tudi društva Madžarske od Opitije dalje niso izpremenila. Po avtoritativni njegove izjave se mora storiti vse, da pride do prijateljskega sporazuma, da se s tem koristi interesom obojih držav in vse Evrope. Nuto je bila dolžena posebnih tehničnih komisija za dobočtev razpravega materijala, katere posl. bodo trajali dva do tri tedne.

Afganistan razdeljen

London, 19. jan. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« poroča iz Bombaya, da se je Aman Ulah izklicel za kralja Kandiharja s pomočjo močnega plemena Duranijev. S tem bi bil Afganistan razdeljen v tri oblasti: ti Kandihar s Aman Ulahom, 2. vzhodna provinca pod vodstvom Sinvarijev in 3. Kabul z Bakom in Saqnom. Spominjati, ko se staja enega, se bosta zopet začeli novi hudi boji. Ko se vestni napadali Kabul, so hude oboroževali javna gestonja, po zavzetju pa opustili del mesta. Kraljeva palata je razbita. Ko je novi kralj Inaj bil prisiljen odpotovati z letalom, je vzel s seboj sedem žen in brata bivše kraljice Sumaje. Kralja Inaj so k prisilnemu odstopovanju pozvali ravno, ko je šel v mešajo le molitvi. Prosil je angleške posredništvo za pomoč, kakor so mu pomudili angleško letalo, s katerim so vso njegovo družbo prepejali v Pesavar. Po ruskih vestih vlada v Kabulu mir. Dogovine so odprte. Odnosi pa z inozemci niso sovražni. Tudi med boji po cestah ni bil manjen noben inozemec.

Tipi v francoskem Kongu

Pariz, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Po belgrijskih informacijah »Action Française« je v francoskem Kongu izbruhnila velika vestja. Umoreniti je bilo mnogo belih kolonistov. Vsestoli so stavili francoski vladi ultimati in zahtevali, da se francoske čete umaknejo iz Bangvina, sicer bi postreli vse bele tace in gozdniki postajo Beal. Kolonialno ministrstvo odgovarja te vesti in priznava samo možnost lokalne vestje. Vendar pa tudi »Democrate« poroča o velikem razbojstvu med domorodni radi brezobzirnega občutljivosti dolavev in belih vest, da je velika občutljivost prebivalstva na tujem proti Franciji.

Revolucija v Guatemali

Newyork, 19. jan. (Tel. »Slov.«) V Mexico City so dobili iz meje vesti, da je v Guatemali izbruhnila revolucija. General Hico, ki je že leta 1923, z revolucijo ostavil vlad. Herrera, je zavzel mesto Retahuat, zaprt mejo in prekinil vse zveze z Guatemalo.

Satisfikacije dr. Beneša

Praga, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Kor je včeraj prišlo o prihiti sprejema pri predsedniku Masaryku do sprave med dr. Benešem in agrarci, se je dr. Beneš sedaj prvič zopet udeležil včerajšnjega ministrskega sveta. Na njegov predlog se je sklenilo, da se predložijo predstojniku Masaryku ratifikacija Kolčova pogodbe.

Tudi naši sosedje mogli varno živeti in biti močni. In tudi, če je neznanostna moč namikloza med njimi resna nevarnost za ohranitev miru, je podobna nevarnost tudi v sklopih nekaterih drugih. Zato je treba izboljšati vasko skrbost v smislu miru. To je edino sredstvo obznanosti brezprimernosti (tan, lje) je.

Slovenci v Italiji

Goriški duhovnik zboleli Mons. dr. Francišek Sodej je v sredo jutro zbolel. Priljubljen je bil ostati v postelji. Ker je preostali močan narava, se ni bati hujše posledice.

Goriški duhovnik umrl. V Gorici je umrl dr. g. Giovanni Guglin, župnik, ki se v nedeljo je daroval v cerkvi na Travniki sveto mašo.

Dobakal 107 let. V Trstu je umrl Anton Porosa, v starosti 107. Rojen je bil v Mureszigah v Istri. Ostal je priprosti delavci do zadnjega.

Kitaški zid je treba postaviti. Odnosi fašistovskega akademskoga društva za leto je na običnem zboru sprejel energično resolucijo, ki zahteva od političnih oblastev, da ne pustijo niti enega slovenskega diaka s Primorskega v Jugoslavijo. Fašistovski tisk je resolucijo pozdravil ter pripominja, da je treba na vsak način preprečiti pohajanje slovenskih diakov na visoke šole v Jugoslaviji, ki ni nič drugega kakor preveriti in nemirni Balkan. Saj tudi Jugoslavija ne pusti bolgarskih in madžarskih diakov študirati v inozemstvu. »Pisec« prihaja slovenskim diakom, ki študirajo v Jugoslaviji, da ne bodo dobili državne službe v Italiji. »Pisec« prihaja po prepovedi z grožnjo, ko je fašistovski Italija vrgla že davno vse slovenske državne uradnike iz službe. Fašistovski tisk zahteva tudi, da se absolutno ustavi dohajanje slovenskih akademikov, duhovnikov in drugih izobraženec, ki prihajajo na Primorsko na dopust iz Ljubljane in agitirajo proti Italiji. Postaviti je treba kratko malo kitajski zid na meji in fašisti bodo zadovoljni.

Mraz v Gorici. Temperatura je v soboto v Gorici padla v noči med četrtkom in petkom na 13 stopinj pod ničlo.

Fašistovski koledar valjuje. Po deželi krozi fašisti in prodajajo koledar, ki ga je izdala fašistovska stranka za leto 1929. Koledar stane nič manj kakor 15 lit. Vsi gostilničarji in obrtniki si ga mora nabaviti. Nekaterim valijo celo po dva! Fašistom pomaga tudi učitelj Golja iz Založ, ki bi mu tako delo ne bilo potrebno, ko se mu ni treba bati fašistov, ker je dovolj premožen.

Lav za naborniki. Za dni se vrši nabir v Gorici. Fantje prihajajo po starem običaju poje v mesto. Goriška policija je slovensko petje prepovedala in teka za posameznimi fanti po mestu, ker se prepovedi nošajo pokorniki. Prav tako se običajni tajniki in podesatki, ki spremljajo fante k naborn, prepovedali peti slovenske pesmi.

Kaj pa je to? V St. Petru in Volčjemrugi so karabinerji lileali na odgovor vse nabornike Mateja lista. Poyasili so jih antenami in jih nato zopet spustili domov. To so morali karabinerji, ne troji fašisti. Ki so navedno neodgovorni za svoja dejanja pred obilnost.

V cerkvi se zahteva italijansko petje. Predstojatelj v Ajdovščini je zahteval od domačega organista, da uvede italijansko petje v cerkvi. Organist seveda ni mogel zahtevi ustreči. Predstojatelj mu je v odgovor ustrelil pišto. Počestit zahteva tudi italijanske pridlo! — Tudi v drugih krajih so počestiti postojali podobni.

Mizerija-general. V Trstu je bil aretiran in konfirman gledališki komik Caecefin. Na ocm je postavlil to-ke vprašanje: Kakšna razlika je med prestolonaslednikom Humbertom in mizerijo. Caecefin je odgovoril: Prestolonaslednik je majot, mizerija (v Italiji) pa je zgeneral (epiškop).

Stimulirani pregled za zaščeno

Beograd, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Kor so se na belgrijski mestni upravi prijavele razne stranke, je nastal med njimi spor, kdo da je do tega koraka upravičen. NRS je prijel bi vsi tajnik mednarodnega glavnega odbora Belovit. Drugi radikali pa mu oporekajo, da bi mogli govoriti v imenu NRS. Prav tako je prišlo do nesoglasja v DS, ker so nekateri prijavili stranko na listino roko.

Belgrijske vesti

Predsedništvo vlade se je v dopoldnih urah izselilo. V dopoldnih prstovih osu a aktiv in mesto za podpredsednika vlade Vranovim. Predsednik vlade Zlatkovski pa se je preselil s šefom kabineta na Vojvodino.

Radiokaj. V gradbenem ministrstvu se je danes vedel o 7 uradnikov, ki so bili sicer v kategoriji, niso pa imeli strokovne sposobnosti.

Obiski pri znanstvenih inštitut. Danes so obiskali znanjega ministra dr. Kumanudi a odpravniki poljskega poslanstva Kompiressa, belokosovski poslanik. Sedaj in amavski poslanik Prina.

Radi volilnih sredstev zamoče je ustrojica promet v Bosni in Hercegovini, Jolai Strah in Zmi gozi.

Narodna politika. Je bila upodobljena v di Banka o plemenitih stvarih in radi vati, v kateri je priredila po črnihski »Noua Revue Presses« Lloyd George Stank.

Trnavska ekonomista napoved. V dolini najprej se vedno moči, na gozd pa videni vrtovi.

Trnavska ekonomista napoved. Obilno, Miru bo velji.

Program nove albanske vlade

Tirana, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Kralj Zogu je ministrskemu predsedniku Krali obnemel z dekretom o imenovanju poslal tudi pismo, v katerem navaja glavne smerice za izvedbo splošnega delovnega programa. Programski uradniki se morajo zadrževati strogo in neoposobni uradniki izmenjati s sposobnimi. Inozemskim družbam se mora pri ustanavljanju podružnic in podjetij v Albaniji dovoliti vsaka olajšava. Pripravlja se novo civilno pravo in nov trgovinski zakon. Prosvetno ministrstvo bo posiljalo študente v inozemstvo, dokler se na ustanovi lastno albansko visokošolsko. Albanija se mora oprostiti tujih agrarov, za kar je potrebna agrarna reforma. Najeti se hoče pozajilo za gradbo prekopov in za reguliranje rek, carinske tarife za uvoz stro-

Sporazum glede reparacij

Pariz, 19. jan. (Tel. »Slov.«) »Havase« poroča iz Washingtona, da so se ameriške banko že zedinile o predmetu za ureditelj reparacijskega vprašanja, ki predvideva, da se nemška reparacijska plačila dolžejo na 20 let. Del nemškega dolga se ima mobilizirati takoj in emitirati mezarocinski denarnimi trgov. Za to je potrebno, da se odpravi klavzula o transi. »Excoctore« poroča, da je Francija pripravljena znižati višino nemških reparacijskih plačil za dve tretjini ali tri četrtine, da po zato zahteva, da se nemški reparacijski dolg izpremeni iz političnega v trgovinski dolg.

Za zaščito naših hranilcev

Pariz, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Francoska vlada namerna izvesti vrsto obsevnih oitovb za naše hranilce pred izkoristitvijo. Predvsem hoče pospešiti zakon o reglamentiranju bančne oitvi, o omejitvi reklame za finančne posle. Dolžnost objave pri ustanovitvi in pri javnih pozicijah, ustanovitve nove ureditve za vrednost, ki se notirajo, kontrolo svojih finančnih inštitucij, kontrolo inozemskih vrednostnih papirjev, kolonialnih papirjev in holdingov in ojačanje policijskega nadzorstva nad bankami in borzami.

Byrd raziskuje južni tečaj

Milan, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Byrdova ekspedicija nadaljuje svoja izvedenja v Kitovem zalivu. Pilot Smith je z letalom poletel proti zapadu vzdolž ledene stene in je v Konjskem morju odkril nove zalive, ki so bili imenovani po ameriških letalcih, tako Chamberlainov in Lindbergov letalci.

Ameriški avtomobilski veleindustrija Ford je sklenil s Sovjetsko Unijo pogodbo, da ustanovi v Moskvi veliko tovarno avtomobilov. Z letno produkcijo 100.000 avtomobilov. Izobila se imajo dobavljati iz Moskve tudi na daljni vzhod. Potrebni materijal bo dobila Amerika, Sovjetska Unija pa dala 50 odstotkov vseh delnic v svoje roko.

Socialna vprašanja

Proračun Delavske zbornice za Slovenijo

Za čas od 1. avgusta 1929 do 31. julija 1930

Številka: 2.100.000 Din., dohodki pa so proračunani na 2.450.000 Din. Naj navodemo nekaj najvažnejših števil.

Splošni upravni stroški znašajo 976.285 Din. za publikacije in statistiko je proračunjenih 80.000 Din. Velja je postavka za ljudsko vzgojo in izobrazbo, ki znaša 582.845 Dinarjev. Od te vsote je 9000 Din namenjenih za nakup knjig za obrtno naob., šole, ter 100.000 za strokovne tečaje delavskim zaupnikom. Dalje je predvidenih za ljudsko kuhinjo v Ljubljani 50 tisoč Din, za brezposelne podpore 100.000 Din, za Delavske zaupnike 100.000 Din, za varstvo vajencev 10.000 Din in za delavsko zavetišče 20.000 Din.

To bi bile glavne številke izdatkov.

Dohodki se razdelo tako-le:

Predpla prispevkov po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev znaša 1.850.000 Din, po »Merkurju« 100.000 Din, po rudarskih bratovskih skladiščih 440.000 Din.

Kako živi ameriški delavec

Življenjske razmere v Ameriki so se po vojni tudi za delavca bistveno spremenile. Rečijo »National Conference of Industry« navaja razmerje med delavskimi plačanci 1. 1914 in 1. 1920. Iz te statistike sledi:

L. 1914 je kvalificiran ameriški delavec zaslužil 28 centov na uro, l. 1920 pa se je meza dvignila na 68 centov na uro. Od l. 1920 do 1922 so začele delavske mezde padati in so padle l. 1922 na 57 centov na uro; pozneje so se zopet dvigale ter l. 1927 znašale 65 centov na uro. Pri nekvalificiranih delavcih je meza l. 1914 znašala 20 centov na uro, l. 1927 pa 48 centov. Mezde ženskega pomožnega osebja so se dvignile od 15 centov (1914) na 40 centov (l. 1927). Seveda te številke niso edino merodajne za presojo delavskega položaja. Vpoštevati nam je treba delavni čas in življenjski indeks, ali po drugače povedano — cene potrebščin. Tu vidimo:

L. 1914 je vsak delavec delal povprečno 55 ur na teden, l. 1927 pa le 50 ur. Življenjski indeks pa se je dvignil od 100 l. 1914 na 193 l. 1922, in je l. 1922 znašal 158, l. 1927 pa 163. Ker pa vidimo, da so se, če postavimo isto razmerje, mezde dvignile od 100 l. 1914 na 233 l. 1927 pri kvalificiranih delavcih, na 240 pri nekvalificiranih in cca 260 pri ženskah, vidimo, da so se v primeri s kupno močjo denarja dvignile mezde pri kvalificiranih delavcih za 32%, pri neizučeni za 34% in pri ženskah za 36%. Vključbo povečani draginji je danes položaj ameriškega delavca sledeč: Če zasluži povprečno 30 dolarjev na teden, si za ta denar more kupiti eno tretjino več, kakor mu je bilo mogoče kupiti s 15 dolarji l. 1914.

Te številke navajamo zato, ker pri nas nekateri, četudi le redki gospodarski krogi, mislijo, da bodo industrijo dvignili, če znižajo plače delavcem, ki so itak ponekod že pod življenjskim indeksom. Pravi interesi industrije se takim tendencam protivi in so obenem take tendence nesocialne in nehumane!

Uspehi krščanskih strokovnih rudarskih organizacij v Nemčiji so vidni iz volitev v rudarska zastopstva. Te volitve so se vršile že meseca oktobra l. l., a so številke tel. volitev vredne, da jih navedemo, obenem z nekaterimi drugimi podatki. V Nemčiji imajo nov rudarski zakon, po katerem smejo postavljati kandidatne liste le priznane strokovne organizacije, vsled česar se je bil volilni boj v glavnem le med krščanskimi strokovnimi organizacijami na eni in socialističnimi na drugi strani. Ker komunistične strokovne organizacije razpada, so komunisti volili socialdemokrate. Izid volitev je naslednji. V Poruhrju so dobile krščanske strokovne organizacije 85.961 glasov (l. 1924 pa le 62.023), socialisti 137.782 (l. 1924 pa 149.044). V Siegerlandu krščanske 5.561 (4262), socialisti 3372 (1347). V Aachenu krščanske 6934 (3206), socialisti 8132 (2501). V Brühlu krščanske 5179 (3484), socialisti 4406 (1647). V spodnjem Porenju krščanske 3008 (2084) socialisti 6986 (6169). Krščanske strokovne organizacije so ohranile večino v dveh okrožjih. V Poruhrju so krščanske strokovne organizacije zrastle za 38%, socialistično-komunistične pa le za 8%. Ker so tokrat socialisti ali skupaj a komunisti, so vsled tega krščanske organizacije izgubile dosedanje večino v Aachenu. Zato so napredovale krščanske strokovne organizacije tudi v Dolenji Sleziји.

Seja mednarodno krščanske strokovne sve. Dne 10. in 11. januarja se je v Utrechtu na Holandskem vršila prva seja novega načelstva, izvoljenega na Kongresu v Monakovem letošnjem poletju. Predsedoval je novi predsednik Nemec Otte. Načelstvo se je pečalo z bližnjo mednarodno delavsko konferenco v Zenevi. Odbor Zveze, ki so v njem zastopniki vseh central in vseh strokovnih internacional, bo imel sejo 27. in 28. maja. Poleg vprašanj, ki se bodo obravnavala na delavski konferenci, se bo odbor pečal tudi s plačilnimi razmerami v posameznih deželah. Monakovski kongres je sprožil vprašanje koncentracije. Zato bo odbor tudi to zadevo pretresal dalje.

Kaj je novega

Koledar

Nedelja, 20. januarja, 2. po razgl. Gosp. Fabijan in Sebastijan. — Solnce vzhaja ob 7.41 in zalze ob 4.42. — Solnce stopi v znamenje vodnarja ob 13.43.

Ponedeljek, 21. januarja. Neža (Janja), Fruktuoz, Epifanij, Majurod. — V torek: Vincencij.

Osebnosti vesti

★ Pri državnem sodišču v Belgradu sta za namestnika sodnikov imenovana višja deželno sodna svetnika v Ljubljani dr. Edvard Pajnič in dr. Josip Kavčič.

★ Nova odvjetnika. V imenik odvjetniške zbornice za Slovenijo sta bila vpisana dr. Jakob Hodžar s sedežem v Celju in dr. Aleš Peršin s sedežem v Ljubljani.

★ Smrtna kosa. Umrila je včeraj zjutraj v Spodnji Novivasi pri Slovenski Bistrici posestnica Marija Jerovšek, sestra mrgara dr. Antona Jerovška, ravatelj Cirilove tiskarne v Mariboru. Pokojnica je bila blaga žena, vzorno krščanskega značaja ter plemenita podpornica revežev. Zato so jo vsi radi imeli. Pogreb preblage pokojnice bo jutri, dne 21. januarja ob 9 dopoldne izpred hiše žalosti v Spodnji Novivasi.

★ V naše državljanstvo so sprejeti Viktor Kodre, bolniški sluga iz Maribora; Milan Jerob, učitelj iz Rajhenburga; Karel Okretič iz Gozda, radovljiški okraj; Fran Dedek, mestni stavbenik in gradbeni inženir, iz Ljubljane; Ivan Strave, posestnik iz Kalševca, brežiški okraj, in Katarina Kariž, zasebnica iz Ljubljane.

★ Učiteljske vesti. Iz začasne v stalno službo so prevedeni naslednji učitelji: Vincenc Čilenšek v Dobju, Srečko Vučkovič v Sevnici, Marija Hrček pri Sv. Stefanu, Milan Erker v Zamostju, Marija Bezjak v Novi Cerkvi, Sonja Dekleva v Markovcih, Anica Kotnik pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah, Angela Kramberger pri Sv. Stefanu, Jožefa Stiglic v Rečici, Martina Vodenik v Mariboru, Beno Brumen pri Sv. Urbanu, Rudolf Vižintin pri Sv. Juriju v Slov. Goricah, Angela Pečnik-Zgank v Centibi, Emilija Potočnik v Makolah, Justina Sinko v Prevalju, Marija Štubelj pri Sv. Dubu na Stari gori, Albert Fras v Ptuj, Vera Pečela pri Mariji Szečni, Vanda Briner v Šmarju pri Jelšah, Alojzija Praunseis v Murski Soboti, Eleonora Stergar v Pilštajnu, Jasna Trstenjak v Šmarju pri Jelšah, Ludovik Vusser v Virštanju, Dragotin Mehora v Podzemlju, Martin Mizerit v St. Kupertu, Alojzij Primožič v Kočevju, Martin Šlibar v Toplicah pri Novem mestu, Josip Tavželj v Litiji, Friderik Vidmar v Kočevju, Branislava Ambrožič v Žužemberku, Anica Bartol v Dragi, Angela Drobnič v Polomu, Gabrijela Grim v St. Jerneju, Katarina Hlebec v Kropi, Vida Jernejčič v Banja Loki, Marija Kalan v Zapolotku, Julija Klemenčič v Kostelu, Ida Kocijančič v Boh. Srednji vasi, Vilma Križnar v Starem trgu, Cirila Merhar v St. Jerneju, Miroslava Nagu pri Sv. Jakobu ob Savi, Marija Peterlin na Robu, Ana Kate na Vrhniki, Marija Škerlj v Toplicah pri Novem mestu, Vida Vardjan v Radovljici, Danica Zen v Dveru, Anton Bajde v Mariboru, Lillien Baltežar v Brezovcih, Anzelma Klenha v Zibah, Gabrijela Kmet pri Sv. Juriju ob Taboru, Ivan Košar v Frankolovem, Drago Krepek pri Sv. Stefanu, Ida Lah v Novi Cerkvi, Božena Musak v Slivnici, Adela Opravš na Polinškaku, Cecilija Ornik pri Sv. Vidu, Erika Pavletič v Rajhenburgu, Anton Strah v Velikem Podlogu, Ludmila Podboj v Rečici, Albin Podjavršek na Bregu, Matilda Potočnik v Murski Soboti, Angela Pucelj v Lokah, Valerija Urban pri Sv. Juriju ob Taboru, Anica Vergir pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah, Dragotin Pečnik v Dolenji Lendavi in Franja Jeraj v Ksaverju.

Ostale vesti

★ Kazalo k »Ilustr. Slovence« je sestavljeno, a ga zaradi velike zaposlenosti tiskarne še nismo mogli priložiti danes, pač se pa zgodi to gotovo prihodnje nedeljo.

★ Državni Higijenski zavod v Ljubljani razpisuje mesto honorarnega zdravnika za novoustanovljeni Zdravstveni dom v Cerkljah ob Krki. Nastop službe 1. marca t. l. Podrobnejše informacije daje Higijenski zavod.

★ Razpisane službe. Rektorat ljubljanskega vseučilišča razpisuje mesto mehanika s prejemki zvanikačnika odnosno dnevnikačja. Prošnje rektoratu do 15. februarja. — Pri okrajnem sodišču v Ptuj se odda mesto sodnega sluga. Prošnje do 5. februarja. — Oblastna uprava bolniškega fonda pri železniškem ravateljstvu v Ljubljani razpisuje službo honorarnega prometnega zdravnika z uradnim sedežem v Brežicah. Prošnje do 26. januarja.

Zupnijske kronike leta 1928

Radovljica. Rojenih je bilo 29, umrlo jih je 24, porok 8, oklicev 20. Zupnija šteje 1500 duš.

Moravče. Rojenih je bilo 113, med temi 55 dečkov in 58 deklic; 11 nezakonskih, 1 mrtvorojen. Oklicanih je bil 32 parov, doma poročenih 23 parov. Umrlo je 53 oseb, med temi 19 otrok do sedmega leta, 11 starih čez 70 let, 7 pa čez 80 let. Več kot sto let nazaj ni bilo tako malo mrličev. Tudi ni bilo nobene nalezljive bolezni. V decembru pa se je pojavila škrlatinka in je več otrok obolelo, nobeden pa ni umrl. Od božiča dalje pa zelo gospodari hripa in skoraj ni hiše brez bolnika. Umrli pa za hripo še ni nihče.

Volitve v Delavske zbornice odložene

Gospod minister za socialno politiko je odredil, da se do nadaljnjega odlože volitve za delavske zbornice, ki jim je potekla triletna funkcijska doba in bi se vanje morale izvesti v prvi polovici tega leta.

Istotako so odložile do nadaljnjega volitve za obratne zaupnike.

S to odredbo se je podaljšala funkcijska doba plenuma in upravnih odborov zbornic ter istotako funkcijska doba obratnih zaupnikov. Nove volitve bo odredil minister za socialno politiko.

V nekaterih obratih so se že izvedle volitve obratnih zaupnikov. Izvolitev obratnih zaupnikov v teh obratih je vsekakor veljavna, ker se je izvršila po zakonu, pač pa se morajo ukiniti vse volitve, ki so že v teku.

Na pomoč!

»Meddruštveni odbor za pomoč primorskim emigrantom« apelira danes ponovno na usmiljena srca, da prispevajo za številne brezposelne rojake iz zasedenega ozemlja, ki prognani od doma iščejo pri nas dela in zaslužka, a ga v sedanjem zimskem času ne morejo

njen proti Jacquesu, katerega ni zapazil! Ta mož se ga je bil pač nekoliko preveč nalezl. Po videzu sodeč, je bil to konjski mešetar, ki je napravil dobro kupčijo. Mrmral je polglasno: Pri takem vremenu, pa moram iti peš...

Jacques nikakor ni bil slab človek. Še enkrat moramo to povdariti, zakaj od tega trenutka dalje, bo mogoče kdo nekoliko vzdvolnil nad njegovim značajem.

Ko je slišal jecljanje tega neznanca in se prepričal, da niti na najbolj uljudno vprašanje ne dobi odgovora, je šel Jacques tiho okoli drevesa, zgrabil moža za vrat in ga zadavil. Ko je to storil, je vzel iz torbe denar in ga vtaknil v svoj žep. In ker je bilo že pozno, se je vrnil proti Parizu.

Jablana, ki se med tem dogodkom ni ganila, je šla za njim.

Ni običajno, da bi šla kaka jablana za človekom, ki je nekoga zadavil. Zato bi bilo krivično, ako bi smatrali Jacquesa za strahopetnega, ker je bil nekoliko presenečen.

In ko je zaslišal za seboj na cesti drsanje korenin, se je okrenil in videl — črno v črnem — jablano.

Lepo, je rekel, pač nisem popolnoma pri zavesti! Brez dvoma pomanjkanje navade. Bo že boljše.

Sel je dalje in drevo mu je sledilo.

Jacques je začel premišljevat.

Torej, je rekel sam pri sebi, ta jablana je vidna oblika vesti, kakor duh Bauca v Macbethu. Ta slučaj varanja čutov pa je tembolj čuden, ker ne čutim prav nič, da bi me pekla vest. Nič ne de. Denar imam, ponoči bom dobro spal in jablana se bo jutri zjutraj vrnila na svojo staro mesto.

Jacques je bil mirne narave in se je znal prilagoditi razmeram.

ZA VOLNO

najti. Ti bedni trpini, ki jim je onemogočen povratek domov radi preganjanja, katerim bi bili ob povratku izpostavljeni, tavajo med nami naokrog, brez sredstev in strehe, gladni in prezeblji in v nerednih slučajih tudi že onemogli in bolni. »Meddruštveni odbor«, ki so ga stvorila vsa naša narodno-obrambna društva, si je nadel plemenito nalogo, da zbira sredstva in z njimi pomaga našim vsega pomilovanja ni usmiljenja vrednim rojakom — izgnancem. Zima je najhujša sedanja nadloga teh ljudi. Pomoč je zato nadvse nujna. Kdor hitro da, dvakrat da. Zato prosimo vsakogar, ki ima le trohičo sočutja do sočloveka, da prispeva po svojih močeh. Prispevki naj se pošiljajo ali izročajo »Meddruštvenemu odboru za pomoč primorskim emigrantom« v Ljubljani, Selenburgova ul. 7-II. Vsak, tudi najmanjši dar bo sprejet z globoko hvaležnostjo. Izkaz vseh prispevkov bo objavljen v »Primorskem Glasu«.

Otrok v zibelki zgorel

V Omišlju na otoku Krku se je te dni pripetila huda nesreča. Ko je N. N. odšla s svojim starejšim sinčkom k neki sosedji, je pustila doma v zibelki malo hčerko. Da ne bi otroka zeblo, je zibelko postavila blizu peči in pri tem je bila toliko neprevidna, da ni pomislila, kaj se lahko zgodi, če bi slučajno padla iskra v zibelko. Ko se je žena vrnila domov, je bila soba polna dima. Takoj je skočila k zibelki. Na svojo veliko žalost pa je našla otroka že vsega opečenega in ožganega, a še živega. Hitro ga je pograbila in hitela z njim v bolnišnico, vendar je otrok že med potjo umrl.

Tatjanin 24. jan. 1929
večer v vseh prostorih hotela „Union“

Ko je z zadovoljstvom preštel vsoto, ki jo je imel v žepu, je pospešil korake. Pa ne zato, da bi ušel drevesu, čigar korenine so bile neutrudijsve, temveč, da bi čimprej sam prišel k počitku.

Dospel je do svojega doma. Pred vrati se je vprašal ali bo mogoče jablana vstopila z njim, in začutil je skoraj sočutje zanj, ko je pomislil na ozka hišna vrata, ob katerih bi se veje gotovo polomile.

Pozvonil je, odprl in zopet zaprl. Jablana je ostala zunaj. Jacques se je nasmehnil, pa ne zato, ker ga je jablana motila. Pomislil je na gospodinjo, ki ni rada videla, ako je prišel ponoči v spremstvu domov.

V svoji sobi, ob siju sveče, je Jacques ugotovil, da mu je operacija vrgla osemsto in še nekaj frankov — v zlatu in srebru. Ni stal tu praznih rok.

Nenadoma se je spomnil jablane. Stopil je k oknu, dvignil zaveso in jo videl, kako je stopala popolnoma mirno po trgu gori in doli. Jacques je celo zapazil, da je uljudno stopila v stran, ko sta šla mimo dva stražnika.

Jacques je legel in spal do jutra.

Proti deveti uri se je zbudil. Nekdo je s pestjo potrkal na njegova vrata. Ves zaspan se je dvignil. Prišli so prijatelji po-j za nameravani izlet. Ves vesel jim je odprl. Obledel se je, vtaknil nekaj zlatnikov v žep in vesel odšel z njimi.

Jablana, ki ga je spoštljivo čakala pred vrati, je šla tik za njim, kakor sluga v kaki odlični hiši. Jacques, ki ni imel nikakih predsodkov, se ji je rahlo nasmehnil, kakor staremu znancu.

Šli so v kavarno in pili vernut, kot se tu zjutraj spodobi. Jacques je vse plačal in pokazal tovrstnem zlatnik, ki je bil z velikim vikom pozdravljen.

Tri otroke in mater rešil smrti pod ledom

V Glini na Hrvaškem se je te dni pripetila nesreča, ki bi mogla kmalu biti katastrofalna za neko družino. Na strmi obali reke Gline se je sankalo mnogo otrok, starejši pa so od daleč gledali sankanje. Troje otrok se je spustilo na enih sankah navzdol — naravnost proti le deloma zamrzli reki. Eden sankarjev je opazil, da drve v nesrečo in je skočil s sank v sneg. Ostala dva pa sta pridvela na led in padla v vodo. Hitro je skočil prvi, da ju reši, toda to se mu ni posrečilo in je struja pričela vso trojico odnašati in le malo je manjkalo, da jih ni zaneslo pod led. Ta prizor je z obale videla tudi mati enega ponesrečenih dečkov. Hitro je pritekla na pomoč, toda led pod njo je počil in se je tudi ona do vratu pogreznila v ledeno vodo. Na obali je nastal obupen krik in vik na pomoč, kar je slišal tudi posestnik Milan Crnković, ki je stal pred svojo hišo na obali. Brez pomisleka je hitro prišel in pri mrazu 15 stopinj pod ničlo skočil v ledeno vodo ter plavalje izvlekel dečke najprej na led, nato pa jih je po vrsti odnesel na breg. Nato je pomagal tudi materi na breg.

★ Mrtvo soseda nosil in sam umrl. Pretekli četrtek so v Cerkljah pri Krškem pokopavali Marijo Špolar iz Župeče vasi. Njen sosed Jože Urbanč je tudi nosil mrtvo soseda. Ko pride pogrebni spreved v cerkev in se prične sv. maša, postane Urbanč slabo, odnese ga v sosednjo hišo, kjer je po par minutah izdihnil. — Bil je dober mož in oče, ki je vsako prvo nedeljo prihajal k mizi Gospodovi.

★ Zmrznil je Martin Jurše, kmet v Dolgi gori pri Sladki gori. Dne 16. so vozili drva. Jurše se je v poznem mraku vračal domu, zabredel pa je v globok sneg in se ni mogel spraviti ven. Drugo jutro so ga našli mrtvega. Ker je bil sneg precej daleč na okoli potepan, se vidi, da se je veliko trudil, da bi se rešil. Rajni je dolgo bolehal na srčnem krču, morda ga je krč ravno takrat prijel.

★ Težka nesreča v rudniku. Iz Trbovelj poročajo: Na zapadnem okrožju je pri delu v jami padel v sahte rudar Hirsberger in se pri tem težko poškodoval. Ponesrečenec so takoj prepeljali v rudniško bolnico, kjer je zdravnik ugotovil, da ima Hirsberger prebito lobanjo in zlomljeno levo ključnico.

★ Belgrad mrazi brez vode. Tudi v Belgradu je pritisnil zelo občuten mraz, vendar pa ni temperatura padla pod —15°C. Kljub temu so zamrzle vodovodne cevi, tako, da je ostal Belgrad brez vode. Zamrzile so cevi pri obeh vodovodih, na Savi in na Maklišu.

★ Mraz prisilil roparje dekleta k predaji. O zanimivem slučaju ugrabljenja dekleta v Suhem Dolu pri Trogiru smo že poročali. Orožništvo je sedaj aretiralo še dva fanta, ki sta pomagala pri ugrabljenju dekleta. Begunca sta se skrivala po raznih gorskih pastirskih kočah, mraz pa ju je prisilil, da sta zapustila goro. Ostali štirje roparji se še skrivajo po planinah. Med njimi je tudi Mumič, za katerega so hoteli ugrabiti deklo. Orožništvo jih še nadalje zasleduje.

★ Mednarodni gostiovec ujet v Rumi. Policija slavonskega mesteca Rume je napravila te dni izvesten lov. Aretirala je nekega elegantno oblečenega moškega, ki je bil osumljen, da je kot gost hotela »Orel« ukradel drugemu gostu dragoceno zimsko suknjo s krznom. Izdala ga je velika brazgotina na levem licu, kajti po tej brazgotini ga je stražnik tudi spoznal. V aretiranem človeku so spoznali 33-letnega Štefana Bahoriča, slovitega medna-

rodnega pustolovca z Reke. Bahoriča so izročili novosadski policiji. Bahorič je najraje kradel v boljših hotelih. Nastopal je povsod tako samozavestno, da ga nihče ni osumil tatvine. Bahorič je po poklicu kuhar in je tudi nekaj časa kuhal po raznih hotelih in oceanskih parnikih. V Aleksandriji je postal celo hotelski ravatelj. Ni pa dolgo ostal na tem mestu, kajti kmalu zatem je postal detektiv v Južni Ameriki, nato pa vratar v imenitnem hotelu v Tokiu. Povsod pa je kradel in od povsod je moral bežati. Končno je vstopil v tujsko legijo v Marsellu in se je boril proti Abdel Krimu. Tu je bil obsojen na smrt: njegovega tekmeča v ljubezni je nekdo ubil in zločina so obdolžili Bahoriča. V zadnjem trenutku je bil pomilostjen, pozneje pa, ko se je njegova nedolžnost izkazala, izpuščen. Nekaj časa se je nato poskušal kot tihotapec alkohola iz Mehike v Zedinjene države, nato je postal prohibicionistični agent, kmalu pa je bil izgnan, ko se je izkazalo, da se je v Ameriko utihotapil. Nekaj časa je bil nato natakhar v Orient-ekspresu, nazadnje pa se je posvetil izključno le hotelskim tatvinam, v katerih je dosegel žudovito spretnost. Zaskrat mu je sedaj odklenkalo, kajti novosadska policija ga ima sedaj zelo na varnem.

★ Kdo je bil Taqurorijan. Sarajevska policija je šele sedaj dobila podatke od družine umorjenega Taqurorijana. Policija v Hamburgu je sporočila, da je bil Taqurorijan oženjen z neko nemško državljanko, s katero se je ločil leta 1918. Iz tega zakona ima hčer, ki ji je sedaj 16 let, Taqurorijanova žena se je poročila v drugo. Čim je zvedela za smrt svojega bivšega moža, je preko nemškega poslanstva kot varuhinja svoje hčere zahtevala zahtevno interesov z ozirom na zapuščino.

★ Pred oprostitvijo si hotela vzeti življenje. Vohunski proces proti bivšemu subotškemu stražniku Antonu Marjanušču in njegovi ženi Mariji, ki sta bila osumljena, da sta vohunila na škodo naše države in v korist Madjarske, se je v sredo zaključil. Oba zakonca eta bila najprej v Novem Sadu obsojena na pet let ječe, oktobra meseca pa sta bila pred istim sodiščem oproščena. Na priziv državnega pravdnika se je vrnila v četrtek nova razprava. Oba zakonca sta se nahajala v zaporu. Ko so ženi sporočili, da mora k razpravi, se je uprla in izjavila vsa razburjena, da ne bo šla nikoli več pred sodišče, ker je bila že enkrat oproščena. Stekla je v svojo celico in se obesila. Trenutek zatem je stopil v celico ječar in brž prerezal vrstico. Nato jo je odvedel v razpravno dvorano. Po daljši razpravi je sodišče oba zakonca opustilo in odredilo, da se takoj spustita na prosto. Med solzami veselja je uboga ženska, ki si je malo prej hotela vzeti življenje, zapustila v spremstvu svojega moža razpravno dvorano.

★ Redarja radi pretepanja aretirancev obsojena. Pred sodiščem v Somboru se je vršila dne 17. t. m. razprava proti dvema redarjema, ki sta dolgo časa počenjala svoje okrutnosti. Proti njima je bila vložena cela vrsta tožb radi pretepanja in šele pred kratkim sta bila oba obsojena radi težke telesne poškodbe. Razprava v četrtek se je vršila na ovađbo 24-letnega delničarja Mišovana Krstiča. Oba redarja sta pred meseci osumila Krstiča, da je nekaj ukradel. Aretirala sta ga in ga nečloveško pretepla. Krstič je dobil tako hude telesne poškodbe, da je moral dolgo ostati v bolnišniški postelji. Sodišče je obsodilo enega redarja radi težke telesne poškodbe na poldruge leto, drugega pa na dve leti ječe. Oba pa čaka še cela vrsta tožb.

★ IZBRANE LJUDSKE KNJIGE za ljudske knjižnice in izobraževalna društva ima vedno v zalogi NOVA ZALOŽBA v Ljubljani. Predvsem opozarja na Finčgarjevo zbirano spiso (IV.—VI.), Jakičeve ljudske povesti, De-

bečeve Vzore in boje, lepo francosko povest Colomba, in Bafukove Slovenske narodne pesmi. Knjiga zabavaj in izobražuj!

★ CERKVENA LJUDSKA PESMARICA. Privedil Stanko Premrl. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Partitura 50 Din vez. Glasov po 24 Din. Za razvoj in gojitev ljudskega petja, ki se zelo goji in uaja, je ta pesmarica najprimernejši pripomoček. Prirejena je za eno ali dvoglasno petje. Tu za izloko božjo službo je pesmarica zelo praktična in nudi vsakovrstne in za vse cerkvene dobe primerne napize.

★ ZNAMENITI VALCEK »RAMONA« na gramofonskih ploščah se dobi pri torčki Edison Bell Penkala London. — Zastopnik I. Bonaf, Selenburgova ul., Ljubljana.

★ AVTOMOBILISTI — oglejte si »Opel« model 1929 na razstavi v Ljubljani v hotelu Union, veranda, 20. do 23. januarja. Opozorjamo na oglašje.

★ MRAZ IN HRIPA. Velike skrbi za ženo in mater! Pa ker je razumna, ne pozna strahu. Ve, da škodljiva vroča ŽIKE s mlekom posileno ogreje in okrepi. Tako skrbi rajši za primerno obrambo družine in — se smeje mrazu in hripi.

★ DRUSTVO ZOBOZDRAVNIKOV ZA SLOVENIJO. Redni občni zbor društva zobnih zdravnikov za Slovenijo se vrši dne 27. t. m. ob pol 15 v Ljubljani v kavarni Emona (damski salon).

★ PRI POAPNENJU arterij, možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravnega »Frans-Josef«-grenčice doseže odvajanje brez težjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Frans-Josef«-vodo najboljšje uspehe za čiščenje črev celot pri polstransko ohromelih bolnikih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijah Irgovineh.

★ ZAVRATNE BOLEZNI prihajajo po prahih. Zato jih je premagati težko. Preja je dijelat! Opušajte pravo kavo, uživajte ŽIKO!

★ ADLERWERKE vorm. HEINRICH KLEYER A. G., FRANKFURT a. M., ena najslavnejših nemških tov. avtomobilov, znana po svojih kvalitativnih 6 in 8 cilindrih vozovih, se je odločila izdelovati cenajšo 4 cilindrsko tipa. Ti vozovi, ki se ne razlikujejo na zunanjo od 6 cilindrske tipe, bodo stali franko Ljubljana, ocarinjeni s kompletno opremo 70.000 Din za odpre in 80.000 Din za zaprtje 4 do 5 sedežne avtomobile. Prvi vozovi nove tipe prispelje koncem februarja v Ljubljano ter bodo promptno dobavljivi pri Glavnem zastopstvu »Adler« avtomobilov, Ljubljana, Ahacijeva 10.

★ CENJENO OBČINSTVO se vladno opozarja na inventurno prodajo ostankov parov čevljev, osobito malih številk po analno znižanih cenah dokler zaloga traja v trgovini »Pekoa«, Ljubljana, Aleksandrova cesta.

★ PRI SLABOKRVNOSTI, po prestani TEŽKI BOLEZNI, uživajte samo Chioferrin. Dobi se v vsaki lekarni.

★ OPOZARJAMO na oglaš Spodnještajerske Ljudske posojilnice na sadnji strani današnjega lista.

★ PODPORNO DRUSTVO SLEPIH, Ljubljana, Wolfova 12, prosti vladno mlodarov.

Ali že več

da dobiš najnovejšo in najboljšo leposlovno kot znanstvene knjige

v najmodernejši knjižnici

Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani. — V knjižnici se lahko vpiše vsakdo.

Odprta je vsak delavnik od 10—12 dopoldne in od pol 6—9 zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9—12 dopoldne.

Tel. št. 2512 Nov »nam knjig

»Natakar,« je rekel Jacques, »dajte še jablani vermeti!«

Natakar, ki ga ni razumel, se je jezil. Jacques se je glasno zasmejal. Nato so napravili načrt za izlet. Jacques je rekel, da bo najel voz do kake ure. Vsi so bil vznemirjeni.

»No? Sedaj boš pa morala delati dolge kornake,« je rekel Jacques jablani in jo prjzno sunil s komolcem.

Ko so vstopili na voz, je stala jablana mirno poleg, nato pa se je tudi ona začela pomikati in je sledila vozu.

Sklonjen preko voza, jo je Jacques gledal. Nenadoma je v strahu zakričal, njegovo jablano bi kmalu nekdo povozil. K sreči se je še o pravem času umaknila.

»Kaj pa ti je?« ga je vprašal eden izmed tovarišev.

»Ne vznemirjajte se, jaz imam jablano.«

»Jablano ima! Jablano ima!«

Na kolodvoru je bilo Jacquesu skoraj težko, da se bo moralo njegovo drevo, do katerega je že čutil — častna beseda — nekako nagnjenje, tako zelo truditi in teči za vlakom. Toda kmalu se je pomiril. Jablana je stopila brez voznega listika — tako pretkana — na pločnik vagona in stala pred vrati kakor kaka telesna garda, ki spremlja svojega kneza.

Ker se je Jacques zanimal le za svoje drevo, je zanemarjal svoje prijatelje in prijateljice. In ena izmed njih, ki je čutila zanj odkrito simpatijo, mu je to očitala.

»Ali si ljubosumna na jablano?« jo je smeje vprašal Jacques.

O jablana! O jablana! Zložili so zanj pesmico, in jo ves dan prepevali. Jacques se je bal, da ne bi njegove jablane užalili. Toda ta je chrnila — na angleški način — svoj mir.

O lahkemiselna razposajenost! O srebrni smeh mladosti! Zabava se je razvijala, ob vinu so se razžvepli. Ker je trpel Jacques pred kratkim veliko pomanjkanje, je občutil sedaj izredno ugodje. Pil je več vina kot ga je zmogel. A ni bilo mogoče drugače.

To se ne zgodi vedno, da bi prejšnji dan ubil konjskega mešetarja, in kateri drugi človek ima štrc sebe vedno jablano, da bi čakala nanj pred gostino? Torej je bila njegova, nekoliko razposajena veselost toliko bolj opravičljiva, ker so držali z njim korak njegovi prijatelji obojega spola.

Velikodušno je zalučal kupico šampanjca v jablaniine veje.

»Coin! Coin! Pejimo se na otok!«

»Ne, ne,« je zakričal Jacques, ki je postal že ginjen, »mogoče ne zna plavati...«

»Kdo?«

»Moja jabla...«

»Jablana! Jablana, to je pa smešno! Dobro!«

Jacques je nekoliko zardeč, ti ljudje ga ne bodo nikdar razumeli. Pogledal je svojo jablano,

kot bi jo hotel vprašati za svet. In zdelo se mu je, da bi se drevo ne ustrašilo malega izleta po vodi, najbrže, da bi si omočilo korenine. Odjadrali so s čolnom. Drevo je skočilo lepo z brega v vodo in plavalo za njimi. Jacques ga ni izpustil iz pred oči, pripravljen, da bi mu v slučaju potrebe pomagal.

Zvečer je bil Jacques silno pijan. Zakričal je svojim prijateljem: »Vsi skupaj me dolgočasite. Vaša družba me ubija, zapuščam vas in grem s svojo jablano.«

Smejali so se in ga hoteli zadržati — a zaman.

Nastopila je noč. Spremljan od svoje jablane, je šel ob strni obali. V svojo sramoto si je moral priznati, da se precej opoteka. Čutil se je ponižanega pred drevesom, ki je hodilo zravnano za njim, ker ni bilo nič pilo.

Jacques se je klaverno opotekal semtertja le nekaj centimetrov od obale. Ker je začutil potrebo po opori, se je približal svoji jablani in jecljaje rekel:

»Ti si moja prijateljica, podpri me!«

In naslonil se je nanjo. A njegovo telo ni našlo opore. Spotaknil se je, se zvalil po strni obali navzdol, padel v vodo in izgini.

Jablana, ki je ostala sama, se je vrnila na Aubervilliersko ravnino.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Dnevna in nočna: 1. Bahovec na Kongresnem trgu, 2. Ustar na Sv. Petra cesti, 3. Hočvar v Šiški. — V noči na torek: 1. Sušnik na Marijinem trgu, 2. Kuralt na Gosposvetski cesti.

Simfonični koncerti Orkestralnega društva Glasbene Matice, ki se vrši jutri, v ponedeljek, ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe (Kino Matica), navaja na sporedu skoro same novosti za ljubljanski koncertni oder. Predvsem bo naše občinstvo zanimalo zadnje delo slovenskega skladatelja Antona Lajovica, »Caprice« za veliki orkester, ki se je z jako veličim uspehom izvajal v prvi na jugoslovenskem festivalu v Pragi l. 1926. Poleg te skladbe je na sporedu mogočna Borodinova 2. simfonija ter karakteristični komadi za godalni orkester skladateljev Schuberta in Schrekerja. Vstopnice v Matici knjižarni.

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. se vrši 5. februarja v vseh dvoranjah Uniona III. reprezentančni ples slušateljev ljubljanske univerze. Prireditelj bo kakor običajno najljubše in se jo bodo predvidoma udeležili tudi najodličnejši krogi iz Ljubljane in izven nje. Kdor bi pomotoma ne prejel vabila, naj ga reklamira ali osebno pri vratarju univerze ali pa pismeno na Svet slušateljev. V izogib razburjenju obveščamo izvenljubljanske vabljence, da se priložene položnice za ev. podporo dobrodelnim ustanovam akademikov poslužijo tedaj, ako se plesa ne nameravajo udeležiti.

Poroka. Danes se poroči pri oc. frančiškanih g. Alojzij Jančar z gđ. Marijo Novak.

Bolezen se širi po solah. Na prvi drž. gimnaziji se je moralo vsled obolenosti večjega števila dijakov zapreti en razred.

Klub primorskih Slovencev bo imel zopet svoj redni sestanek v četrtek, dne 24. t. m. ob pol 8 zvečer v dvorani Rokodeškega doma (Komenska ulica 12-I. Na sporedu je predavanje g. Andreja Razina.

Francosko-slovanski klub v Ljubljani. Po daljšem predsedstvu bomo otvorili vrsto rednih sestankov v sredo, 23. t. m. s zanjanko v Narodnem domu ob 9. Člani in prijatelji francosko-slovanskega kluba in instituta dobrodošli.

Pravljice se bodo zopet pripovedovale danes popoldne ob 4 v Akademskem domu. Danes se bomo smejali smešnicam! — Kršč. žen. društvo.

Slovesni rekvijem po umrlem gospodu Jan. Nep. Röggerju bo v ponedeljek, 21. t. m. ob 10 v stolnici sv. Nikolaja.

Mesto cvetja na grob + gosp. Jan. Nep. Röggerja poklanja Vincencijevi konferenci gospa Angela Češnovar Din 200.—

Umrli so v Ljubljani v času od 16. do 19. t. m.: Albin Toni, rejenc, 7 mesecev, Kavškova ul. št. 3; Aleksander Kuga, sin plešile, 1 leto, otroška bolnica; Marieta Gorup, bivša gostilničarka, 81 let; Japljeva ulica 2; Josip Fras, občinski revež, 28 let, Vidovdanska cesta 4; S. Viktorija Vošnjak, usmiljenka, 62 let, Slomškova 20; Mijo Markič, sin profesorja, 3 dni, Lipčeva 2. — V bolnišnici je v istem času umrla: Marija Jeglič, žena mojstra, 27 let, Kamnik.

Javna zabava. — Elizabetina in Vincencijeva konferenca župnije Marijinega Oznanenja v Ljubljani se na tem mestu prisočno zahvaljuje vsem p. n. zasebnikom, kakor tudi zavodom za darove v prid ubogim in zapuščenim, ki se tolikrat zalekajo k nam. Samo z vašo pomočjo je bila tudi omogočena uspešna božičnica. Za vodstvo: Dr. P. Roman Tominec, O. F. M.

Krošnjarstvo. Zilavo borbo vodi te dni ljubljanska policija s krošnjarji. Teh je danes v Ljubljani vse po no in zdi se, da tudi dobro zaslužijo, kajti nihče ne mara odtod, pa če ga policija še tako podi. Dalmatincem, Bosancem, Kočevarjem so se nazadnje pridružili še Kitajci. Vsake teh krošnjarjev zatrjuje, da ima dovoljenje iz Belgrade in da mu policija nič ne more. Seveda to krošnjarju ne pomaga dosti in policija napravi z njimi kratek proces: izroči ga magistratu, ki poskrbi za njegov izgon iz Ljubljane. Število krošnjarjev s koncesijami je v Ljubljani zelo omejeno. Dobe se tudi nekateri kramarji, ki prodajajo blago od hiše do hiše, kar ni dovoljeno. Stitosti sta imela včeraj na policiji dva Bosanca, ki sta prodajala po hišah preproge, dasi imata svoj trgovski lokal. V zapore ljubljanske policije pa so k trem že aretiranim Kitajcem privedli še dva: gospoda Jeh Ching Jeena in Ji Si Miesa. Prvo ime je zelo pesniško in pomeni baje »Radost vse doline«, drugo pa je bolj stvarno, pomenja menda »Gotov denar«. Najbrž bo dal ljubljanski magistrat to »radost« in to »gotovino« eksportirati preko mej ljubljanske občine.

Suknje so le našli. Pred štirinajstimi dnevi so imeli nižji mestni uslužbenci veselico v Mestnem domu. Ko so gostje odhajali z veselice je garderobier izročil lepo, novo suknjo nekemu, ki je v garderobo izročil staro in oguljeno, komaj kakih dvajset dinarjev vredno suknjo. Pravi lastnik nove suknje, g. Alojzij Plut, delovodja tvrdke »Elite« je bil odkodovan za preko 1200 Din, ki bi jih morali nadomestiti pridrajatelj veselic. Društvo nižjih mestnih uslužbencev je objavilo v časopisnih poziv, naj oni, ki si je prilašil tujo suknjo, to tudi vrne. Zaleglo ni seveda nič in suknjo je dobila v evidenco policija, ki je vzela na piko več sumljivih posebnikov veselic. V četrtek zvečer pa je sedel v kavarui »Slon« detektiv g. Maks Turin. G. Turin se je zelo zanimal za garderobno gostov in je ves opazil na obešalniku uatancuo tako suknjo, kot je bila ukradena g. Plutu in katere vzorec je imel pri sebi. Hitro je areiral »lastnika« sumljive suknje, mladega Ljub-

ljancana Pepeta K. ter ga odvedel s sukno vred na policijo. Pepe je nekaj časa sicer trdil, da je sukna njegova, končno se je pa le udal in priznal, da jo je odnesel neopravičeno iz garderobe v Mesnem domu. Suknja je bila še v najlepšem redu in jo je Pepe vestno čuval. Bil je najbrže prepričan, da ostane vedno njegova last. Samo monogram pravega lastnika je »stranil s sukne.

✓ **Vročekrven fant.** Dolenec Lojze je hudo zaljubljen v brhko delavko Ivanka. Ne ve, kako bi ji dopovedal svojo ljubezen in kako bi jo pripravil, da bi ga imela vsaj malo rada. Ivanka ga prav nič ne mara in se oteplje njegove ljubezni. Toda Lojze si je zmisliš originalen trik, da dokaže Ivanka, kako vročekrvno je vanjo zaljubljen. Počakal jo je pri Sv. Petru, jo napadel, vrgel na tla in pretepel, zraven pa kričal: »Ali boš moja, ali ne? Za vse druge ti ni nič. Ti bom že pokazal!« Krepko je pretepel tudi delavko Mico, ki je posegla v prepir in hotela braniti prijateljico Ivanka. Stvar ima sedaj v rokah policije. Morda pa je Lojze res prepričan, da bodo njegovi argumenti pripravili Ivanka k ljubezni. Dasi je ljubezen čudna reč, vendar bi se dalo dvomiti nad tem.

✓ **Stanovanjska podgana ujeta.** »Glej ga falota, v mojih čevlji je!« se je začudil v četrtlet bolniški čuvaj Zlender na Starem trgu, ko je ogledoval nekega mladega, sumljivega mu moškega. Stopil je za njim in opozoril nanj stražnika. Mož je bil aretiran. Na policiji so mu pretili kosti in obisti in spoznali v njem 18-letnega ključavničarskega pomočnika Ivana Breganta, doma iz Oorja na Gorenjskem. Mladeniča so razkrinkali kot dolgo iskano stanovanjsko podgano. Bregant je namreč hodil od hiše do hiše, navidez beračil, v resnici pa je ogledoval, kje naliči na kako stanovanje, kjer slučajno ni nikogar doma in ukrade, kar se ukrasti da. Pred dnevi se je splazil v Zlenderovo stanovanje na Sredini in odnesel dve damski uri, ženski prstan, več nogavic, razne ščetke in čevlje, kar so sedaj vse dobili pri njem. Ko je bil Bregant aretiran, so našli pri njem zgornji del šivalnega stroja, lepo zaviti v papir. Kako uro poprej, predno je bil aretiran, se je namreč potikal po Rožni dolini in se splazil k mehaniku Galetu. Tu ni bilo nikogar doma in Bregant je brž zmaknil šivalni stroj, ki ga je dala Galetu v popravilo tverda Petelin. Bregant ima še mnogo takih »stanovanjskih« grehov na vesti in mu bodo v preiskavi dokazali še marsikatero tatvino.

✓ **PRANJE, svetlokanje obratnikov in vse perilo, kemično stanje oblek: Šimenc, Kolodvorska 8.**

✓ **OPOZARJAM na nedeljsko izložbo najmodernejših plesnih lasulj.** — Podkrajšek.

Maribor

✓ **Pogreb g. kapetana I. razreda Feliksa Cotiča,** ki smo ga pokopali v četrtlet 17. januarja, je bil jako lep. Rajnika se je treba spomniti kot moža, ki se je iz navadnega delavca povzpela do častniškega čina. Rojen v Vipavi 1890, brat g. urednika »Edinosti« Maksa Cotiča in g. Joža Cotiča, gostilničarja v Ljubljani, je po revni mladosti postal v pulskem arzenalu strokovni delavec pri torpednem oddelku in avanziral do »Oberwerkführerja«, po prevratu pa je takoj prišel v Baker v našo vojno pomorsko službo ter se povzpela do kapetana I. razreda, zgled slovenske pridnosti in sposobnosti.

✓ **Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru** se stalno spopolnjuje z zanimivim, poučnim in zabavnim čitvom. Na razpolago so klasična dela svetovnih in domačih mojstrov književnikov. Poset knjižnice je bil v preteklem letu visokofrekvenčen; ker se zaloga knjig stalno spopolnjuje, je pričakovati, da bodo Mariborčani še v večji meri segli po lepih knjigah, ki se izposojujejo v knjižnici tukajšnje Prosvetne zveze. Knjige se izposojajo vsak dan od 8 do 12 in od 14 do 17.

✓ **Bogojavljenje** je obhajala včeraj naša mariborska posadka zelo slovesno. Ob 10 je krenil sprevod na Glavni trg, kjer je opravil prota Trbojevič ob navzočnosti predstavnikov civilnih in vojaških oblastev in uradov predpisane cerkvene obrede.

✓ **Kopališče na Felberjevem otoku.** Razsodišče za oceno osnutkov za zgradbo novega kopališča na Felberjevem otoku je pod predsedstvom župana dr. A. Juvana dokončalo svoje delo. Prva nagrada se ni podelila, ampak sta se združila zneska I. in II. nagrade ter se kot druga nagrada v enaki meri podelila osnutkom z geslom »Zdravje« (avtor je inž. Herman Hus v Ljubljani) in »Drava« (avtorja inž. Hans Hönel in arhitekt Hans Grubauer v Gradcu). Tretja nagrada se je priznala osnutku z geslom »V blagor človeštva« (avtor arhitekt Maks Ozeiko).

✓ **Zakladi.** Društvo državnih policijskih namestencev in upokojencev mariborske oblasti se najiskrenejše zahvaljuje darovalcem in posebnikom veselice ter sploh vsem, ki so tako ali drugače pripomogli k temu, da je prireditelj tako gmočno kakor moralno izredno dobro uspeš.

✓ **Nočno službo** ima tekoči teden Savostova lekarna pri Angelu Vrhu na Aleksandrovi cesti.

✓ **Z »grofom Zeppelinom« v Ameriko in nazaj.** O tem predava jutri zvečer v Ljudski univerzi cand. ing. Haring, edini avstrijski udeleženec tega orjaškega poleta. — V petek pa je na sporedu predavanje dr. R. Bujasa iz Zagreba o »Psihologiji hipnoze in sugestije«.

✓ **P ometna zveza** ima danes ob 10 dopoldne na Korčaki cesti 1 svoj redni občni zbor.

✓ **Stanovarski najemniki** imajo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 27. t. m. ob pol desetih v dvorani Zadrugne gospodarske banke.

✓ **Orliški krožek** vprizori danes ob 17 v dvorani Zadrugne gospodarske banke dvoje mišnih in poučnih iger: »Prisiljen stan je zaničevan« in »Jurčič«. Vstopnina 10, 8, 6 in 3 Din. Cisti dobiček gre v dobrodelne namene. Med odmori svira orkester.

✓ **Niški poštni in brzojavni uslužbenci** imajo prihodnjo nedeljo ob 14 v dvorani glavne pošte svoj redni letni občni zbor.

✓ **Himen.** Porčeli se je v frančiškanski cerkvi zdravnik dr. Ciril Dereani z gđ. Olgo Kraševce, učiteljico v Mariboru in hčerko vpok. sodnega pis. ravnatelja Josipa Kraševca.

✓ **Umri** je upokojeni major Mihael Lavčar, star 74 let. Pogreb bo danes ob 15 na mestnem pokopališču v Pobrežju.

✓ **Zadruga za nabavo stanovanj drž. uslužbencev** se je ustanovila prejšnji teden v Mariboru. Namen zadruge je, poskrbeti svojim članom primerna stanovanja s tem, da zida zadruge sama stanovanjske hiše ter da podpira gradnjo lastnih hiš s kreditiranjem posameznim zadrugnikom. Zadruga je pod stalnim nadzorom tukajšnje nabavljalne zadruge. Vsa pojasnila se dobijo ob pomelejših in četirih od 19 do 19 v društveni pisarni, Rotovški trg 1.

✓ **Pomočilke preizkušnje.** Načelnost obrtne zadruge mesarjev in prekajalcev v Mariboru naznanja tem potom, da se vrše pomočniške preiz-

kušnje za prvo četrtletje 1929 dne 14. febr. 1929, ob 18 v mestni klavnic v Mariboru pred zadrugno preizkuševalno komisijo. K preizkušnji se morajo javiti: 1. Vsi vajenci, katerim poteče učna doba z dnem 31. marca 1929. 2. Vsi tisti vajenci, kateri še do sedaj niso položili pomagalskega izpita. 3. Tisti pomočniki, ki do sedaj niso položili pomagalske preizkušnje, imajo pravico javiti se k preizkušnji prostovoljno. Vsi v poštev prihajajoči preizkušanci morajo predložiti zadrugnemu načelnstvu lastnoročno pisano, koleka prosto prošnjo za priпуск k pomočniški preizkušnji najkasneje do 4. febr. 1929. Prečni se mora priložiti: Od učnega mojstra izstavljeno učno sprčevalno šole. Na prepozno vložene prošnje se ne bo oziralo.

✓ **Nekaj zanimive mariborske statistike.** Aretacij je bilo v preteklem letu 1820; ovadb 7498, hišnih preiskav 621; sodniji je bilo oddanih 2829 oseb; prostištva pa je bilo aretiranih 102. Na globah pa se je iztirjalo v prid ubožnemu zakladu 38.710 Din.

✓ **Koliko vozil?** V Mariboru je bilo koncem leta 1928: 160 potniških avtomobilov, 70 tovornih, 145 motociklov ter 92 kočij oz. fijakarskih vozov.

✓ **Okoli po svetu.** V pesti tukajšnje policije je prišel Mihajlo Ranitović, doma iz Karlovca. Preromal je menda že vse evropske države in govori perfektno 10 jezikov. Na stara leta pa je prišel v domovino in se nekaj dni potikal po Mariboru. Poslali ga bodo v domovinsko obliko.

✓ **Salonski voz biskopice Elizabete** je prispel na račun reparacij v Maribor. Sedaj se preureja in popravlja v delavnici drž. železnice in se bo nato izrečel prometu.

✓ **Tihotapec sta nadmedrijanila.** Ze dalj časa sta stikala okoli glavnega kolodvora silaka dva in prežala na tihotapske figure. Silaka sta se izdajala za policijske agente in zaplenjevala utihotapljen robo. Zdajci pa so prišli obema pseudo-policijskima agentoma na sled. Zagovarjala se bosta pred sodiščem.

✓ **DRUZABNIKA za novo filmsko podjetje v Sloveniji sprejemem.** Ponudbe na upravo Maribor pod »film Maribor«.

✓ **Ure, slatinno, srebrnino, NA OBROKE BREZ POVIŠKA, samo pri M. ILGERJEV sin, urar, Maribor, Gosposka ulica.**

Zdravstvene razmere v Mariboru v preteklem letu

Zdravstvene razmere so se v l. 1928, v našem mestu v splošnem precej izboljšale; to se tudi kaže v letošnjem izkazu o gibanju nalezljivih bolezni v letu 1928. Prijavljenih je bilo v tem oziru v celoti 349 slučajev, in sicer je obbolelo na skrlatitici 25 oseb, na difteriji 34, tifusnih skupinah 14, griži 1, šenu 27, ošpicah 238, trahomu 10. Od teh so umrle 3 osebe na davici, 2 na šenu in 1 na ošpicah. Visoko število obolenosti na ošpicah je v zvezi z nenadnim pojavom epidemičnega nastopa te bolezni koncem meseca oktobra l. 1928, tako da se je moralo radi tega zapreti pet razredov za dobo deset dni, osem razredov za 43 ur, dva razreda pa za dobo 24 ur. Radi davice pa sta se morala zapreti dva razreda za dobo deset dni, deset razredov za dobo 48 ur, en razred pa za 24 ur. Tudi oblačni dežji dom se je moral radi obolenja na davici zapreti za dobo deset dni. — Razen tega se je prijavilo pri mestnem fizikatu 55 oseb, popadenih od psov in 2 osebi, ugriznjeni od mačke. Ozdraveli so vsi. Deset med temi se je napotilo v Pasteurjev zavod v Celju, ker je obstajala domneva, da jih je ugriznil stekli pes. V splošnem se pa mora ugotoviti, da so vsa ta obolenja potekala brez vsakih komplikacij. — Z mestnim infektiskim vozom je bilo izvršenih 63 prevozov; med temi 11 iz okolišja srezkega poglavarstva Maribor (levi in desni breg). — Desinfekcij in desinsekcij pa je bilo v okviru mestnega fizikata izvršenih 190, in sicer je bilo desinseciranih 210 stanovanjskih sob, 25 kuhinj, 8 predsob, 36 drugih prostorov ter 7 stranišč in reznice, razen tega tudi 35 šolskih sob.

Da se je zdravstveno stanje v preteklem letu v našem mestu na splošno zboljšalo, gre gotovo zaslugi tudi mariborski mestni občini, ki zelo veliko žrtvuje za zdravstveno-tehnično in inventarno spopolnitev mestnega fizikata, na drugi strani pa gre to na račun neumornega delovanja obeh mestnih zdravnikov dr. Novaka in dr. Wankmüllera, katerih topila prizadevanja za dvig zdravstvenih razmer v Mariboru so splošno znana ter vsega priznanja vredna.

Celje

✓ **Schubertova proslava.** Kakor smo že včeraj poročali, bo jutrišnji večer posvečen spominu genialnega tvorca pesmi Schuberta. V ta namen se bodo zbirali v koncertni dvorani.

✓ **Nekatera dela tega mojstra.** In sicer bo gđ. dr. Rakunova zaigrala tri komade na klavirju, gđ. Smidmajer (sopran) in g. Peršuh (bariton) bosta zapela po dve Schubertovi pesmi, g. Marjan Marolt pa bo kratko orisal mojstra Schuberta. Nato bo sledilo predavanje s skopičnimi slikami o jubilejnih pevskih slavnostih na Dunaju. Večer bo brez dvoma nudil velik užitek. Vstopnina kljub večjim režijskim stroškom ostane ista kot pri dosedanjih večerih. Vstopnice se dobijo tudi danes med 9 in 10 v Ljudski knjižnici na Cankarjevi cesti, jutri pa ves dan istotam.

✓ **Celjski družbeni klub** bo imel svojo veliko zabavno prireditev letos na pustno nedeljo, dne 10. februarja t. l. v gornjih prostorih Narodnega doma.

✓ **Davčna uprava v Celju** razglašala: Dne 1. januarja t. l. je zapadel v plačilo davek za prvo četrtletje 1929, in sicer: zgradarina (hišni davek), pridobnina, rentnina in davek na poslovni promet. Davčni obvezanci se opozarjajo, da plačajo navedene davke do 15. februarja t. l., da se izognejo ekskutivnemu postopku.

✓ **Podružnica »Lovaškega društva« v Celju** ima redni občni zbor prihodnji četrtlet, dne 24. januarja 1929, ob 8 zvečer v salonu hotela »Balkan« v Celju.

✓ **Kje je zlata ura?** Brunhilda Zdovec, stanujoča pri svojih starših na Okopih, je dne 18. t. m. nakupovala v trgovini Močnik na Glavnem trgu. V ročni torbici je imela s seboj zlato žensko uro, spravljeno v celuloidni škatlici, vredno kakih 800 Din. Uro nosi monogram B. S. Ko je prišla Brunhilda domov, je opazila, da nima več ure. Vrnila se je takoj v trgovino iskat uro. Pa je našla le polovico celuloidne škatlice na tleh in polovico iste na prodajalniški mizi. Nič ne v trgovini ni mogel o uri kaj povedati. Nepoštevnega sorodstva s o uro je bil takoj osumljen neki krojač, ki se je nahajal istočasno z Brunhildo v trgovini. Našli so ga v gostilni Žumer, ga zadržali in preiskali, pa ničesar našli. Mož pravi, da je bil sicer v trgovini in da je tudi zapazil na tleh polovico celuloidne škatlice, ki jo je pobral in položil na mizo, o uri pa da ne ve ničesar. In so ga spustili.

✓ **Ivana Orača** so našli. Pred časom smo poročali, da je odšel z doma v Gaberju neki Ivan

AMATERJI, SESTAVLJAJTE SI APARATE SAMI!

Kompletni trielektronski INGELEN, demontiran, s tuljavo za valove od 200 do 600 m, brez šatulje Din 750
Kompletni trielektronski INGELEN, demontiran, s tuljavo za valove od 200 do 600 m, s pločevinasto kaseto Din 980
Kompletni trielektronski INGELEN, demontiran, s tuljavami za kratke, normalne in dolge valove, s pločevinasto kaseto Din 1170

Aparat je deloma že sestavljen. Na podlagi priloženih načrtov si vsakdo lahko montira aparat sam tekom 5 ur.

Aparat sprejema Evropo in Ameriko v zvočniku

Radijskaoddajna postaja

Ljubljana — Miklošičeva c. 5 — Telefon 31-90

Orač in da je nevarnost, da ne bo našel domov, ker je duševno bolan. Sedaj poročajo, da so Orača prijeli na državni meji pri št. lju, sestradanega in revnega. Ni znal kaj prida povedati, odkod je in kam mu pelje pot, pa so ga spravili v zapor mariborskega policijskega komisarijata.

✓ **Vojaška zglastev mladencev l. 1901 in 1911.** Mladenci rojeni leta 1909, stanujoči v občini okolica Celje, ne glede na njih pristojnost, se pozivajo, da se prijavijo najkasneje do 27. januarja 1929 v občinskem uradu na Bregu v dopoldanskih uradnih urah v svrhu vpisa v rekrutne spiske. Seboj morajo brezpogojno prinesiti svoje rodbinske pole in dokaz svoje pristojnosti ter dokaze svoje šolske in strokovne izobrazbe. Nadalje se pozivajo mladeniči rojeni leta 1911, ki stanujejo v občini okolica Celje, ne glede na njihovo pristojnost, da se prijavijo v istem roku v svrhu vpisa v vojško evidenco. Seboj morajo prinesiti dokaze svoje pristojnosti. Odsotne v okolici Celje stanujoče mladeniče so dolžni priglasiti njih sorodniki. Opozarjajo pa se vsi, da se bodo oni, ki bi se temu pozivu ne odzvali, po obstoječih vojaških zakonih kazensko zasledovali. Nevednost o tem razglasu ne opravičuje.

Moč, aroma in prijeten okus

v tem se odlikujejo vedno sveže pražene kave (mešanice). — Tvrdka ANTON FAZARINC, Celje.

Dopisi

Radovljica

Policijsko uro napoveduje v novejšem času elektrarna v Zirovnici, ki radi pomanjkanja vode ali popravila zapira tok že ob enajstih, navadno pa še nekoliko prej. Tega se p seboj vesele žene, ker zdaj možje bolj zgodaj prihajajo domov in so že menile, da bi bilo dobro napraviti na upravo elektrarne posebno prošnjo, naj bi to stanje še dolgo trajalo.

Tržič

✓ **Gospodinski tečaj.** Vsi čutimo, v kako težkih gospodarskih priklakah se giblje življenje že vsa leta po vojni. Prav te težave čuti na sebi tudi našo delavstvo. Zato moramo z veseljem pozdraviti vsak poizkus, kako bi se dalo od pomoči splošni bedi. K temu naj bi po svoje pripomogel tudi gospodinski tečaj, ki se vrši te dni v prostorih Vincencijeve konference na Skali za delavskega dekleta. Kako se tudi one zavedajo onega izreka, da je nevednost najbolj draga, kaže veliko število prijavljenih za ta tečaj. 20 jih je bilo sprejetih, najmanj toliko pa jih je bilo odslovljenih radi pomanjkanja prostora. Tečaj vodi č. sestra Hedvika Puntar s pomočjo dveh sester dnevnega zavetišča. Č. sestri voditeljici se že danes najtopleje zahvaljujemo, da nam je v svoji veliki požrtovalnosti omogočila ta tečaj, ker ni majhna žrtev v tem mrazu vsak dan se voziti v Kranj in nazaj, kjer vodi podoben tečaj. Našim dekletom pa želimo, da bi do konca ohranile začetno dobro voljo in navdušenje, ki bo gotovo kronano z uspehom.

✓ **Naše prosvetno društvo** nam je za danes pripravilo dramatsko predstavo, polno nepriljubljenega smeha in zabave, kakor napovedujejo plakati. Kdor neče zamuditi, naj si pravočasno rezervira vstopnice.

Novo mesto

✓ **Za našo mladino.** Pred leti so se v našem mestu vzpirjale mladinske predstave, katere so vedno tako dobro izpadle, da so k njim zahajali tudi odrasli. Veliko zanimanje in veselje so vzbudile tedaj med našo mladino. Kljub temu torej, da so take prireditve imele vedno velik uspeh, se v zadnjih letih niso vršile. Za danes popoldne ob 5 pa je tukajšnji orlovski odsek priredil naraščajočo akademijo, na kateri bo med ostalimi telovadnimi tekami tudi lepa mladinska igrice v 3 dejanjih »Čarovnik Vrtuljac«. Starše, kateri hočejo svojim malim privoščiti malo veselja in zabave, prosimo, da gotovo obiščejo z otroci to prireditev v Rokodelskem domu.

Litija

✓ **V državah,** kjer je sadjarstvo zelo razvito, ne najdeš zlepa ceste ali poti, ki ne bi bila obsajena s sadnim drevjem. Na Češkem dobijo celo javne napise za agitatoričnimi napisi kot n. pr.: Kjer je prazen prestopček, tja vsadi dreveček. Slovenci smo še daleč od takih idealnih razmer. Pa saj ni čuda, ko dobimo celo pri nas vozniče, ki ti ob cesti kratkotalno posekajo mlado jablano, ker je po svoji nerodnosti zadel vanjo z vozom. Na žalost se krcelji. To lahko vsak vidi ob krajini cesti Litija-Breg. Pošteno bi bilo, da so taki brezvestneži brez bzirno izroče sodni oblasti.

✓ **Obletnica smrti slovenskega pisatelja.** Jutri 21. januarja poteče osem let, odkar je umrl v Litiji notar, poslanec, slovenski pisatelj Luka Svetec.

Zagorje ob Savi

✓ **Le'aki.** Tudi po Zagorju so se v nočeh iz ponedeljka na torek in toka na sredo pojavili le'aki s protidržavno vsebino. Veliko jih je bilo zlasti po Koloniji, Kisovcu in Srepevini, kjer stanujejo zlasti delavci. Orožništvo je odredilo pri nekaterih »sumljenceh« hišno preiskavo in izvršilo aretnice. Preiskava bo dognala, kdo take letake širi.

Trbovlje

✓ **Kralj kraljev,** največji in najboljši Kristufilm, se bo v kratkem predvajal v Trbovljah, nakar že danes opozarjamo.

O telesni kulturi in delavskem sportu bo v sredo 23. januarja ob 6 zvečer predaval g. dr. Hugo Baumgarten.

Cerklje ob Krki

✓ **Zadrugno-gospodarski tečaj,** ki smo ga imeli 7. t. m., se je obnesel prav dobro. Do 150 gospodarjev in gospodinj je poslušalo predavatelja gg. ravnatelja Gabrovška in živinozdravnika Riglerja nad 4 ure. — Želimo si takih tečajev še!

✓ **Odlikovan** je s srebrno svetinjo tukajšnji cestar Jan. Bevc. Zaslužil je, saj je že davno znano, da je to silno skrben in vesten delavec na državni cesti že skoro 30 let.

✓ **Zdravstveni dom** prav te dni dogotavljajo ter bo v najkrajšem času lahko odprt. Došla je tudi že zaščitna sestra, ki bo zavod vodila — po navdilih higieniškega zavoda in zdravnika — in učila ljudi, koliko je zdravje vredno. Ljudje se s svojim zdravjem čisto kar igrarajo! — Zdravstvene razmere pri nas so se šele v zadnjih dveh letih nekoliko začele obratovati na boljše, a v bodoče se bo — ravno vsled navodil iz Zdravstvenega doma — brez dvoma hitreje zboljšavalo.

Brežice ob Savi

✓ **Osebnost vest.** Za sekundarija oblastne bolnice je imenovan dr. Anton Ravnikar. Dosedanja sekundarica dr. Božidara Herkov pa je bila na lastno prošnjo premeščena v oblastno zdravilišče na Golnik.

✓ **Nalezljive bolezni.** Oslovski kašeli se je že pojavil v mestu. V občini Zakot pa skrlatinka. Starši se opozarjajo, da vsako sumljivo obolenje otrok javijo zdravniku, da se zamorejo te nalezljive in nevarne bolezni omejiti in v kati zatreti.

Rogaška Slatina

✓ **Poroka.** Danes se poroči v svetokriški nadžupni cerkvi g. Blaž Osojnik, rudniški obratovodja iz Klenovca pri Rogatcu, z gđ. Mico Prah iz Rogaske Slatine.

✓ **Mraz** je pritisnil zadnje dni tudi v Rogaske Slatini. V petek se g. Hajšek, slatinski vremenski pretek, kar ni mogel načuditi, da je živo srebro padlo nad —21°C, ker je to za naš kraj nekaj izrednega. No, vsaj ni bojazni, da zdraviliški restavateriji in mesarji ne bojo vsi preskrbljeni z ledom! ✓ **Svetokriški Orel** je preteklo nedeljo ponavljal igro Miklova Zala. Zasedba je bila dobra, obisk »dovolj«.

✓ **Kmetijske-nadaljevalna šola** pri Sv. Križu prav dobro vspeva in je v najprej gotovo, da bo rodila sadove napredka pri naših gospodarjih.

✓ **Smrtna kosa.** V Sv. Florjenu so pokopali preteklo nedeljo ženo bivšega župana in oblastnega poslanca go. Nežo Perkovič. — Umrl je g. Anton Stern, peselnik in mesar nasproti kolodvora.

✓ **Hripa** tudi v Rogaske Slatini in okolici precej gospoduje. Bolnih je veliko število, nekateri huje drugi manj, večina pa se zdravi samo s čaji. Smrtnih slučajev dosedaj še ni bilo.

Ptuj

✓ **Delovanje »Prosvetnega društva« v Ptuj.** Dne 6. t. m. se je vršil občni zbor Prosvetnega društva v Ptuj. Občni zbor je bil zelo dobro obiskavan. Na njem je vladalo najboljšo razpoloženje, ki ga je povzdignilo zlasti še to, da je pristopilo na novo čez dvajset novih članov, ki so tudi takoj prileli članarino. Izvoljen je bil sledeči odbor: prof. Bajuk, dr. Remec, p. Mirko Godina, g. Ferdo Fras, gme. Sedevec, Preuc, Gulin, g. Martin Arnuš. V nedeljo 14. t. m. je priredilo Prosvetno društvo v mestnem gledališču prvi prosvetni večer, na katerem je predaval prosvetni šef g. dr. Krtinik o slovenskih narodnih nošh. Predavanje je spremljalo nad 60 krasnih skiontičnih slik. Obisk je bil odlični, zlasti smo opazili mnogo mestne inteligence. Društvo ima svoj skiontik, ki ga je mislilo na nedeljskem predavanju uporebiti, kar pa so neki čudni tipi v svoj zlobi preprečili s tem, da so b-š pred pričetkom porezali električne žice in je bilo torej društvo prisiljeno, poslužiti se skiontikona privskega kina. Z-devo ima v rokah policija. Dne 20. januarja 1929 priredi Prosvetno društvo v Ptuj kot krajnji vršilec Prosvetne zveze tečaj za knjižničarje, tainike in blaginike in sicer za vsa društva v ptujskem okraju. Tečaj bo sta vodila gg. tainik P. Z. Kavčič in knjižničar P. Z. Kramberger iz Maribora. Vršil se bo v društveni sobi minoritskega semostana v Ptuj ob 10 dopoldne. Opozarjamo društva, da se tečaja gotovo udeležijo!

✓ **Rateče-Planica** (18. jrn.) Bi vas morda tam doli zanimalo, kako je kaj s snegom in zimo ta pri nas, na skrajni državni meji, v idilnem planinskem kotu. No tako: v splošnem kot poved. snega je nekoliko več, mraz za včasih znatno manj kot v Ljubljani. Po 3—4 stopinje je navadna razlika. To velja seveda za vsa sama, ki stoji v zlatku pod hribi, dočim je v dolini navadno zelo mraz. Tam piha povčini hladni veter, ki prileta v dolino mrzel val in s tem ustvarja zanimivo razliko na razdalji par sto metrov. Včeraj n. pr. je v vasi kazal termometer 17, ponekod 18, na meji ob strmini 22, na postajališču Planica, ki je omenjenemu valu najbolj dostopna, celo 24 st. pinj pod ničlo. V sredo večer je tu padla nova tanka plast snega, ki je dobrodošla zlasti za smučarje. Smučarji prihajajo v večjem številu zlasti v nedeljah ali v praznikih, sicer pa ljubka vsa počiva v tih zimski samotni in dolgočasni. Domačini uporabljajo s pridom av. duo vreme in pridno vozijo po snank seno s strnini planin, v velikih množinah tudi hlode iz gozda

Jarenina. Jareninska podružnica katehetskoga društva in obnem duhovniška skupščina III. reda ima svoj sestanek dne 22. januarja 1929 v Spodnji Kungoti. Na dnevnem redu sta dva referata: 1. Evharistična vzgoja otrok (ref. g. župnik Kraner). 2. Evharistija in duhovniški poklici (po Evharistiji). — K polnoštevili udeležbi vabi predsednik.

Opolonica. V Cadrnu je dne 18. januarja umrl na zahrbtni tuberkulozi mlad, idealen posestnik Anton Obrul. Iskal je zdravja v Hergasu in na Golniku, a zastoj. Dovolil je med vojno tri razrede gimnazije, potem ga je na vojaška dolžnost odpoklicala iz šolskih klopi. Po vojni je dovršil kmetijsko šolo v Mariboru. Vsi, ki se ga spominjajo iz dijaških let, vedo, kako plemenita duša je bil rajni Tonček. Posebno pa je svojo veliko dušnost pokazal v oporoki, kjer se je spomnil poleg občinskih reševalcev in drugih kulturnih ustanov tudi dijaškega semenišča v Mariboru.

Na Poukovi ob j. žel. praznuje te dni gđ. Franja Vošnjakova 25 letnico svojega tamkajšnjega učiteljevanja. Pridna kakor čebela, je vedno in povsod stala v prvih vrstah, kadar je bilo treba storiti uslugi domačinom ali narodu svojemu. — Tisočeri podpis za majsko deklaracijo l. 1917 prida, s kako ljubeznijo se je oprijela narodnega delovanja. Sodelovala je pri vseh narodno-obrambniških društvi, organizirala nabavo šolske cerkvene zastave itd. V šoli pa je bila najboljša vzgojiteljica in majka svojim učencem, ki se je iskreno hvaležnostjo spominjajo. — V priznanje njenih zaslug za domačine in njenega vzornega izvrševanja politike, ji je domači občinski odbor podelil častno občanstvo. Izročitev diplome se izvrši dne 3. februarja s primerno šolsko prireditvijo.

Brivski pomočnik Janže

(Izpred sodišča.)

O Janže je ti! Brivce bi bil rad, toda porokiti se ne mara, nikakor ne. On, svobodni človek, izpuščen fant, pa da bi ga mojster »prital« in manire učil — za vse na svetu ne! Tak je Janže in je to svojo lastnost in mnenje povedal odlično in zares. Mojster Vencelj takšnega fanta ne bo trpel za pomočnika v svoji brivnici. Jasnol in je to pomočniku tudi povedal: pri tej priči naj se pobere in s Bogom! Toda Janže bi ne bil Janže in ne ptič, ko bi svoje nazore o svobodi in manirah samo v besedah poudarjal. Z dejanji jih je Janže podkrepil kar koj, ko ga je mojster odlovil. Tako je bil jezen, da je mojstra začel zmerjati. Razvil se je junaški boj, najprej z besedami, potlej še drugič. Janže je mojstra obkladal s svojimi in šufom, mojster Vencelj pa je pomočnika kratko in malo naglal s smrkavcem. Kaj bi bil mojster hujšega rekel. Smrkovec! Silna beseda, ki je izučena brivskemu pomočniku in človeku popolne svobode poglala kri v glavo. Kar oihal je Janže in skakal od gneva. Mojster pa tudi ni kar tako, pa je pomočnika počel s pestjo po glavi. Janže je najprej zajajal, potem pa je na mizi zgrabil škarje. Kar mu je pač prej prišlo pod roko! Janže je zavzel pozno in napovedal mojstru turč s škarjami. »Pa magari, da ti izpadejo črevate!« je zarjul in plnil do mojstra. Gladko mu je zarinil škarje v trebuh in mojster Vencelj je prestrašen kriknil: Joj, moj trebuhe! No stvar se še malo ni tikala trebuha, le dejanski stan je v spisu podan tako. Potlej se je ugovarilo le, da je Janže mojstru prizadil 2 cm dolgo rano. Na sodnji so rekli, da naj Janže povrne mojstru vse stroške, v državno kaso pa naj plača 150 Din ali pa bo 3 dni zaprt.

Vegati pakete

7 motorovom Groupje
= prihranek rejeje!

MOTVOZ GROSUPLJE

se dobi po originalnih tovarniških cenah v TOVARNA MOTVOZA N V RVARNA d. d. GROSUPLJE pri Ljubljani in njenih komisijskih zalogah:

FRANC PALME, Ljubljana, Gospodsvet 7

Telefon št. 2375

FRANC PALME, Celje, Cankarjeva ul 7

Telefon št. 33

FRANC PALME, Maribor, Koroška c. 8

Telefon št. 86

Franjo Strah:

Mladina, starci in kako se preganja hripa

Res ne vem, kako bi vam to reč vseeno povedal in razložil. Morda bo le tako prav in dobro, kakor sem se bil po prevdanku nameril: bežni vtisi naj bodo! Beležke s pota.

Vlak drdra, hiti, se poganja v mrzlo jutro, mimo sneženih polj, skozi Vižmarje do Kranja, pa še dalje v jutranjem solncu, vse do opoldanskih ur, ko vas končno izloži v Kranjski gori.

Gorenjska proga torej. Sama zanimivost jo je: še pred Kranjem se odgrne lepota kranjske dežele, vsa romantičnost gorenjskih dolin in sneženih gorj vas objame, vsa polja in gozdi kličejo, vabijo, oh, ko bi človek mogel povsod!

Od Medvoda dalje vstopajo do Kranja, od Otočca in Podnarta spet do Jesenice, potem pa so redki, ki jih vlak še vozi s seboj.

Zvečine so mladi ljudje, ki vstopajo. Njih cilj in namen pota je tovarna, delo. Pa pride eden in drugi, skoraj je poln kupč, razgovora pa ni med njimi. Iz žepov privlečejo svojo robo, ki jo smatrajo za nujno potrebo in koristno, naslovi pa so taki: Rigo Murati, Musolino, Pariške skrivnosti in temu podobno.

In boro, boro. Vsi. Mladina. Zakašljam, potlej rinem do prvega, ki mi sedi ob strani.

»Pa ni draga ta reč? Predraga?«

Fant me pogleda, molči, pa spet bere.

Hm! Predurda reč: ko bi onega teh nagovarjal, naj naroči časopis, naj kupi dobro, lepo knjigo, naj odrine za dobro stvar pet ko-

Kaj je »vrsta fizičnih oseb« v tiskovnem zakonu?

To vprašanje je Stol sedmorice odd. B. principijelno rešil s svojo razsodbo od 28. novembra 1928 Kl 274-28, s katero je ničnostni pritožbi »Slovenčevega« urednika ugodil in istega oprostil. Ker je to vprašanje ne samo juridično zanimivo, ampak za vsakega urednika silno važno, navajamo v nastopnem doslovno tozadevno obrazložbo oprostitelne razsodbe, ki se glasi:

»Ničnostna pritožba obtoženca uveljavlja številčno ničnostne razloge po t. 9a in c ter t. 10 § 281. kpr. Ni ji odrekli upravičenosti.

Ničnostna pritožba uveljavlja predvsem ničnostni razlog po t. 9c § 281. kpr., češ, da manjka zasebnemu obtožitelju v tem primeru aktivna legitimacija. Zasebni obtožitelj, da bi moral opirati aktivno legitimacijo samo na določbo 2. odst. čl. 55. zakona o tisku, ker da je bila v inkriminiranem članku napadena »vrsta fizičnih oseb«, h kateri on spada. Toda z označbo »demokrati v obrtnem odseku«, da ni označena »vrsta fizičnih oseb« v smislu zakona o tisku.

Temu naziranjju ničnostne pritožbe je pritrđiti. Gre torej v tem primeru za razlago zakonskega pojma »vrsta fizičnih oseb« (red fizičnih lic).

V tem pravcu je kasacijsko sodišče mnenja, da se more o »vrsti fizičnih oseb« govoriti le tedaj, ako je dotična skupina oseb v javnosti splošno poznana, in se vsakemu njenih članov po objektivnih znakih v javnosti takoj spozna, da spada v dotično vrsto. O vrsti je vsled tega govor le, ako so člani te vrste ali splošno javno poznani ali da je vsaj po objektivnih znakih možno vsakomur spoznati jih. O tem pa v tem primeru ne more biti govora.

Iz inkriminiranega besedila jasno izhaja, da so v njem apostrofirani »demokrati v obrtnem odseku«, nikakor pa ni povedano v inkriminiranem članku, kdo da spada med »demokrate v obrtnem odseku«. Omenjena označ-

ba je torej preširoka, krog demokratov, od katerih izvaja zasebni obtožitelj svojo pravico do tožbe, s to označbo ni zadostno opredeljen tako, da ni mogoče smatrati tega odseka, v katerem so v ostalem zastopane vse politične stranke, niti nekega njegovega, po gornjem nezadostno določenega dela za »vrsto fizičnih oseb« v smislu tiskovnega zakona. Za to pravno stališče govori tudi že določilo 2. odst. čl. 55. zakona o tisku o dokazu resnice. Po tem določilu je obtoženec oproščen, če dokaže za katerokoli osebo te vrste, da je ono resnično, kar je v članku objavljeno. Če pa se razlaga »vrsto« fizičnih oseb tako široko po pravem stališču pobijane razsodbe, razširi se skoraj v nedogled tudi pravica do dokaza resnice in zla uporaba te pravice ni izključena, čemur pogodovati brez dvoma ni namen zakona o tisku. Zasebnemu obtožitelju vsled tega ne ostaja aktivna legitimacija.

Poudariti je še, da mora biti inkriminirani članek razumljiv vsem bralcem, torej tudi takim, ki niso podrobneje poučeni o političnem življenju in strankarskih stvareh. Toda članek je v inkriminiranem smislu razumljiv edinole bralcem, ki poznajo krajevno in strankarsko-politične razmere in katerim je vsled tega znano, da velja zasebni obtožitelj za pristaša samostojno-demokratske stranke ter da je bil član obrtnega odseka. Bralci, katerim te razmere niso znane, sigurno niso mogli spoznati, da meri inkriminirani članek na zasebnega obtožitelja. Tiskovni zakon pa izrecno zahteva, da mora biti osramočena oseba jasno označena, tako da vsak spozna sramotenje. Zasebni obtožitelj torej pravice do tožbe nima niti po 3. odst. čl. 52. zakona o tisku.

Iz teh razmotrivanj izhaja, da zasebni obtožitelj ni bil aktivno legitimiran k tej tožbi ter da mu je prvo sodišče po krivici priznalo aktivno legitimacijo.

Dr. B.

Deklici, ki hodita v cerkev krast

(Izpred sodišča.)

Pri ljubljanski policiji imajo zapisanih lepo število mladih deklic, ki blepijo in stikajo za tuji rečni, pečajo pa se tudi z marsičim drugim nečednim, kar je kaznivo — in v tem seznamu sta tudi Julka in Pepca. Bili sta nedavno tega izgnani iz Ljubljane, pa sta se spet vrnili brez dovoljenja. Pojavili sta se tam na Marijinem trgu ter sta sklenili stopiti v frančiškansko cerkev. Pa ne morda molit, kaj šel Daleč sta deklici od tega, kar jima po glavi roji le njun »kšef«; morda bo tudi v cerkvi prilika za to, sta mislili. Da pa njunih namerov ne bi kdo prekanal opazil, sta se najprej podali vred oltar, poklekli tjakaj ter se navidezno vstopile v molitev. Kmalu pa je Julka vstala, v cerkvi se je delal mrak, zdaj bo pa že čas, je mislila zvita deklica. Stopila je Julka med klogmi, ogledovala se na vse strani, pa je kmalu našla tisto, kar jo je gnalo v cerkev. Ob stranskem oltarju je namreč v klopi sedela postarna gospa, poleg nje pa je počivala njena ročna torbica. Brž je bila Julka zraven, vsedla se je poleg gospe ter se spet navidezno verno vstopila v molitev in sklenila pobožno roke. Vse njene misli pa so bile le pri torbici in tudi roki sta se sami od sebe pomaknili vse niže in niže. Kmalu je Julka odmolila svoje, se dvignila in počasi odšla iz klopi in potem iz cerkve. Z Julko pa je odšla tudi gospejina ročna torbica, saj si drugače misliti ni mogoče. Ampak Julka je toplot imela smole. Vso njeno pobožno hvalno molitve je opazovala iz bližnje klopi neka gospodična, ki je talico poznala in je tudi vedela, kako je Julka zapamovana na policiji. Stopila je torej tudi ona iz cerkve in zgodbo o pobojni Julki povedala stražniku na Marijinem trgu. Ta je brž stopil za Julko in jo baš videl, kako je z druge strani stopila iz cerkve, z njo pa tudi tovaršica Pepca. Deklici sta že ukrepali, če ne bi kazalo stopiti v kavarno, kjer bi se torbica prav lahko »pozabilca, nje vsebina pa lepo pobasala. Njun namen pa je onemogočilo oko postavke, ki je okrog vogla

stopilo do deklic. »Se klanjam, gospodični! Če ne vesta, kam in kako bi, kar izvolita z menoj!« je dejal stražnik. »O, me veseli, gospod! Zelo ste prijazni!« je odvrnila Julka, za hrbtom pa je med tem hotela spustiti ukradenko torbico na tla. Oko postavke pa tudi le spetne geste ni prezrlo. »Saj bom torbico ponesel kar jaz, če vam nemara dela napoto in je pretežka.« Tako se je tudi zgodilo. Stražnik je torbico vzel in je deklici odpeljal tja, kamor spadata. Julka je dobila 1 mesec, Pepca pa 14 dni zapora, obe skupaj pa ponoven izgon.

Dijaška zgodba

(Izpred sodišča.)

Študenti imajo svoje pravice, ki so zapisane in niso zaplane. Kdor to razume, pač upošteva marsikaj, kar dostikrat seže v paragraf. So pa, ki takšnih stvari ne razumejo, ne priznajo in ne prenesajo. In spet so taki, ki le preveč dajo na le pravice — pa je dijaška zgodba tu. Torej: tisti večer se je vračal študent Albin s svojimi tovariši od obilnega »kroka« čez frančiškanski most. Skupina je korakala proti pošti, pela je in tako. Albin je bil med študenti najbolj vesel: po hodniku je stopal in si žvižgal polko, krilil z rokami in si ustvarjal prijetno vižo in fitno plesno krestanje. Spetoma je Albin sem in tja udaril po roletah trgovinskih izloč, kajti človek si mora delati takt. Toda so takti različni in je na primer stražnik uporabil drugačnega, ki pa Albinu ni bil všeč. Ko ga je stražnik namreč vladno pozval, naj da mir in da ga v imenu zakona opozarja na kačenje nočnega mira, — je študent Albin užajen in jezen vzdiknil: »Šuti...!« Stražnik je nato koj Albinu napovedal aretacijo in fant se je potlej nekega dne znašel pred sodnikom. »Ja gospod, pa nisem mislil stražnika!« Izgovor pa ni nič pomagalo: Albin bo plačal 200 Din ali pa naj pride za dva dni na ričet.

DIŠAVE ILON

»Zbogom, gospod!«

Pozdravljeni!«

Tako je prešel Kranj in sem spet sam.

Planine so ožarjene od jutranjega solnca, na oknih se tajačo puledenele šipe. Mimo Jošta se poganja železni konj, vse više ob Savi hitimo. Doli v strugi so mestoma ob robu ledene plošče, onstran Save v bregu pa počivajo težke smreke, njih vejevje je sklonjeno od teže snega.

Vstopajo spet. Ista podoba: delavci v zakrpanih suknjičih, potlačeni klobukov, s kanglico v roki, težkih korakov, resnih obrazov in pogledov. Zdi se, da je v njih srd, divje gledanje na vse in vsakogar, ki ni ž njimi in zanje. Trpka je njih misel, vanje se je zagrizla skrb in trpljenje, ki ga ne poznajo in menijo, da potuje le zato, da Bogu in ljudem čas krađe.

In vendar je ene same besede treba, tople, prijazne, pa so vsi s teboj. Takoj je v njih obeh smeh, na ustih prijetne besede, kramljanje.

Učenosti ne marajo, le domačnosti žele.

»Pa vam je težko, možje?«

»Mora biti. Vsak po svoje.«

V kotu se stisne mlad fant, rdečih lic, živnega pogleda. Iz pelerine je potegnil skupek zvezkov, strokovna knjiga je vmes; razgrne jo in bere, bere. V obrtno šolo gre na Jesenice.

Preprost človek ne ume in ne mara učenosti, sem bil dejal. Je res in se je koj izkazalo iz tiste družbe ven:

»Kaj boš bral in bral! Ni dobro, če je človek preveč učen.«

»Nikdar ni preveč, možje!«

Prosvetna zveza o Ljubljani

Vsem prosvetnim in izobraževalnim društvom!

Ker prihajajo vprašanja, kako je s predavanji, tečaji in občnimi zbori, po novem zakonu o društvih, sporočamo včlanjenim društvom seldeče: Vsako društvo mora prijaviti predavanje, tečaj, članske sešanke, občne zборе in seje 3 dni pred sestankom politični oblasti, t. j. okrajnim glavarstvom. Društva, ki imajo redne tedenske sestanke ob isti uri zadostno, da napovedo enkrat in tej napovedi se doda opomba, da se vrše vsak leden ali mesec ob istem času. Ne pozabite navesti dneva, ure, kraja in dnevnega reda sestanka.

Prosvetna zveza v Ljubljani.

Knjigoveški tečaj priredi Prosvetna zveza 2. februarja, in sicer samo za društvene knjižničarje. Tečaj se prične ob 9. uri v Akademskem domu. Vsako društvo naj priklasi do 27. januarja udeležence.

Maskerski tečaj se vrši 3. februarja zopet samo za člane prosvetnih in izobraževalnih društev. Začetek ob 9. uri v Akademskem domu. Konec ob 4. uri popoldan.

Režiserski tečaj bo 10. februarja za društvene režiserje. Začetek ob 9. uri v Akademskem domu. Za vse tečaje prejema prijave Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 5.

Novosti Ljudske knjižnice Prosvetne zveze v Ljubljani.

Dunn Olaf: Die Juwinkinger. I.—II. 573-584 S. 2400a.

Fort Gertrud von le: Das Schweisstuch der Veronika. Roman 256 S. 2426a.

Gunnarsson Gunnar: Der Geächtete. 262 S. 2125a1.

— Schiffe am Himmel. Roman. 454 S. 2125a2.

— Die Leute auf Borg. Roman. 466 S. 2125a3.

— Sieben Tage Finsternis. Roman. 316 S. 2125a4.

London Charmian: Jack London. Sein Leben und Werk. 297 S. 2406a.

Ostenso Martha: Der Ruf der Wildgänse. Roman. 462 S. 2188a1.

— Die tollen Carews. Roman. 308 S. 2188a2.

— Erwachen im Dunkel. Roman. 355 S. 2188a3.

Ramuz C. F.: Das grosse Grauen in den Bergen. Roman. 258 S. 2172a1.

— Sönderung der Rassen. Roman. 279 S. 2172a2.

— Das Regiment des Bösen. Roman. 247 S. 2172a3.

— Es geschehen Zeichen. Roman. 244 S. 2172a4.

Slovenci v desetletju 1918—1928. Zbornik razprav iz kulture, gospodarske in politične zgodovine. Ur. dr. Jos. Mal. 776 S. 233b.

Undset Sigrid: Olav Audunssohn. 4 Bände. 1576 S. 1975a.

— Jenny. Roman. 366 S. 2191a1.

— Frühling. 354 S. 2191a2.

Werfel Franz: Der Abituriententag. Roman. 325 S. 2198a5.

Ljudska knjižnica Prosvetne zveze posluje v Akademskem domu na Miklošičevi cesti št. 5 vsak dan razen nedelje in praznikov, od 9. do 12. in od 2.—7.

S to besedo je spet med nami končano. Nisem jim prav povedal. Čutim to in vidim. Komaj in čisto rahlo se poslova na postaji.

Vesele ljudi imam takisto rad. Z njimi sem rad vesel, govorim, kramljam, kar nanesem.

Skozi vrata se prerine mož, pogleda, že je ves v smeju:

»Ho-ho-ho, mraz je danes, mraz.«

»Mhm, mraz je. No, pa ni tako hudo, zdaj je že bolje.«

»Zato je pa hripa, ho-ho-ho. Ja zato. O nevarna reč je ta hripa. Baš včeraj so odpeljali soseda v bolnico. V petek je še jedel, še delal, na, pa ga je kar brž prijel in so šli z njim. Velik nasprotnik alkohola je bil, nič ni pil, na, pa je vseeno obolel, ho-ho-ho. Vse nič ne pomaga, pride, pa ga potegne. Ja hripa je nevarna reč. — V Zagrebu, pravijo, je cel kup bolnikov, v Ljubljani jih kar naprej vozijo v bolnico, že na Jesenice je prišla, ja, je že tukaj, ho-ho-ho.«

»Pa res nerodno. Človek ni nikjer varen pred to boleznijo.«

»Veste, snops in suhe klobase so najboljše za to reč. Prave kranjske klobase in pristni šnops! Ja, jaz se po tem ravnam in glejte, nič mi ni, ho-ho-ho.«

»Saj res, glejte! Ampak suhe klobase se sploh v vsakem slučaju obnesejo. Tudi, če hripi ni, ha-ha-ha.«

Moram se mu smejati, ko mož s tako slurnostjo razlaga nevarnost hripe in čuvanje pred njo. Originalno: šnops in kranjske klobase!

Mož izvleče dozo, se ozre do gospodične vis-a-vis, potem do mene in še do drugih:

Sport

Mladinska smučka tekma v Ljubljani

SK Ilirija je priredil včeraj lepo uspelo mladinsko tekmo. Prijavljenih je bilo 42 tekmovalcev in sicer jih je startalo v prvi skupini na 6 km dolgi progi 22 za tekmovalce od 15 do 18 let in v drugi skupini na 3 km progi za tekmovalce od 12 do 15 let 18 tekmovalcev. Prvi je zapustil start ob 15.15. Daljša proga je šla od Strelišča, kjer je bil start in cilj, ob Večni poti do razpotja proti Brdu, kjer je okrenila za 150 stopinj proti Glinščici do Večne poti na cilj. Potek 3 km proge je bil v začetku in koncu isti, samo da je zavila poprej nazaj proti cilju. Sneg je bil ugoden in so rezultati sledeči:

I. skupina: 1. Jakopič Avgust 25 min. 35 s., 2. Dečman Ivo 27 min. 7 sek., 3. Fröhlich Marjan 27 min. 49 sek., 4. Schmidt Karel.

II. skupina: 1. Prelovšek Borut 25 minut, 2. Kermik Aleš 25 min. 12 sek., 3. Zupan Ivan 25 min. 37 sek., 4. Legović Drago.

Zmagovalec prve skupine je dobil kot darilo smuč, zmagovalec druge skupine palice, ostali pa priznanice. V prvi skupini je dosegel Wallner Leo izven konkurence 26.43.

Izmed vseh tekmovalcev je izstopil samo eden. Tekma je v ostalem končala brez nezd.

Smučka tekma za prvenstvo Slovenije

Smučski klub Ljubljana razpisuje za 2. in 3. februarja t. l. v Kranjski gori kombinirano smučko tekmo za prvenstvo Slovenije in sicer s sledečim sporedom:

Dne 2. februarja tek na 15 km — start ob 10 dopoldne v Kranjski gori — cilj istotam.

Dne 3. februarja ob pol 11 dopoldne skoki na skakalnici v Kranjski gori.

Tekmuje se po novem pravilniku FJS — o kombiniranem tekmovanju. Start je dovoljen vsem v JZS verificiranim članom. — Prijavnina 10 Din za tekmovalca. Prvi trije zmagovalci se nagradijo s kolajno in priznanico. Prijave je vpelati do najpozneje dne 1. februarja dopoldne na naslov: D. Rovani, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana.

Sportni dogodki

Štirideset let je Mathiesen star, pa je še zmeraj najboljši med najboljšimi. Po zadnji dosegel rekord na 1000 m je dosegel nov rekord, predstavi v Davosu 500 m v 43 sekundah. Seveda ne bo priznana, ker je M. trener, torej profesional. Absolutno najboljši čns je pa le dosegel (Carlsen 49.1), 1500 m je predst. M. v 2:19.4, mladi Holandec Scheer v 2:21.4. — Svetovne prvenstvene tekme v hitrostnem drsanju se bodo vršile 9. in 10. februarja v Oslo. — Znan norveški smučar Carlsen se je v Pontresini pri skoku ponesrečil, in so ga morali nezvestnega prenesti v bolnišnico. Pri isti prireditvi je skočil Nemec Recknagel 72 m daleč.

Nemški nogometaši klub Tennis-Borussia je premagal praško moštvo Union iz Žižkova 6:1. Praški amateri kluba Rapid so igrali zadnjo igro v Afriki 0:1, a v afriškem moštvo so bili štirje nemški legionarji; vsega skupaj je igral Rapid v Severni Africi od 22. decembra do 6. januarja sedem iger: 5 zmag, 1 krat neodločeno, 1 poraz, golji 26:6. — V Južno Ameriko gostovat bodo šli pa v bodoči sezoni trije ogrski klubi. Sabaria je v Mehiki premagala klub Asturia 5:0. Hungaria je v Egiptu: proti Kairi igrala 1:2, proti Aleksandriji pa 9:0. Sedaj se vršijo revanšne tekme. Na Dunaju ima Sportklub 16 tek, WAC in Admira po 14, FAC 12, BAC 3. — Prve nogometne tekme za svetovno prvenstvo se bodo vršile 1. 1930 v Stockholmu. — 40.000 gledalcev je privabila igra v Buenos Aires; igrala sta olimpijske argentinsko moštvo in moštvo mesta B. Aires, in je zmagalo prvo 3:1. Okoli 780.000 gledalcev je pa gledalo boje prve runde za angleški pokal; prinesli so 55.000 funtov.

Za darilo 20.000 funtov se bo boril angleški bokser Phil Scott v stadionu v Wembleyu s Carpentierom; letu se je zopet povrnil v ring. Umrlí Tex Rickard Scotta ne cení posebno visoko; v zadnjem njegovem seznamu, pričobenem šele sedaj, po njegovi smrti, postavi daleka na prvo mesto Tunneja, sledi mu Dempsey. V drugi vrsti so Paulino, Sharkey in Young Stribbling in šele v tretji Heeney, Phil Scott, Maloney, Biska, Godfrey in Loughran. Namesto Rickarda bo borbo med Sharkeyem in Stribblingom priredil Dempsey; vršila se bo 27. februarja, in sicer s pogoji, dogovorjenimi že s Rickardom. — Carnera je ogromen; 2 m in 5 cm je visok, tehta nad 125 kg, zapestje mu meri 24 cm, prednja roka 39 cm, prst 134 cm, številka čevljev je 38!

Priznali so Schilbergov rekord v obojročnem tekmu dvigu 128 kg.

Weissmueller je javno proglašil svoj prestop v profesionalstvo; za starost si hočem nekaj prihraniti. Profesionalka je postala tudi njegova rojakinja Abel Lackie. In najbrž bo postal profesional tudi Arne Borg.

Zmračaj nas profesionalnost ne napravi srečne. Sazana je bila kot amaterka slavljena in češčena, indijski umaradnji so jo hoteli poročiti in angleška kraljica je morala v stadion čakati njenega prihoda. Postala je profesionalka, njena slava je zatuhla. V Los Angeles je bila v zadnjem času, pri prijateljih je stanovala. In beremo sedaj, da je šla od prijateljev proč in da se ni vrnila. Govorijo o samomoru. Optimist upajo, da se je samo odstavila, da bi svet malo več govoril o nji. — Njen rojak Borotra bo s tremi drugimi Francozi odpoval v februarju na turneja po Južni Ameriki.

Na novo so si Cgri priborili svetovno prvenstvo v miznem tenisu; druga je Avstrija, tretja Anglija, četrti Latvija.

VARSAVA PODPIRA SPORT.

Te dni se vrši v Varšavi občni zbor Poljske sportne zveze. Določili bodo rute za razne prvenstvene tekme v teklenem letu, izdružili bodo tekme itd. Mesio Varšava žrtvuje za sport zelo veliko. V proračunu občine vidimo sledeče postavke za sportne cilje namenjene: Za društva 87.000 zlotov, za paspeševanje sporta 62.000, za investicije 300.000 zlotov. Med investicijami je namenjenih plavalnemu sportu 46.000 zlotov, zimskemu sportu 30.000, za telovadno orodje v šolah 20.000, za polje sportne kolonije 90.000, za nogomet in lahke atletiko 132.000 zlotov itd. Poleg tega so določili za bodoča tri leta še vnaprej 3% milijonov zlotov za leto namene. Malo je občin, ki bi se toliko brgale za sport.

Pred enim letom v Kranjski gori

Kmalu bo preteklo leto dni, ko je bilo v Borovški vasi vse živo in so z nestrpnostjo pričakovali odločitve, kdo bo šel na olimpijado. Tri mesece so vežbali naši smučarji, da bodo častno zastopali naš narod v mednarodni sportni areni.

Ze takoj prve dni treninga je bil opažati ne samo napredek, ampak tudi marsikaj drugega novega. Včasih je bilo veselo, včasih žalostno; tudi skregali smo se, samo stopli ne. Zvečer je imel glavno besedo Tone, kajti talon, škita in pagat so bili njegova najvažnejša stvar; v prvi vrsti seveda talon, ki ni bil nikoli na varnem mestu, čeprav sta bila poleg tudi jurist in novinar. Jurista se Tone ni prav nič bal, le novinar mi lahko pokvari dobro ime, si je mislil, pa klub temu je bil talon večkrat ukraden. Tako je potekel marsikateri večer in ko je začel Stane odpirati usta, kakor bi nas hotel pohrustati, smo se zavedli, da nas pride lahko »Norvežer motiti in smo jo že utrjeni mahnil vsak v svojo rezidenco.

Mnogokrat je bil vlak iz Ljubljane že pri nas in ko smo bili že vsi pripravljeni za vežbo, je novinar zaspan, ves mršav pogledal skozi okno. Ni pomagal nobeno svarilo, čeprav bi bilo lepše spati, je moral tudi on z nami.

Kam pa gremo? — »Gotovo nas bo nagnal požirati kilometre,« je ugrizl Tone. Danes... danes 50 km. Zavihali smo nosove, jezili se, pa ni nič pomagalo. Hop, bum!, pika! — Stane je ves bel vstal iz snega in še 200 m nižje pod Petelinkom smo kmalu skupaj lomili naše bedne kosti med drevjem in grmovjem. To je bilo komaj pol proge in ko smo se vrnili, nam je bila dvojna večerja skoro premalo. Tako so se vrstili dnevi in življenje bi postalo enolično, če bi ne bilo tudi naših praznikov namreč: dnevi tekem.

Druge izbirna tekma je bila že pri kraju, mi pa smo se jezili na maže, dihe, progo in na vse mogoče in nemogoče. Oh, nesrečni placement. Novinar se je po navadi jezil na Mevilke, ker je po telnil večno eno prvih, Tone pa je bil s trinajsto kar zadovoljen.

Prišel je dan odločitve in lasje bi nam kmalu osiveli, toliko je bilo skrbi. Gospod dohtar so mešali različne poznanje in nepoznane coprnije, da nam skubajo kakšno boljšo mažo.

Dr. Stane Kmet

Novinar je pa na logarime izračunal, kdaj bo belan: Pa vprav pred tekmo ga je »bolezen« zadrževala.

Režek Boris

Na farok smo popolnoma pozabili, pa tudi naš »priganjone« je skrbno pazil, da smo bili v postelji znozo s kokuši.

Ing. Tunold Torleif Hannsen, trener olim. vrste

Z velikansko naglico so bežale ure in minute in nervoznost se je stopnjevala do višja. »Državno prvenstvo!« Čez pol ure je startil Jurist in Tone sta imela zadnjo konferenco, da ne bodo »dilce« bese, da ne bo pihalo in držalo nazaj.

Brvar Nani in Banovec Tone

V Stanetovi delavnici in pisarni s spalnico obenem je bil ta dan velikanski naval. Ta je prišel po palice, oni po smučke itd. itd. Komaj jim je revež ušel, da dobi štartno številko, ki mu je to pot usoda namenila prvo mesto na startu. Še deset minut je bilo časa, da si je preskrbel svečo, kajti smolnate maže, klistra in »škarije« in včasne merium-a in mix-a mu očividno še niso prinesle sreče.

Stanko Šporn

Na startu so že bili zbrani vilezi belih poljan, sodniki, kontrolorji, zdravilci, smučka generalista in smučka elita, kjer si lahko opazil vmes tudi uniforme, čepice, čevlje in smučko opremo, ki je še pred 24 urami predstavljala »zadnjo novost« v izložbah modnih in sportnih trgovin ljubljanskih in zagrebških trgovcev.

36, 37, 38, 39, smuki Stane je prvi zapustil start in borba je pričela. Za njim so v polminutnih presledkih sledili: novinar, Tone, Nani, dohtar, Janko, Joža in tudi Peter, ki smo ga v nervoznosti in naglici skoro pozabili, pomešani med ostalimi konkurenti in neplasiiranimi favoriti.

Z gotovostjo se je računalo na zmago dovške korenine, le za drugo mesto so se sklepale stave, kakor pri konjskih dirkah, ali bo Nani ali novinar.

Janša Joško

Vročec „TEMPEL“

uporabljajte kot namizno vodo, prinesajte jo v vazo, kar razkazuje v vazo, ki škodljivo vpliva na zdravje. Uporabljajte jo načinje s sadnimi sok, ker vam daje z njimi pomešana najboljše brezalkoholne pijače.

Vročec „STYRIA“

Vam z največjim uspehom zdravi ledvične čire, kakor tudi katar ledvica in žrel.

Vročec „DONAT“

je po svoji koncentraciji najmočnejša dosegljiva zdravilna voda. Z najboljšim uspehom jo predpisujejo zdravilci pri zlatih kamnih, pri zaprtju, pri sladkorni bolezni, kakor tudi pri glisti in hemoroidih.

Zahtevajte Rožsko slatino no vseh gostilnah in trgovinah v originalnih steklenicah.

Mi nismo bili toliko merodajni pri odločanju rezultatov, ampak stoparice gospodov časomerilcev na cilju.

Joso Gorec

Zvečer pa so gospodje pri zeleni mizi pogruntali našo reprezentanco. »Živijo!« je odobral smučski svet, le nekateri je zmajal z glavo in si ustvaril iluzije o svoji boljši bodočnosti. Jaz pa, ki sem tudi reflektiral vsaj na zlato uro, sem šel rajši v St. Šiško namesto v St. Moritz.

Pepe Smuk.

Automobilski razstava v Amsterdamu

V amsterdamskem avtomobilskem salonu je letos, kakor dosedaj še vsako leto, zopet razstava avtomobilov vseh količjak znanih tvrdk in znamk. Še vsako leto dosedaj je bil ta razstavni prostor zasaden do zadnjega kotička in je tudi letos. Ni čuda. Holandska nima lastne avtomobilske industrije in jo zato na mednarodnem avtomobilskem trgu zelo cenijo. Bogati Holanci radi kupujejo drage fabrikate tujih avtomobilskih tvrdk in morda nikjer drugje ne vidi človek toliko različnih znamk tujih tvrdk kot na holandskih cestah.

Letos razstavljajo v Amsterdamu v glavnem Amerikanci in Francozi, za tem pa Nemci, Italijani, Belgijci in Avstrijci. Amerikanci razstavljajo svoje znamke v zelo veliki izbiri. Tu vidimo elegantne, toda ameriške drage Packarde, Cadillace, Graham Paige, Chryslerje, Studebakerje, vse mogoče izdelke General Motors in Forda. Prekratk je bil čas od avtomobilskih razstav v Parizu, Londonu, Berlinu, Bruxellesu, tako da ne moremo sedaj od amsterdamske razstave zahtevati bogve kaj novega v avtomobilski tehniki. Vobče pa prevladujeta povsod osem in šest cilindrični motor.

Elegantno in francosko graciozni so francoski izdelki: Voisin, Delage, Panhard, Levasor, Peugeot in Renault. Francosko tvrdko Citroen v Holandiji zelo cenijo, saj je ustanovitelj Citroena po rodu Holanec in tudi tvrdka sama se je ustanovila s pomočjo holandskega kapitala. Francoski avtomobili niso samo elegantni, temveč tudi trpežni. Zname so francoske znamke Bugatti, Amilcar, De Dion Bouton in Cordin Desgouties.

Nemčijo reprezentira predvsem Mercedes-Benz, pa tudi Brennabor, Horch, Opel in Stöwer. Mercedes-Benz ima že več let v Amsterdamu izvrstno prosperujočo podružnico in dandanes vozi po holandskih cestah najmanj 1200 njegovih voz. Njegovi osemcilindrični vozovi so med najlepšimi avtomobili vse razstave in so se v Holandiji že popolnoma udomačili. Vobče pričajo vsi nemški avtomobilski izdelki o solidnosti, s katero so jih gradile njihove tvrdke. Ocelovi avtomobili so si tudi že priborili tla v Holandiji. Skoro vsi nemški avtomobili so opremljeni z obrabi Continental. Mercedes-Benz je razstavil v Amsterdamu še orjaški omnibus z jekleno karoserijo, dalje tovorni avtomobil, veliko motorno ladjo in motorni voz na surovo olje. Krupp iz Essena je razstavil imeniten avtomobil za odvažanje smeti in izvrstne motorne aparate za snajenje ulic. Tvrdka Robert Bosch se je posebno postavila s svojo opremo za avtomobile. Samo ob sebi je umeno, da uživajo največje občudovanje razni nemški izdelki krogličnih ležajev in optični izdelki tvrdke Zeiss iz Jene.

Med angleškimi izdelki občuduje gledalec čudovito lepe, toda tudi čudovito drage Rolls-Royce avtomobile, ki so za navadne smrtnike še vedno le predmet pobožnih želja.

Italijani briljirajo s svojimi avtomobili Isotta Fraschini, Fiat in Lamia, o katerih je pa težko povedati bogve kaj novega, nego: »Italijani briljirajo!« — Belgijci so razstavili v Amsterdamu svoje zelo lepe avtomobile znamke Minerva. Holanci smatrajo tvrdko »Minerva« z isto pravico za svojo, kot na primer tvrdko Citroen. Dobro zastopani so tudi belgijski avtomobilski znamke F. N. Ta tvrdka ima res dobre izdelke in kar je glavno: star sloves. Zanimiv je tudi avtomobil le tvrdke, ves zdelan, zbit in zakrpan. Prevozil je dolgo pot iz Liege-a v Capetownu in nazaj.

Ne smemo pozabiti tudi štiri avstrijske avtomobile znamke Steyr. Steyr je dobra, prvovrstna tvrdka, katere izdelke srečujemo zelo po svetu.

Obisk je v avtomobilskem salonu zelo velik. Ne pridejo samo radovedneži, temveč tudi kupci, kakor je možno sklepati z zadovoljnih obrazov razstavljalcev. Med obiskovalci so poleg že nam poznane nacionalne mislečih Holandcev zelo zastopani tudi predstavniki vseh mogočih narodov. Vsi pa tožijo o le pridrigem življenju na Holandskem. Pa kako ne bi bilo! Ko so vendar krasne holandske ostrige in morske ribe tako izvrstne in ko se zraven tola spodobijo še dobri holandski likerji in cigarete. Preje smo rekli, da je blagostanje v Franciji, sedaj pa je Holandska ona dežela, kjer teče mlika in med.

110.000 sportnih znakov v Nemčiji

Nemški telovadci in sportni znak je sprejelo doslej okoli 110.000 sportnikov. Mški so dobili 90.600 bronastih sportnih znakov, 1770 srebrnih in 1725 zlatih; ženske 9060 bronastih, 242 srebrnih in 38 zlatih. Državni mladinski znak so podelili v dveh letih in pol 25.850 krat. Od lanskega aprila naprej do konca decembra so podelili moškim nad 21.000 bronastih sportnih znakov, 770 srebrnih in 370 zlatih, ženskam pa 2550 bronastih, 33 srebrnih in 16 zlatih. To so številke!

Več tuči!

Rimsko vprašanje

Za Konstantina Velikega je začela za krščanstvo nova doba svobodnega življenja in razmaha. Osvobodeno je bilo takrat tudi papeštvo. Ugled papežev je začel rasti. Ne samo kot poglavarje in predstavnike krščanstva so jih spoštovali, začel se je razvijati tudi njih svetni vpliv. Kristjani so papežem zapuščali svoje imetje, darovali jim svoja posestva. Postali so papeži kmalu največji posestniki Italije in vsega zapada. Ko so prišli v dobi preseljevanja narodov nad Italijo hudi časi, je domače prebivalstvo zastajalo pomoči in varstva iz Bizanca. Papeži so dajali ljudstvu materialno in moralno pomoč. Razvijal se je boljinbolj svetni vpliv papežev. Pol tisočletja je trajal ta razvoj. Ko so frankovski kralji vrnil papežem njihovo posest, patrimonium s. Petri in darovali nove, je bil ta razvoj končan. Papeži so postali v svetnem pogledu gospodarsko in politično neodvisni, kot državni suvereni so začeli vladati samostojno cerkveno ali papeško državo (l. 756.).

Papeževa država je preživela enajst stoletij. Ko so se sredi preteklega stoletja dvigala revolucionarna gibanja zoper evropske absolutistične vlade, so zajela tudi Italijo in cerkveno državo. Italijanski narod se je vnel nacionalističnega gibanja za združeno Italijo. Prvotno so mislili na združeno Italijo kot zvezno državo pod papeževim predsedstvom. Pij IX. ni hotel prevzeti vodilne vloge v teh političnih stremeljih. Prevzel jo je Piemont. Za časa vojne Piemonta z Avstrijo l. 1859. je odpadel na pobudo in s pomočjo Piemonta severni del papeževе države. Mir v Zürichu je sicer vračal papežu ta del nazaj, a Piemont je dosegel plebiscitno izjavo prebivalstva za priključitev h kraljevini Sardiniji. Še isto leto 1860. so vpadle piemontske čete v še ostalo ozemlje papeževе v zmage v septembru pri Castelfidardo. Papežu je ostal še Rim in okolica, patrimonium Petri.

Ze l. 1861. so zahtevali Rim za glavno mesto Italije. Napoleon III. ni bil za ta načrt. L. 1865. so premestili Italijani glavno mesto iz Turina v Firence. Toda jasno, da le začasno. Garibaldi je l. 1867. vpadel v papeško ozemlje in šel proti Rimu. Pri Mentani je bil poražen od papeških in francoskih čet. V decembru l. 1867. je izjavil francoski minister Rouvier pariski zbornici: Italija se Rima ne bo polastila. Ne, nikdar! Isti dan je pa laški minister v Firenci dejal: Rim je Italiji prav tako potreben kakor Pariz Franciji. Italija je čakala samo ugodne prilike. Ko je Napoleonov poraz pri Sedanu rešil Italijo ozirov na Francijo, so 6. sept. 1870 sklenili v ministrskem svetu okupacijo Rima. Čez dva dni so laške čete že prestopile meje papeževеga ozemlja. 20. septembra so bombardirali Rim. Papež je odredil, da naj bo obramba samo protest, ki je primeren, da ugotovi nasilje. Po poltretji uri je Rim kapituliral, čim je bilo

obzidje predrto od topovskih strelcev. Mesto je bilo predano. Papežu je ostal le še leoninski del mesta onstran Tibere ob Vatikanu. Ker je poulična druhal ogrožala Vatikan, je na papeževu prošnjo laški general zasedel tudi ta del mesta s pridržkom, da se laške čete umaknejo, čim jih papež ne bo potreboval. 2. oktobra je bilo ljudsko glasovanje, ki se je seveda izjavilo za Italijo. Takrat se je odločila tudi usoda leoninskega dela Rima. V črno zastri starček je prinesel iz Trastevere glasove na Kapitol. Na vprašanje, če govore diplomatski ozir zoper oddajo glasov, je predsednik volivnega odbora odvrnil: Avanti i Romani del Trastevere!

Od 20. septembra 1870 obstoja še do danes nerešeno rimsko vprašanje. Pij IX. je protestiral takej ob invaziji. Novembra je izobčil povzročitelje invazije. Leta 1871. sklenjeno garancijsko postavlo je odklonil. Ta postavla proglašala papeževu osebo za nedotakljivo in suvereno, zagotavlja papežu letno dotalijo 3 in pol milijuna frankov, mu prisojaa Vatikan, Lateran in vilo Castel-Gandolfo ter mu obeta svobodo obhajanja s škofi in katoliškim svetom ter prostega izvrševanja duhovske službe. Pij IX. ni sprejel te ponudbe, ker ni hotel priznati kršitve historičnega prava papeštva. Leon XIII. je leta 1887. javno izjavil, da je pripravljen spraviti se z Italijo pod pogojem, da papež ne bo podložen oblasti nikogar in da bo užival popolno in resnično svobodo. Kralj Humbert je odgovoril s svojimi nedotakljivim Rimom (Roma intangibile). Vsak papež je v svoji prvi okrožnici omenil to nerešeno vprašanje. Ako je verjeti časopisnim vestem, se rešitev rimskega vprašanja obravnava iznova.

Nekateri bi radi, da je papež sam kriv, ako je vatičanski jetnik. Saj je bilo brati pred kratkim: Papeži so tudi to ponudbo (garancijsko postavlo) zavračali in so se smatrali svojevoljno za vatičanske jetnike. Tako pojmovanje je nehistorično. Dejstvo je, da so bili papeži zakoniti vladarji Rima in cerkvene države. Okupacija cerkvene države in Rima je bilo nasilno dejanje, ki je gazilo stoletne pravice papeža. Res je državni tajnik Antonelli odločno odklanjal vsak poizkus mirnega sporazuma. Toda imel je za svoj stalni nou possumus razlogov dovolj. Politika Piemonta je bila cerkvi sovražna. Piemont se je posluževal dvomljivih sredstev. Vezal se je z Garibaldijem in Mazzinijem. Umetno je nutil z denarjem in agitacijo v cerkveni državi nemire ter proticerkveno agitacijo. Dollinger je sodil o vladi Piemonta leta 1861. ostro sodbo: Združuje nesramno tiranijo Konventa, drzno sofistiko gospodarstva advokatov in brezobzirno brutalnost sardinskega regimenta. Da ni vel iz Piemonta proticerkveni, brezverski duh, bi se bila pač najbrže našla zedinjenju Italije pot brez cerkve in države tako kvarnega in težkega rimskega vprašanja.

Za duha in srce

Razstava Karle Bulovčeve

Pod tem naslovom je v številki 13 »Slovenec« gosp. France Uršič objavil zelo nelegitimno trditve o Karli Bulovčevi. Nelegitimitet je v tem, da odreja Karli Bulovčevi v prvem delu svoje kritike močno umetniško prepričevalnost, drugi del pa izzveni v hvalo njene — »robustne ustvariteljske sile«. V prvem delu piše, da je »Koketiranje z Michelangelom« (1) »obupno skušala prikriti z maniro neultroučene razgibanosti najmanjših detajlov« — v drugem delu pa, da »izžarevajo vsa njena dela močan umetniški talenti« itd. Ta nelegitima dokazuje, da je članar hotel s pohvalo umetnici dati svoji kritiki videz objektivnosti; bodisi da se je to namerno zgodilo ali pa podzvedno v čitu absolutne nesigurnosti.

Kako more robustna ustvariteljska sila kopirati Michelangela, o prepustnosti presoji čitatelja; tu hočem govoriti o tej trditvi kopiranja sami. Kdor pozna in razume Michelangela in kdor je istotako videl in razumel razstavo Karle Bulovčeve, more tako trditve sprejeti le z nasmeškom; kajti videl bo, da ima pred sabo dve popolnoma ločeni in različni osebnosti, vsaka zase čista in močna, toda druga različna od druge, kakor je vsako življenje — in vsaka umetnina je življenje — različno od drugega. Obstoji samo neka sorodnost v načinu, v značaju, in ta sorodnost je telesno-čutna dramatika. Ista sorodnost — tu v abstraktnosti — obstoji med bratoma Kraljema in srednjeveško gotsko umetnostjo; človek pa, ki ni zadostil globoko, da bi mogel razumeti umetnine, misli, da gre za »kopiranje«, ker gleda čisto zunanjo. Ta sorodnost je notranja zveza vsakega umetnika z nekim večjim kompleksom in se pokazuje seveda — Hermannu Bahr v svoji knjigi »Der Expressionismus« navaja tak zanimiv primer, da je nekdo ustvaril krasne ekspresionistične slike, ne da bi tako ekspresionistične slike pri drugih videl — brez ozira na to, ali je umetnik druge umetnine videl ali ne; taka sorodnost nima ničesar skupnega z nesamostojnostjo, in vsaka umetnina je od dela drugega umetnika popolnoma različno, samostojno živo bitje.

Članek te notranje zveze med bratoma Kraljema in gotiko umetnostjo ne vidi — še več: niti v svojem zunanjem načinu gledanja ne vidi te njihove sličnosti; kajti drugače bi moral tudi njima očiti »Koketiranje« z zastarelimi idealci — temveč jih celo postavlja v nasprotje Karli Bulovčevi, češ da sta prinesla nekaj popolnoma

novoga s tem, da sta stelo docela zavrnila pod krepko stopnjo nastopajočega duha. Pri tem razen tega ne vidi, da je sploh vsaka umetnost duh in da ne gre za predmet, temveč za naša — in konkretno povedano: da je v bistvu popolnoma vseeno, ali slika kakšen Van Gogh nek krožnik s krompirjem, ali pa kak Grünwald Kristov vaboehod.

S tem mislim, da sem zadosti pisal o teh trditvah, ki jih pisec ni dokazal in jih tudi ne more nikoli dokazati.

Dr. I. K.

Zagreško pismo

Zdi se, da bi se moglo samo tako govoriti o naših založnikih: Matica Hrvatska in Društvo sv. Jeronima. Sveti Jeronim in Matica Hrvatska. In to bi se lahko zopet ponovilo. Še izjeme, toda redke. Tako je nedavno izšla »Narodna Prosvjeta« pesmi enega najmočnejših mladih hrvatskih lirikov gosp. Cvjetka Skarpe. Kralja predgovor je knjigi napisal gosp. Ljuba Maraković, kar je najboljši priporočilo. Skarpa je pesnik močnega intelektualizma, izčiščen, osvobodjen vseh nepotrebnih okrasov: edna naših redkih poveljnih čistih lirikov. Knjiga je opremljena zelo okusno in se dobiva pri »Narodni Prosvjeti« (Cvjetko Skarpa, Novi Stihovi, izdaje Knjižnice Savremenih pjesnika, Zagreb, Kapitol 20).

Matica je svoje prijatelje zopet obsula s svojim zelo bogatim književnim darom. Nedavno smo omenili neobičajno uspehi roman »Volkovi« od gosp. Nehajeva. Poleg te je Matica izdala knjigo pokojnega Vjekoslava Klača »Črtice iz hrvatske prefeklost« s predgovorom Matičnega predsednika Filika Lukasa in uvodom gosp. Josipa Nagyja. O tej knjigi bomo pozneje še malo obširneje spregovorili, sedaj pa jo priporočamo onim, ki se zanimajo za hrvatsko preteklost, ker bodo iz nje zvedeli nekatere zelo zanimive momente, ki jih je Klač osvetlil s svojo znano široko erudicijo. Od razprav, ki so izšle v tej knjigi, posebno opozarjamo na »Vierodajnica Ljudevita Gaja za srbor leta 1848.« »Trije kanečki upori v zagreški okolišč.« »Graf Gjuro Jelatić, poslednji podkapetan Hrvatske« itd.

Zgodovinski stroki pripada tudi skrbna monografija gosp. Milice Brayerja o Antonu conte Zanoviju in njegovih sinovih. Gosp. Brayer je že prej pisal o Zanoviju: tako je leta 1908. izšla njegova studija »O pustolovcu Stjepanu Zanoviju, Budjaničinu v sarajevski »Nadi«, leta 1927.

pa v zagreškem »Vijencu« razprava »Miroslav conte Zanovije«. Pisec je precej dobro zbral material za neobičajno pustolovno in bogato zgodovino te družine, ki je v osemnajstem veku dala pustolovce, bistro glave, ki so se družile s takratnimi prvimi ljudmi, ki pa po svojem značaju in svoji usodi sličejo marsičemu znamenitomu pustolovcu Casanovi. Poleg svojega osebnega raziskovanja je avtor uporabljal zelo mnoge razprave in knjige, ki se bavijo s tedanjo dobo, tako da daje ta knjiga poleg izredno interesantne vsebine iz življenja teh dramatičnih hobšlaperjev zaokrožene slike tedanje dobe. Knjiga je bogato ilustrirana s portreti osebnosti, o katerih se v knjigi govori. Radi lahkega stila in zanimivega predmeta se ta knjiga čita z velikim interesom in jo zato priporočamo vsem. V njej bodo videli, na kakšen način in kako naši ljudje priprajojo do prvih mest, od odličnih prijateljev, do književnikov. Posebno je zanimivo življenje Stjepana Zanovija: kakor Voltaire je bil prijatelj prvih osebnosti na pruskem dvoru, dogovarjal se je s tujimi državami kakor kakšen suveren...

»Kolo« Matice Hrvatske, književno-znanstveni zbornik, je tudi izšel z ostalimi Matičnimi izdaji. Letošnje »Kolo« prinaša poleg zelo finega papirja devet zelo skrbno izdelanih reprodukcij slik na kartonu. V prvi vrsti je treba v letošnjem »Kolu« opozoriti na esej gosp. Milutina Nehajeva o Stjepanu Radiću. S tem esejem in z onim o pokojnem Vladimiru Mažuraniću prehaja gosp. Nehajev v vrsto naših najboljših književnih stilistov in opozovalcev javnega življenja. Ta esej je poln gibkosti, točnih opazk, zelo skrbnih obrazložitve, profinjene karakteristike in dobrega poznavanja predmeta, da je bilo težko kdaj tako v srbsko-hrvatski kakor v slovenski književnosti uspešnejših postopov te vrste. Samo morda nekateri esaji pokojnega Nataka Nodila in najzibranejši esaji pokojnega Matiča se morejo s tem meriti. Sicer je res nekoliko mest, kjer bi mogla morda stroga kritika nekatere stvari korigirati — včasih je bila simpatija močnejša od objektivnosti, — toda kljub vsemu temu je ta esej velike književne vrednosti in izredno dobro uspeša karakterizacija Stjepana Radića. Dosele smo imeli dve izčrpuječe razprave o pokojnem Radiću-Hilčev »Stjepan Radić« in »Zarjave razprava o Stjepanu Radiću«. Nobena teh razprav ni bolje podala življenja in dela pokojnega tribuna hrvatskih mas.

»Kolo« ima še nekaj interesantnih prilog: tako med ostalimi članek mgr. don Frane Bulića o pokojnem Klaču gospo Antonije Kasso-vit-Cvijić o prvem hrvatskem slikarju Vjekoslavu Karasu, ki je bil prav za prav prvi hrvatski moderni slikar z velikim talentom in malo sreče. Ljubomir Maraković razpravlja o hrvatski Femečki književnosti, ocenjujoč dela hrvatskih kmečkih književnikov.

Shakespeare je spet prišel na oder. Predvaja se »Romeo in Julija«. O tem in o ostalih M-tičnih knjigah v naslednjem pismu.

Disky

Ulrich Wilamowitz-Moellendori

V Berlinu praznuje svojo 80. letnico mož, ki spada neoporečno k največjim živim klasičnim filologom in zagovornikom humanistične izobrazbe.

Wilamowitz je objavil dolgo vrsto spisov znanstvenega značaja, ki soh še predvsem grške drame, bil je neumoren prvotritelj za obranitev gršine v gimnaziji ter je okrog leta 1900. sredno uspel v svojem prizadevanju, pravedel je grške tragike v nemščino ter jih uspešno zanesel v širše kroge, predvsem mladino; bil je slaven govornik ter zmal zainteresirati javnost za probleme prave duhovne izobrazbe, ki je nemogoča brez grške antike.

V znanstvenem svetu je Wilamowitz priznana kapaciteta, je tipičen reprezentant nemške, ciz. celo pruske miselnosti. V svoji miselnosti združuje dva prav za prav neskladna elementa, na eni strani je humanist in dediš antičnih vrednot, dvignjen nad vsakdanjost, tečež za človeško popolnostjo v nadnacionalnem smislu. A obenem je človek izrazitega pruskega kova, ki mu je jasnost, delo, brez-pogovno izvrševanje dolžnosti največja vrednota. Takšen je tudi njegov stil: jaseen, trezen in stvaren, brez okrasov, a vendarle prepojen z notranjo živostjo.

Očitati so Wilamowitzu, da je šomatrski in hapalen ter v svojem jedru pravi polomec prosvetljenstva. Tudi to je res. Njegova tragika je v tem, da se teh vplivov ni znal črestiti; zato je odklanjal moderno, od Nietzscheja dalje do današnjega ekspresionizma; zato je ostal tudi na sredi pota in današnji dobi po svoji idejni vsebini ne more biti vzornik in vodnik. Filozofske in umetniške globine ni imel. Njuno je bilo, da je krog okoli St. Georgeja in Schelerja razkrinkal njegovo idejno nemoč ter nanovo odkril zakopane in potvorjene vrednote antičnega sveta. Platonov svet gledamo danes v drugačni luči in Wilamowitzova slika nam v tem pogledu ne more več zadostiti.

Velik in nedosegljiv je bil Wilamowitz v svojem znanstvenem delu ter v tem, da je nanovo prebudil humanistične ideje. V tem pogledu mu gre največje priznanje.

Pogled na najnovejšo angleško liriko

V angleški liriki se zadnje čase zopet javlja detekt novih in razmeroma močnih stil. Mnogoobsejnaja F. V. Branford ter Roy Campbell sta sicer zaenkrat utihnili, poč pa sta se krepko uveljavila mlajši W. R. Child in starejši W. B. Yeats. V svojih najnovejših verzih »The Country of Sweet Beliefs« (London, Gay-Hancock) izkazuje Child, katoliški »Poet Laureate of Leaders«, precejšnjo umetniško stvarjalno moč, po svoji simboliki in čutju močno spominja na Thompsona. Yeats, ki je leta 1924. prejel Nobelovo nagrado, pa je objavil zbirko »The Tower« (London, Macmillan), ki se odlikuje po težki simboliki in muzikalni dikciji; surove prevladujejo biografski in deloma politični motivi.

Odlično mesta zavzema trojica Sitwell-ov s svojimi najnovejšimi deli. Sacheverell Sitwell je objavil zbirko »The Cyder Fear and other Poems« (London, Duckworth), ki je formalno dovršena, vsebinsko precej nerazumljiva. Edith Sitwell nas vodi v svojih »Rustic Elegies« (London, Duckworth) nazaj v viktoriansko preteklost, žal se poslužuje manire in čisto naravnost bolesterne simbolike. Osbert pa, najmočnejši temperament te družine, obloži zopet živnost naše civilizacije v hubeznivi satiri »England Reclaimed« (istotam). Osbertove pesmi so bolj robustne, polne ostrih spominov in živih motivov iz podeželskega ozračja.

Ze poznani in priznani Walter de la Mare je priobčil nove otroške pesmi pod naslovom »Stuff and Nonsense« (London, Constable), a žal precej razočarano upanje, ki ga je ustvaril s delom »Peacock Pie«. Pesmi so namenjene odraslim in otrokom, za eno so prenašne, za druge pa zelo porabne.

Robert Graves je zbral svoje pesmi od leta 1914. dalje v celotno zbirko »Poems« (London, Heinemann). Graves je eksperimentator v obliki in snovi, prinaša otroške pesmi, metafizično temne probleme a tudi mnogo resničnih in globokih verzov. Enotne imajo mu manjka, kot je sploh manjka v sodobni angleški liriki.

Chesterton je tudi zbral svoje »Collected Poems« (London, Palmer). Priznati treba, da je v pesmih dober in iskren, mnogo bolj simpatičen kot po svojih duhovitovalnih, žurnalističnih esajih in metafizično potvrdjenih in izpačenih deklativskih povestih. Žal ga poznamo samo po teh, a njegove balade so čudovito poestre in dokaz močne jezikovno stvarjalne sile.

Največji knjižni uspeh pa je imel nedavno Humbert Wolfe. Zlasti z deli »Requiem« (London, Benn) in »This Blind Rose« (London, Gollancz). Njegovo življensko čustvo sicer ni polno svetlega optimizma, usoda je pesniku mogočna, neizbežna sila, a končno se pri Wolfeu vendarle najdejo nasprotujoči se človeški in nadčloveški elementi. Kar nam nudi, so dovršene umetnine, pristne in močne stvaritve, a vendarle so te pesmi nadvse začelne izraz depresije in razvrzanosti današnje dobe. Poleg mističnih, filozofskih in metafizičnih elementov je v teh pesmih dosti plitkosti in površnosti ter nedoslednega optimizma, ki ne more z dovolj globlje miselnosti. Toda taki nedostaki nas ne smejo odvračati od priznanja, da zavzema angleška lirika odlično mesto v sedanjem duhovnem življenju.

Henry de Man: Konec marksizma

Ze dolgo nisem čital tako razburljivo zanimive knjige, kakor napol politično in osebno, napol pa globoko filozofsko razpravo Manovo. (Henry de Man. Au delà du Marxisme. Bruxelles, 1928. Edition »L'Eclair«, 431 str.)

Avtor, dolgoletni prosvetni voditelj belgijskih delavcev in znan mednarodni marksistični socialist, je kot mladenič žrtvoval veliko premoženje za znanstveno karijero, da postane navaden delavec. Ze zdaj sklepa: »marksizem je mrtev, živeli socializem!« je to globoko pomemben, splošneevropski pojav. Kot učenec Bergsona in Jamesa sovraži de Man »racionalistično, mehanistično dedščino XIX. stoletja«. On ostro loči marksizem, ki je otrok racionalizma, od socializma. Marksizem ni umeval duševnega življenja in v svoji kratkovidnosti smatral versko prepričanje za preživele vraže. Toda tudi socialni pojavi so samo izraz duševnosti, in ti moge noben razredni boj brez etičnega utemeljevanja. Marksizem s svojim ozkostranskim podpihovanjem zgolj gnotnih težej je delavstvu vzel smisel za pravno in moralno čustvovanje. Zaigral je svojo vodilno vlogo in postal samo ozkostranska, buržujska struja z geslom »nakopičite premoženje za svoje cilje!« Samo otročji racionalizem lahko misli, da vodi delavce v boj za socializem neka »razredna zavest«.

Ce bi bila ta zavest dejansko istovetna s kapitalističnim nagonom, ne bi bilo nobenega socializma in razrednega boja! V resnici ležijo v temelju delavskega gibanja mnogo starejše, splošnočloveške in predkapitalistične resnice: krščanstvo (duševna enakopravnost), fevdalizem (javne pravice so vezane na dolžnosti) in demokracija (enaka pravica). Ce gre delavci v boj, tega ne stori iz sebičnega nagona, temveč iz prepričanja o krivici, ki se mu godi in čustva, da je takširan kot nekaj manj vrednega (complex d'infériorité). V zedinjenih državah, kjer se ne čuti delavcev za postavljenega, imamo samo boj za zaslužek, a nimamo nobenega širokega socialističnega gibanja. Ekonomska vprašanja imajo pri socializmu le podrejeno vlogo. Socializem tudi ni vzklil iz duhovne revščine preprostejšega moža, temveč iz duhovnega bogastva tenkočutnih voditeljev, ki so smatrali sedanja družabni red za krivičen. Marksizem pa je zamenjal zunanje pogoje z notranjimi »zroki«. V resnici socializem ni posledica razrednega boja. Vsaka vodilna misel mora imeti naravno moč, ustvarjajoče navdušenje in mora zbuditi veselje do dela. V osredju novega socialističnega boja je človeška naravnost in pravna osebnost, njen etični prepoved, ne pa marksistični brezdušni boj za mehanično nadvrstnost. Ne smemo ceniti socializem samo kot petem bodočnosti. Kot ideal je že zdaj merodajen za naše stremljenje. Človeška sreča ne pomeni večje peticitnosti, temveč globljo duševnost.

To so poglavitne misli bogate de Manove knjige. Za nas Slovane je posebno zanimiva, ker kaže nedvomno sorodstvo z mišljenjem ruskih narodnikov, Krapotkinovim idealizmom itd.

Knjige in revije

Skrivnost bolečine. Koncem meseca februarja izide knjiga »Skrivnost bolečine« — v obliki pisem razboljenim obupanim, prevaranim, zapuščenim in zagrenjenim srcem. Knjigo piše dr. P. Roman Temner, O. F. M. Ker bo knjiga tiskana le v omejenem številu z izbrano ceno, se naprejšaj prednarobila. Naročila sprejema iz prijaznosti gdna Anka Lebar, strok. učiteljica, Ljubljana, Florjanska ul. 7.

Plininski vestnik, št. 1., l. 1929 ima sledečo vsebino: Dr. Josip Ciril Oblak: O prirodi in domovini. — Dr. H. Tuma: Imenoslovje Julijskih Alp. — Dr. H. Tuma: Severna stena Kanjava. — Pava Jelih: Severna stena Vel. Draškega vrha. — Dr. Jakob Prežeren: Odlomki iz vojnega dnevnika. — Josip Vaudot: Prisrjujstvo kraljestvo. — Jožef Zazula: Jezera, tleni in slapovi. — Obzor in društvene vesti. — Slika: Vinji vrh pri Borovnici.

Srpski književni glasnik, 10. januar 1929, prinaša poleg leposlovnih prispevkov Dragile Vasilja, Dušana Vasiljeva, Sibe Milčevića, Jele Savičeve, Momčila Nastasijevića in Branimira Čosića: Razvitak srpske lirike s obzrom na svetaku (Vladeta Popović). Izrazi emocija, njihov mehanizam i uticaj (Vlad. Spužić). Iz savremene talijanske talijanske filozofije (Albert Haler), Francuski diplomati kod Srba (Beley-Misrlife). — V književnem pregledu »čenuje« Izidora Sekulić Alojzija Gradnika »Kitaljako liriko«, M. B. pa knjigo profesorice Ljubice Jankovićevе: »Sis slavaerke književnosti«, v kateri pisateljica seznaja Srbe z našo literaturo in prevodi iz nje.

Slovanski prebude, decembarska številka 1928 obravnava vprašanje vseslovenskega jezika iz peresa A. Cernega. Izvaja, da je postala misel o edinem, »obveznem« vseslovenskem jeziku popolnoma brezpredmetna kot dedščina preživele dobe. Samo književnost in pismo prihaja sedaj vpoštev kot mogočno orodje za medsebojno spoznavanje in zblizanje. Ce bo naša mladina lahko čitala v izvirniku poljske, ruske in druge pisateljice in liste, doprinese s tem neprimerno več k slovenskemu zedinjenju kakor s podcenjevanjem svoje materinščine. Med bralskim narodi ne sme biti govora o »brezpomembnih« in »malih« bratih. Vsekakor pa sreča sedaj medsebojno umevanje velike zapreke v cirilici. Zato bi kazalo, kakor se je pred kratkim zgodilo na Turškem, vpeljati enotno latinsko pismo. Znanstveni listi pri Srbih, Bolgarih in Rusih bi lahko storili prvi korak, da navadijo vsaj izobražene talince. To bi pomenilo veliko olajšanje. D-sedanja pisava tujih imen v cirilici je ned vse pomankljiva. Victor Hugo se n. pr. piše Glugo pri Rusih in Igo pri Srbih, v Gejnju je težko spoznati Heinleja. Svoječasno je zamenjkal pismonoša po Petrogradu profesorja Žažika nanesmo... Jagića! Med ostalo vsebino decembarske številke, s katero je zaključil »Slovanski prebude« svoj XX. letnik, beležimo pregled G. Fedotova: Ruska cerkev v revolucijskih letih.

Sveta življenje in vrvenje

Iz spominov dr. Beneša

V tretjem zvezku Beneševih dokumentov se nahaja tudi stenografični zapisek dr. Beneša o razgovoru z Masarykom, preden je l. 1914 odpotoval iz Avstrije. Masaryk je takrat rekel o Avstro-Ogrski: Redl in Bernreiter soglašata v tem, da je Avstrija iz vojaškega ozira že izgubljena. Glavač, poznejši glavni urednik »Tribune«, je bil zraven, ko sta imenovana dva izjavila: Avstrija sama ni zmožna izvesti reforme, pomoč mora priti iz Berlina, smatrata pa, da brez Čehov ne bo šlo. Oni hočejo pristanek Čehov in češko pomoč. Masaryk se je sam hotel prepričati o tem, kaj misli Berlin, in je imel zato tudi predavanja v Berlinu.

August Strindberg. V Stockholmu, rojstnem mestu znamenitega pisatelja, bodo 22. januarja svečano proslavili 80 letnico rojstva pisateljevega, ki je umrl 1912.

Govoril je tudi z urednikom »Něue Rundschau«, hotel se je podati v Nürnberg. Ko se je pozneje Masaryk peljal na Holandsko, je zopet govoril z imenovanim urednikom, ki je izjavil, da je treba govoriti tudi s Hardenom od »Zukunft« in Walterjem Randsauom. Sestanek je bil že dogovorjen, potem pa so ga odgodili. Masaryk je govoril tudi s Körberjem, ki je Masaryku vse priredil. Avstrija sama se ne bo povzpela k ničemer. Tudi minister Klein je bil tega mnenja. S cesarjem ni bilo mogoče govoriti. Cesar misli, da stoji vse iz vrstno. Dne 29. oktobra 1915 je pisal dr. Beneš svoji ženi med drugim, da bo vojna trajala še zelo dolgo, morda poldrugo leto, samo če bi se moglo reči tati, da naj proda svoje papirje. Deželni banki in Hipotekarni banki, kjer je videti, da bo pri vas zgnubila ves denar. Polom bo prišel gotovo. Meseca decembra 1917 je praska mafija sporočila češkim emigrantom v Švici, naj v inozemstvu ne prireajo nobenih oficijelnih manifestacij. Njihova posledica bi bila samo ta, da bi bili na Češkem aretirani vsi odlični voditelji narodni in bi narod potem ostal brez voditeljev.

Filmska zvezda mora biti mnogostranska

Znano je, da so do sedaj pri filmu zapostavili vsakega igralca vedno le v gotovi vrsti vlog, kot ljubimca, zločince, zapeljivca, komika itd. Medtem je pa izkušnja pokazala, da so lahko na primer zapeljivci izvrstni komiki in da igralke tragičnih vlog lahko uspešno igrajo vesele vloge. Zato zadnje čase dajejo igralcem najrazličnejše vloge. Rezultati nove prakse so zelo dobri. Naj navedemo nekaj igralcev, ki jim je menjanje vlog posebno dobro uspelo.

William Haines, ki je igral do sedaj v Metrovinih filmih vedno vesele mladeniče, igra v novem MCM-filmu »Exces Baggage« tragično vlogo.

Marion Davies; ta je igrala še pred kratkim romantične zaljubljenke. Pred kratkim so pa odkrili, da izborna igra komične vloge, kar bo tudi dokazala v svojem najnovejšem filmu.

Ljubeznost.

»Na pomoč! Na pomoč! — Ne znam plavati —

»Dragi gospodi, jaz tudi ne znam plavati, pa vendar radi tega ne kričim!«

Wallace Bery in George Bancroft sta znana po svojih zločinskih kakor tudi po komičnih vlogah. Tudi Ernst Torrence igra lahko kot pravi umetnik vsako vlogo. Njegova komična vloga kapitana v Buster Keatonovem filmu »The Steamboat Bill« je nekaj popolnoma posebnega. Po njegovih prejšnjih filmih so pa sodili, da more igrati samo brutalne zločine.

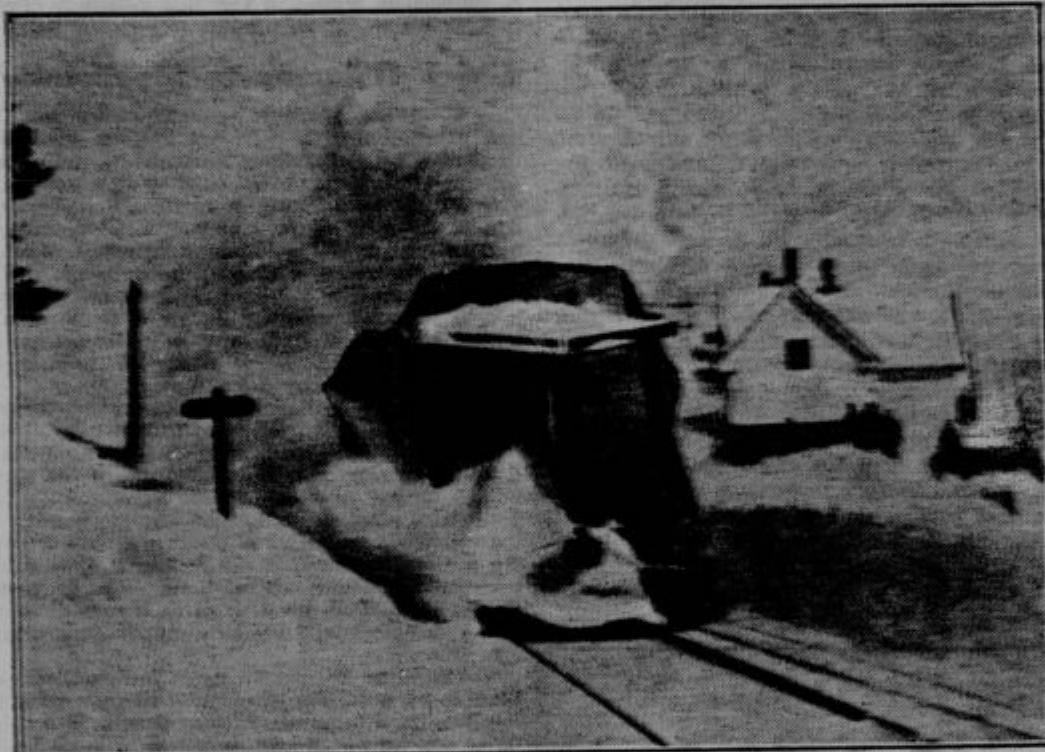
John Gilbert je eden od najbolj mnogostranih umetnikov pri filmu. V »Silvestrski noči« razposajenega ruskega kneza igra romantičnega častnika, v »The big Parade« navadnega vojaka, v filmu »Človek, žena in greh« mladega reporterja, v »Ani Karenini« temperamentnega in strastnega ljubimca in v filmu »Kozaki« pravega Kozaka.

Tudi za Lewa Cody in Aileen Pringle lahko trdimo isto. Cody si je pridobil svetoven glas kot zapeljivca in Aileen Pringle se je proslavila po svojih mondenih vlogah. Sedaj sta oba ta igralca prepričala filmske mogote, da sta najboljša v lahkih komedijah. To sta dokazala v filmih »Adamovo trpljenje« in »Čaj za trije ter končno« v filmu »A Single Man«.

Norma Shearer je druga mnogostranska igralka. V svojih zadnjih filmih je bila majhna, dražestna ljubica, potem nežna trgovska potnica in v zadnjem filmu »The little Angels« je bila sijajna kot »Gold digger«.

Se pred letom dni ni nihče v Ameriki mogel verjeti, da bi mogla igrati Greta Garbo simpatično vlogo. Kdor jo je pa gledal v Ani Karenini, je moral priznati, da se je motil.

Isto vrsto vlog so prisiljeni igrati samo tisti igralci, ki ne morejo spremeniti obraza za drugo vlogo. Med te štejejo na primer Roy d'Arcy. Toda ti slučajni so redki in lahko rečemo, da je mnogostranost odlična stran filmskih zvezd.

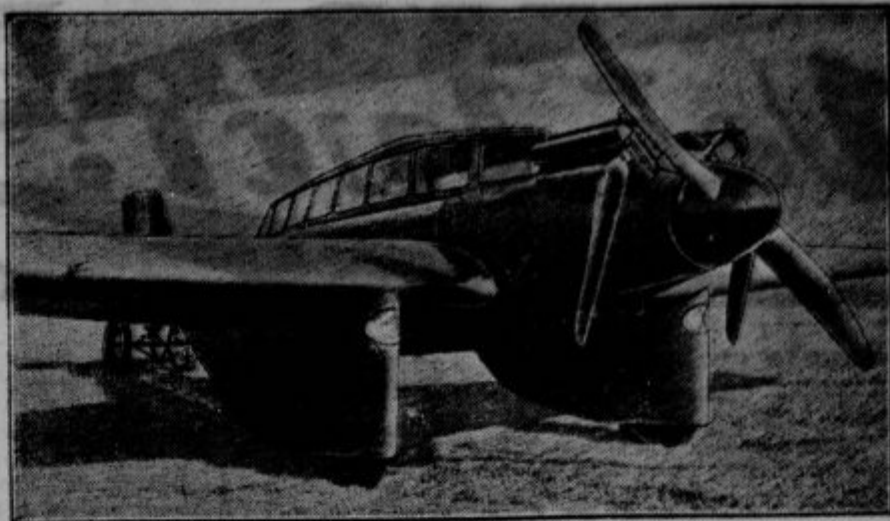
Orjaški snežni plug čisti progo. V vseh severnih in zapadnih evropskih državah vlada hud mraz. Snežni zameti so ponekod napravili ogromno škodo in v mnogih krajih skoraj onemogočili železniški promet.

Velike izgube čeških izvoznikov

Češki izvozniki so se te dni preko češkega konzula v Londonu obrnili na angleške oblasti, da bi se vpeljala strožja kontrola na ladjah. V svoji predstavitvi pravijo, da se na poti od Londona do Hamburga vršijo stalno tatvine blaga. Po njihovem računu so te tatvine oskodovala češke izvoznike v preteklem letu za približno 50 milijonov čeških kron. Posebno so pri tatovih priljubljeni dragoceni tepihi in porcelanski izdelki. Tatovi so zelo dobro organizirani in največja kontrola ni mogla zaščititi blaga od njih. Zato bodo odslej izvozniki računali 5 odstotkov k bruto cenam, ker na toliko cenijo svoje izgube v sledi tatvin.

Dvigljeni zlati zakladi

L. 1917. je iz Liverpoola odplula ladja »Laurentica«, ki je vozila dragoceno pošiljatev zlatih denarjev v vrednosti približno dve milijardi dolarjev. Ko je bila ladja na visokem morju, je zadela na plavajočo mino in se potopila. Samo dva moža posadke sta bila rešena, ostali so našli smrt v hladnih morskih valovih. Med vojno ni bilo misliti na to, da bi se napravili poskusi dvigniti zaklad iz ladje, katere ostanke so našli kakih 50 metrov pod morsko gladino. Poznejši poskusi so pa tudi ostali brez uspeha. Po angleškem pravu so potopljene ladje še pet let last pravice lastnika, po preteku teh let pa postanejo potopljene ladje in vse, kar je v njih, last omega, ki jih dvigne. Leta 1924. je pomorski kapitan Damand pridobil bančno skupino za to, da bo financirala njegove poskuse dvigniti zaklade iz morske globočine. Po dveletnem delu številnih potapljačev se je posrečilo ladjo razstreliti. Pri razstrelitvi pa so ogromni jekleni deli ladje pokrili blagajno, v kateri je bil zaklad. Kapitan Damand pa ni obupal. Še dva leti je delal in nedavno so njegovi napori imeli popoln uspeh. Zakladi so bil dvignjeni in tako

Nov tip avstrijskega samopilota. Novi aeroplan »scout« je pri poskusnem letu dokazal velike prednosti in dosegel 320 km brzine na uro. Radi njegove solidne konstrukcije ga bodo vpeljali na vseh progah.

se je to podjetje, ki so ga mnogi smatrali za blazno in fantastično, lepo splašalo banki in kapitanu Damand, ki je dobil približno pol milijarde dinarjev.

Oženjeni imajo prednost

Fašistična vlada je na svoji zadnji seji v smislu odredb o povečanju števila rojstev sklenila, da bodo odslej pri podeljevanju državnih služb imeli prednost oni prosilci, ki so oženi. Vlada je dala tudi združenju podjetnikov, trgovcev in industrijev nalog, da morajo pri sprejemanju delavcev dajati prednost oženim.

Umor ni samomor

V Boodstedtu se te dni imeli žalostno senzacijo. Ema von Esmerch je ustrelila svojega moža, nato pa še sebe. Dogodek je vzbudil tem večjo senzacijo, ker je bil mož te zločinke zelo ugledna oseba in nečak bivšega nemškega cesarja Viljema. Bil je velik lahkoživec in je z ženami in kartami zapravil vse premoženje svoje žene in svoje.

Knjižnice za star papir

Sovjetska vlada je svojčas zaplenila vse javne in privatne knjižnice. Sedaj prodaja te knjižnice kot star papir. Tako je vlada prodala trustu ruskih papirnih tovarn samo en del zaplenjenih knjig, a že samo ta del ima za 250 tisoč ton papirja.

V dveh treh vrstah

Pijančevanje se zelo širi na Poljskem, kjer so lansko leto popili 433.137 čistega sto odstotnega alkohola, predelanega v razne vodke, »kontušovke« itd. Največ se popije v Varšavi, kjer pride na enega prebivalca 3,85 litra čistega alkohola. Najmanj pa v Stanislawu in Tarnopolu, kjer pride na posameznika 1 liter čistega alkoholnega sirupa.

Leningrad, bivši Petrograd je imel ob nove mletu 1 milijon 778.200 prebivalcev, od katerih je bilo 853.500 moških in 922.300 žensk.

Na 33 jezikov so prevedena vsa dela Leninova.

Protivrska propaganda sovjetov. Kakor smo že ponovno pisali, razvijajo sovjeti veliko protivrsko propagando, ki pa doslej ni imela velikega uspeha. Zato so sovjeti sklenili to žalostno borbo še bolj pojačati in so odredili, da so meseci januar, februar in mare določeni za protivrsko propagando. Povsod se bodo vršila predavanja in brezplačno se bodo razdeljevale brezplačne knjige.

Latinica v Azerbejdžanu. Z novim letom je Azerbejdžanu na Kavkazu upejana latinica mesto dosedanje arabske pisave. U Baku je prišlo pri tej priliki do demonstracij, ki so bile po dolgorajni borbi udušene.

Policija v Milanu je prejela toliko ponarejenih potnih listov za izseljevanje v Združene države in zaplenila več kakor 2000 spretno napravljene, ponarejene ameriške potne listine.

Ameriški romanopisec John dos Passos si je moral preje služiti kruh kot navaden delavec. Tudi stanoval je v stanovanjski kasarni sredi samih delavcev. Vsak večer je, predno je šel spat, na glas deklamiral dela ljubih mu pesnikov. Neki večer pa mu je skozi okno nenadoma priletel skorenj in nekdo je zarenčal: »Ali boš že dal mir!« — Dos Passos si je brž pomeril skorenj in odgovoril: »Mi ne prihaja na misel, skorenj mi je čisto prav.«

Ob cesti stoji berač in molí klobuk. Starejši gospod išče po žepih, a ne najde nikakega drobiža. Neprijetno mu je in opraviči se pri beraču. »Nobenega drobiža nimam; ampak veste kaj, ko se bom vračal, vam pa gotovo dam.« — »Če bi le vedeli, koliko denarja sem pri svojih upnikih že na ta način izgubil!« je zamomijal berač.

V večjo vas na deželi je prišel cirkus. Med drugimi »umetniki« je bila tudi gospodična, ki je požirala ogenj. Ob prijavi na občinskem uradu ji je rekel vaški župan: »Škoda, gospodična, da niste bili oni teden pri nas, ko smo imeli velik požar; tedaj bi se bili lahko enkrat do sita najedli.«

Kako bo »cesar« Viljem praznoval svojo 70 letnico

27. t. m. bo bivši nemški cesar proslavil svojo sedemdesetletnico. »Generalno upraviteljstvo kraljeve hiše« je že izdelalo ceremonijal o proslavi. Za 25. in 26. bodo sprejete deputacije in ugledne osebe, ki pridejo bivšemu cesarju častiti. Med temi osebami so med drugimi general Mackensen, ki bo »kajzerju« častil v imenu stare vojske, admiral Schröder v imenu bivše mornarice. Bivši saški kralj bo častil v imenu vseh bivših vladajočih knezov, grofov in vojvod. Povabljeni bodo vsi sorodniki z izjemo ruskega pustolovca Zubkova in njegove žene. — Neposredno pred proslavo pa izide Viljemova knjiga »Moji predniki«, ki jo je posvetil svoji ženi.

Poljski zapor

Na Poljskem je skupno 329 zaporov in polbojevalnic. Za ženske imajo samo en zapor. V vseh teh zaporih je prostora za 40.796 oseb. Lansko leto je bilo zaprtih 23.796 oseb. Največ prebivalcev imajo varšavski zapor. Ženskih kaznjencev je bilo 3550 ali 12% vseh kaznjencev.

NOVA VRSTA GRAMOFONOV.

Radiotehnik Formis v Stuttgartu je iznašel novo vrsto gramofona, katerega imenuje literafon, za katerega vsakdo lahko pripravi plošče za igranje. Iznašel je nov postopek pri sprejemanju gramofonskih plošč, na katerih se vrši sprejem na takih ploščah iz celuloide, da se more nanje brez nadaljnjega takoj igrati. Ker je ta postopek zelo poceni, se lahko smatra, da se bo pojavilo odštev posebnih vrst pisne, katere se bo poslušalo. Pismo se bo beležilo na majhne plošče, katere bo prejemnik lahko navel na gramofon in tako slišal sporočilo pošiljatelja.

»Presim Vas, dajte mi radio aparat, ali pa čim mogoče kratek valove.« — Naše stanovanje je tako majhno.

Jankov radio

Štiri dni
radio je delal mali Janko
od zore do noči.

Zdaj končal je težko delo.
Okoli mu plameni veselo,
ko povabi na koncert
Milana in malo Špelo.

> Glejta radio!
Tu na vrh vodnjaka
anteno sem postavil;
k solncu kipi
in glasove iz nebes lovi.
Le hitro, Milan,
slušalke deni na ušesa
kako prepevajo nebesa.
Tako! — — —

Ali čuješ,
kako pripoveduje
sveti Peter angelčkom povesti?
Ali čuješ,

kako stopicajo nebeški dečki
v zlatih čevljičkih
po Rimski cesti?<

Milan na ušesa
lišči slušalke vneta:

> Vse slišim — vse —
celo Marijo, Mater sveto:
zdaj Ave rajski svoj prepeva.
Iz dalje muzika odmeva.
Vse slišim — vse —
seveda — prav razločno ne...<

> Tiho bodi! —
Haló! Haló!
Tukaj Jankov radio.
Nebeštani dragi!
Vi glasove sladke ste nam dali,
mi pa bomo svoje vam poslali.<

In otroci pesem nežno so zapeli.
Nebeštani so jo v raju
navdušeno sprejeli.

Bratec in sestra

Nekoč...
Nekoč sta živel bratec in sestra. Živela
na solnčnih poljanah. Tam, kjer so cvetele
bele rože. Kjer je žuborel vesel potok. Kjer
so peli ptički pesem o sreči. Tam...
Živela sta veselo. Srečno. Igrala sta se.
Vrskala. In žalostna — ne, žalostna nista
bila nikdar.

Na solnčnih poljanah pa ni vedno sijalo
solnce. Časih, veste, časih je prišla na poljane
vila Megla. In ko je prišla, so priplavali z
njo prečudni oblaki. Pa to niso bili oblaki.
Bili so le lasje vilini. Razprostrli so se v
dolgih, sivih tančicah med cvetjem; v vrhove
gozdov so se zapletli. In zagrnili solnce. In
če bi se ti zapletel v te lasje, ne bi našel
ne pota, ne smeri...

Tudi v onem jutru sta se igrala bratec
in sestra na solnčnih poljanah. Skrivala sta
se drug drugemu. In se iskala. Radovedni so
gledali ptički srečna dva človeka, ki sta
vriskala. Se smejala.

Ze šestkrat je mižal bratec in iskal se-
strico. Sedmič je prišla vrsta nanjo. — Po-
kleknila je k studenčku in se zadržala vanj. To-
liko časa je morala zreti vanj, da je pripla-
valo mimo dvanajst zlatih ribic. — Gledala
je...

Bratec si je medtem poiskal skrivališče.
Onkraj potoka, tam-le je rasel grm. Ves v
cvetju je bil. V belih, belih rožah... »Tja se
skrijem,« je zavriskal bratec in hotel preko
brvi.

Takrat pa...
Takrat pa je daljavo zameglila čudna si-
va senca. Kamor je padla, je potemnilo solnce
in čudno žalostna je postala solnčna pokrajina.
Na cvetju je padala senca in se vsa zaple-
tala v vrhove dreves.

Pa bratec ni videl sence. Hitel je k svo-
jemu grmu in se skril za njim. In čakal je.
Takrat pa se je priplazila nova senca do rož-
nega grma.

O...!
Bele roke so se stegnile iz višine. Objele
brata in ga dvignile v zamračeno višino.
Bratec se je ozrl in vzkliknil: »Kdo si?«
Iz višine je gledal obraz. Bel obraz. Z veli-
kim sovražnim očmi. Vila Megla.

Toda še predno je mogel bratec pokli-
cati sestrico, je odplavala vila z njim. Zavila
ga je v svoje dolge lasje. Plavala je z njim da-
leč... Daleč... V kraljestvo zime. Ze sta
prišla do njenih meja. Tam pa, ob ledeni go-
ri, je stala visoka in mogočna kraljica vila
Snežna. Iz vilinih las je dvignila brata, posa-
dila ga na sani. Stopila je tudi sama nanje
in dvignila roke. Takrat pa se je ozrl bratec
vanjo in zastmel: »Kako si lepa, kraljica
Snežna!«

Res! Bila je lepa. — Na glavi krona iz
blestečih žarkov. Obлека: bel plašč iz snega.
Noge: led, kakor diamant prozoren. Roke:
led, kakor diamant prozoren. — Lasje: bele
rože. Oči: dve svetli zvezdi.

Visoko vzravnanja je stala na saneh, z
dvignjenimi rokami. Blesteča je v pravilni
lepoti.

Kako si lepa, kraljica Snežna! Kako si
lepa!

Nevidne roke so potegnile sani. In že so
drsele v večni led. Kraljestvo zime: tu ni bilo
drevja. Ne rož. Ne potoka, ne tičkov. Bila
je le brezkončna planjava, bela in blesteča.
Iz zraka so se utrinjali kristali ledu. Tla: led,
kot zrcalo gladek. Tam čisto daleč pa čudežni
ledeni grad kraljice Snežne.

(Dalje prih. nedeljo)

Muki in škrt

Sred' ceste debela klobasa leži.
»Oj sreča,« se Muki nad njo zveseli.
»Škrat je priklenjen, ne more do nje,
glej, kak' se v gobcu mu slina cedel«

A predno še Muki klobaso pospravi,
zablisle se misli v Škratovi glavi:
»Kaj pa, če stegnil bi zadnjo nogo?
Morda dosežem klobaso takole«

Brihtnemu Škratu glej, sreča je mila,
Muki nerodni bo zdaj brez kosila.
Škratec klobaso s slastjo poje
Muki pa grenke pretaka solze.

Kože divjačine

kupuje po najvišjih cenah

L. Rot, krznar

Ljubljana, Mestni trg 9

RADIO FRANC BAR

je največja in najstarejša strokovna tvrdka,
ima najnižje cene,
najboljše Radio-aparate,
nov cenik.

Ljubljana, Mestni trg 5
brezplačna dostava.

Ko preteče tednov pet,
prišel spalnik je na sled...*)
Spalnik ta na dvoru carja
bil je sam za nadkonjarja,
preden Ivan je prišel
in mu je to čast odvzel.
Tekmecu želel je zlega
in na tihem si prisega,
da bo že povod dobil
in Ivana se znebil.
Zraven pa je bil oprezen
in ni kazal, da je jezen.
Hodil je, ker bil je zviti,
kot da je ob sluh in vid,
sam pa mislil je pri sebi:
»Bom, kmetavš, pomagal tebi!«

Torej mine tednov pet,
spalnik prišel je na sled,
da konj Ivan ne vardeva,
pa je vendar sredi hleva.
nad vse skrbno dan na dan
sleherni konj počesan:
Konji snažni so, umiti,
rop in grive v kite zviti,
čop na čelu je spleten
in se sveti ko svilen!
v jasliah je pšenica bila
kot da v njih je obrodila,
v škafih pa napoj je bil
ko da se je sam nalil.
Spalnik kar strmi in gleda:
»Ali ni to vražja veda?
Ali hodi vsakokrat
k nam ponoči konjski škrt?
Bom ga že nekoč zaslišil,
če pa ne — bom lahko spačil
kar najbolj debelo laž,
in potem, bedak, imaš!
Rečem v družbi, vpričo carja,
da je nov konjar vladarja —
črnoknjžnik, copernik,
čarodej, da, sam hudik,
k maši, da ne bodi nič,
in še da ta zviti ptič
inozemski brižec nosi*)
ter mesa sred posta prosi.

Spalnik, ki na dvoru carja
bil je prej za nadkonjarja,
se zvečer je v stalo skril
in se v oves je zaril.

Ura polnoč je odbila,
groza se ga je lotila:
od strahu ves trepeta
in molitve šepeta,
čakajoč pol živ na škrtu...
Čuj, zašripala so vrata,
konji butnejo in že
nov konjar v staji je.
Ko za dver zapah zatakne,
urno kučmo z glave zmakne
je na okno skrbno de,
a nato vzame iz nje
se v tri capice zavito
od Zar-plice pero s'rito.
Spalnik skoraj zabrič,
taka luč zdaj zablščil.
Od strahu se je pretresel,
da ves oves je otrešel.
Škrat pa tega spazil ni,
pero v jasliah polžil
in že ročno sredi hleva
konje ti lepo vardeva,
grive spleta jim skrbno,
zraven poje si glasno.
A medtem v klobiču zviti je,
z mrzlim potom ves oblit je

spalnik in zre, se tresoč,
kaj le dela škrt to noč.
Bes te plentaj, ko za šalo
škrt se je nališpal malo:
rogov, brade nima nič,
prav zastaven je fantič!
Počesan je in ves v zlatu

prav nič ni podoben škrtu,
res ne!... Kvečjemu ta škrt
sliči Ivanu ko brat.
Kakšen čudež! Brez presleda
naš vohun na škrtu gleda...
»Glej ga! Ti si torej vrag!
godrnja za se lisjak.
»Carju hočem koj odriti,
kaj mu skrivaš, morec zviti.
Da le pride dan, počaj,
pomnil me boš vekomaj!«
Ivan nič se ne zaveda,
da se mu že bliža beda,
grive plete slej ko prej
in prepeva si naprej!
Ko bil konje uredil je,
jih z medicno napojil je
in nasul jim v vrhom je
z belim prosem jasliah še.
Zehajoč nato zavije,
spei pero, ga v kučmo skrije,
kučmo dene pod glavó,
zraven konj zaspi sladkó.

Komaj se prične daniti,
spalnik se začne buditi.
Kaj pa Ivan? E, saj on
zleknjen še smrči ko slon.
Kakor mačka spalnik lazi
in do Ivana priplazi,
prste v kučmo — smukt — imel
je pero in z njim odšel...

Zarejo slabotne in shujšane živine ter okrepitve
breje živine in telet je potrebno in edino uspešno
»Težakovo olje za živino«

ki se dobi pri
M. TEŽAK-U Zagreb Gundulićeva 13.

JEMALT

Je prvi in edini izdelek, ki je prirejen iz dr. Wan-
derjevega sladkega ekstrakta in zadrženo 30% rib-
jega olja, pa popolnoma brez neprijetnega okusa in
duha po ribjem olju. Jemlje se suh ali raztopljen
v mleku, ter ima zelo prijeten okus. Otroci in
odrasli ga radi jemljejo. Neobhodno potreben pa
je vsem, ki imajo pomanjkanje telesa. Dobiva se v
vseh lekarnah v velikih zavojih po Din 42 — in v
malih zavojih po Din 25 —.

*) Spalnik je bil dvorjski častnik, s katero so
prišli v svojem 16. letu službo pri carju sinovi
moskovskih bojev.
*) Ruski križ ima osem koncev.

Gospodarstvo

Gospodarsko pismo z Dunaja

(Od našega stalnega dopisnika.)

Koncem preteklega tedna je objavil »Slovene« carinske postavke naknadnega trgovskega sporazuma v Avstrijo. V najhujši zimi so torej stopile v veljavo nove carine, ki bi štiri mesece prej izdatno olajšale naš izvoz v Avstrijo — vsaj za nekatere naše pridelke je to kruto resnično. Koncem avgusta pričena ogromen naš izvoz svežih češpelj, ki so po novi pogodbi brez carine, po stari pogodbi pa ocenjene po 1 z. K. za met. stot. Čez en milijon dinarjev so bili naši izvozniki oškodovani, kar je dovelj občutna škoda ob letošnji slabi letini.

Za sveže češnje je Avstrija čisto skoro edini odjemalec. Češkoslovaška prideluje navadno v dolinih ob Labi toliko češpelj, da delajo večkrat občutno konkurenco našemu blagu, kar so bliže Dunaju in b. lje prenašajo prevoz. Tudi Nemčija prideluje veliko tega blaga. Našim pridelkom pa je Dunaj najbližji večji trg, ki požira na stotine in celo tisoče vagonov. — Zadnjih šest let so naši izvozniki silno veliko izrabili pri tem pridelku. Preveč jih je, ki med seboj tekmujejo, zato doma precej dobro plačuje, a v Avstriji ne dosežajo cen, ki bi krile troške in dale še dobiček. Vzrok je čisto enostavno ta, ker naš izvoz češpelj ni prav nič organizovan. Na Dunaj in tudi na druge avstrijske trge prihaja čisto in skoro redno nakrat preveč blaga, namesto deset vagov jih je tu petdeset. Prav pogosto se dogaja, da vagoni prihajajo semkaj za dan ali še delj prepozno, in namesto češpelj v zabojčkih le notri — pekmez, vse že mokro in plesnivo. Tako blago je kvečjemu za žganjekuho, ki pa plačuje tako nizke cene, da je velika izguba neizogibna. — Ker bo zanjarej na carini prihranila po 1 z. K. pri stotu, bo to za naše izvoznike že izdolen plus v njihovi trgovski bilanci. — Ze več let zopored sem grajal v ljubljanskem listu blazno tekmovalstvo naših izvoznikov med seboj na veliko veselje dunajskih konsumentov. V isti dobi je vse sadio pravniški luksuz za običajnega človeka, vse cene so tam kolikšilinga in za razno sedje dosti višje, semo češnje so zastoj. Najprejnejše rodline kupujejo znatne množine in vkubavajo ali pa drugače konservirajo za rabo celega leta. — Pa tudi za suhe češnje je Avstrija velik odjemalec. Zato bo novi carinski tarif, ako bodo naši izvozniki bolj pametni, naravnost dobrota za našega kmeta in trgovca.

Tudi jabolka so važen sodež za izvoz v Avstrijo. — Nikar soditi po preteklem letu, ko so se oglašali kupci iz Holandije, Nemčije in celo iz Francije. To so izjeme, ki nas ne smejo slepiti z nrami, ki se ne vresničijo. — Po novi pogodbi znaša carina po 1 z. K. za čas od 1. septembra do 15. novembra. Doslej je bilo carine po 2 z. K., ki ostane tudi po 15. novembru. Ta izjema med vsemi državami pride prav poseben našemu blagu iz sosredine, ki ga povečini lahko izvozimo do srede novembra. Teda pri pogajanjih so premalo pomislili na naš glavni pridelke v okrajih Ulice, Pčega, Čuček, kjer pridevajo leto za letom nad 500 vagonov ene same vrste jabolka, ki se imenuje Budimka. To je divno lepo jabolko, ki ga pa največ izvažajo šele od druge polovice novembra dalje do aprila meseca. Na Dunaju je to jabolko že desetletji znano in čislano. — V naših obmejnih krajih, kjer ne smo Avstriji, marveč tudi drugi, Kanadsko in Mošunsko. Ako bi bili naši predniki vsi tako pametni, kakor srbijanski kmetje, pa bi bili njihovi potomci danes lahko izvažali tudi na stotine vagonov kanadske no tredišnje lepih cenah. — Kdor hoče našemu ljudstvu dobro, neji vpliva povsod na to, da kmetje cepijo edino kanadsko in mošunsko. Ki ljubita prav tako podobeje, kakor je naše. Pri kanadski je treba paziti še na to, da cepijo čisto lepo rumenkasto in ne zelenkasto vrsto. Za zeleni grah je nova carina po 1 z. K. — Ker je v drugih tarifih še vedno po 3 z. K., ugne ta različna poživiti naš izvoz, ki je doslej pešal pred itilijanskim. In tega blaga bi mogli od nas mnogo izvažati. Posebno Voivodina je blagoslovljena dežela, ki pa dela našim obmejnim krajem v cenah hudu konkurenco. — Pripomniti bi imel, naj bi tudi v naših krajih pazili na to, da pridelujejo zeleni orah ali fižolček, ki nima tišnih nitl, da ga ni mogoče požirati. Goriški pridelak bodi naš vzor.

Program za konferenco zbornic v Novem Sadu

Na konferenci tajnikov zbornic v Belgradu dne 18. t. m., o kateri smo že poročali in kjer je ljubljansko zbornico zastopal tajnik g. Ivan Mohorič, je bilo sklenjeno, da se vsi letos konferenca zbornic 26. in 27. maja t. l.

Program je naslednji: Sedanje smernice trgovinske politike v Srednji Evropi (referat novosadske zbornice); osnove naše carinske in železniške tarifne politike; industrija in avt. carinski tarif (ref. ljubljanske zbornice); kmetijstvo in carinski tarif (belgrajska zbornica); obrtništvo in car. tarif (belgr. obrtna zbornica); načelo največje ugodnosti (solunska zbornica); železniška tarfina politika (zagrebška zbornica); rečna tarfina politika (osješka zbornica).

PRECEPLJANJE STAREJSIH DREVES S SOR-TAMI PO SADRNEM IZBORU ZA SLOVENIJO.

Oblastni odbor mariborske oblasti namerava izvesti tekom letošnje spoml. di pri onih posestnikih, ki bodo izpolnjevali spodaj navedene pogoje, precepljanje sadnega drevja. Vpovšet pridejo: 1. posestniki, ki proizvajajo sadje za prodajo. Posestniki, ki proizvajajo sadje za domačo uporabo, ne pridejo povšet; 2. okolici, ki imajo agline sadjarske in vrtnarske podružnice in proizvajajo večjo množino namiznega sadja za prodajo ter imajo izvežbane sadjarske pomočnike.

Posestniki se obvezajo: 1. Preskrbeti hrano za sadjarske pomočnike, ki bodo določeni od obl. odbora za precepljanje sadnega drevja; 2. preskrbeti že tekom meseca januarja ali pa vsaj tekom meseca februarja zadostno število cepičev od onih sort, ki jih priporoča S dni izbor za Slovenijo, ali pa od onih sort, ki v dotičnih okoliših še posebno bogato in redno uspevajo; 3. preskrbeti za cepljenje zadostno množino cepilnega voška in m. teri ala za obvezo; 4. pos. stniki morajo dovoliti, ako sami niso dovolj izvežbani, oskrbo in vzgojo pre-

cepljenega sadnega drevja prva leta izvežbanim močem; 5. dovoliti oblastnim strokovnim organom kontrolo; 6. precepljeni sadovnjak vedno izdržavati v redu; 7. tehnično izvedbo in strokovni nadzor je poveriti sadjarskim nadzornikom; 8. posestnik mora prispevati za vsako cepilno glavo 75 para takoj po dokončanem delu, ki se plača sadjarskemu pomočniku. Po dovršenem štetju prejetih cepilnih glav po komisiji, ki jo določi vsaka sadjarska in vrtnarska podružnica za svoj okoliš posebej, prispeva oblastni odbor za vsako prejeto cepilno glavo 75 para. Sadjarski pomočniki, ki bodo določeni od oblastnega odbora, morajo svoje delo izvršiti kar najbolj natančno in vestno. Ravnanje se morja točno po navedilih oblastnih strokovnih organov. Sadjarske in vrtnarske podružnice so moralno odgovorne za: 1. pravilno izbero cepičev od onih sort, ki jih priporoča S dni izbor; 2. za pravilno obrezovanje in vzgojo nove krone pri cepilnih sadnih drevesih; 3. za redno vzdrževanje in oskrbovanje precepljenih sadovnjakov. Potrebna navodila o pravilnem precepljanju in obrezovanju ter vzgoji nove krone se bodo brezplačno razposlala v obliki letakov vsem interesantom. Interesenti za precepljanje naj v svrhu precepljanja nemudoma pošljejo prošnje preko svojih podružnic na oblastni odbor. Vsk. interesent naj navede: 1. koliko sadnega drevja poseduje, 2. koliko sadnega drevja pride povšet za precepljanje, 3. katerega sadjarskega pomočnika hoče vzeti za precepljanje drevja.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Zelinska dionička štedionica. Sv. Ivan Zelina, izkazuje za 1928 pri kapitalu 1 milj. Din 90.855 Din čistega dobička (za 1927 24.312 Din). — Večbit, d. d. za izkoriščevanje žem in rud, Zagreb; bilanca za 1927 zaključuje z izzubo 878.000 Din (1926 858.000 Din) pri kapitalu 1.5 milj. Din. — Tursko-bečeška štedionica, d. d. v Novem Bečeju, eden najstarejših vovodniških denarnih zavodov (ust. 1869) je zaključila poslovno leto 1928. pri kapitalu 1 milj. Din s 140.000 Din čistega dobička (1927 152.418 Din in je znašala dividenda 12%.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurz Franca Kotnika, stavbenika v Ljubljani, se ni razglasil, ker nima imovine, ki bi utegnla zadostovati za kritje stroškov konkurznega postopanja. — Odsvojitvene prepovedi. Viktor Rosenberg, Zagreb, Ilica 214; Rudolf Novak, Pušina (Osjeck) in Manufakturne vrele O. Pick, Zagreb, Duga ulica 6. — Potrjena prisilna poravnava. Vinko Vabič, Zalec za 18%.

Občni zbor delničarjev lokal. železnice Kranj — Tržič se vsi 6. februarja ob 9 v uradnih prostorih (bilance 1918—28) in Ljubljana—Vrhnika istotam 6. februarja ob 11 (bilance 1923—28).

Drava, d. d. v Mariboru, pozivlja delničarje, da deponirajo delnice pri podružnici Ljublj. kred. banke v Mariboru.

Odobrena valorizacija. Strojne tovarne in li-varne d. d., Ljubljana, za znesek 66 milj. Din, od česar se porabi za poseben valutni rezervni fond 1.65 milj. Din.

Obrestne mere. Tajništvo zagrebške borze objavlja, da znašajo od 21. t. m. dalje sledeče zamudne obresti za devize: Amsterdam 7%, Dunaj 9, Berlin 9.50, Bruselj 7, Budimpešta 9, Bukarešt 14, Kopenhagen 7, Oslo 7, Stockholm 7, London 7, Madrid 7, Newyork 7.50, Pariz 7, Praga 8, Sofija 12, Solun 12, Trst 8, Varšava 12, Curih 7.50, dinar 12% letno.

Vinski vzročni sejem se bo vršil v Belokrajini v sredo dne 27. februarja 1929 pri Treh Farah pri Rosalnicah. Zveze z vlaki so zelo ugodne. Na razpolago bo mnogo vrst vina in si vsak interesent izbere lahko njemu primerno kvaliteto in kvantiteto. Opozorjamo, da bo to edini Belokranjski vinski sejem v letu 1929.

Na Amsterdamski razstavi dela Mercedes-Benz zelo lepe kupčije, kajti modri Nizozemec dobro ve, da je ta avtomobil še dolgo dobo najcenejši, ker so popravila skoro popolno nepotrebna. Tudi jaz sem kupil na razstavi voz Mercedes, ker absolutno nočem riskirati življenja v takozvanem cenemem vozu, ki je končno še dražji vsled vednih popravil. Na Nizozemskem je Mercedes najbolj priljubljena znamka vseh sportnikov. Tudi sloviti Continental-oroči so vzbujali veliko zanimanje na tej razstavi. — F. O. Waldmann.

Borza

DEVIZNI PROMET LJUBLJANSKE BORZE V LETU 1928.

Kakor smo že poročali, je znašal devizni promet ljubljanske borze v letu 1928. skupno 953.8 milj. Din napram 398.7 milj. Din v letu 1927., ko pa je borza poslovala samo v drugi polovici 1927.

Valutni promet je popolnoma ponehal, saj ga je bilo v celem letu 1928 komaj za 13.000 Din napram 0.3 milj. Din v drugi polovici 1927.

Največ prometa je bilo lani v devizah (v oklepajih podatki za 1927 v milj. Din): London 292.8 (80.4); Curih 187.3 (95.1), Praga 126.6 (55.3), Newyork 125.4 (57.4), Dunaj 117.3 (48.7), Trst 87.4 (35.2), Berlin 61.1 (19.9), Amsterdam 6.6 (0.3), Pariz 5.5 (1.0), Budimpešta 2.9 (0.4), Bruselj 0.9 (—), Stockholm 0.2 (—) itd. Dočim je bilo leta 1927. še največ prometa v devizi Curih, je prišel na prvo mesto London, katerega promet je znatno bolj narasel. Zelo je narasel tudi promet v devizah Trst, Milan, Berlin in Amsterdam.

V posameznih mesecih je znašal devizni promet (v milj. Din):

	1927	1928
januar	—	72.8
februar	—	60.2
marec	—	72.8
april	—	73.2
maj	—	88.5
juni	—	86.4
julij	67.2	98.0
avgust	65.1	74.5
september	56.2	61.2
oktober	57.1	90.0
november	70.8	91.8
december	77.2	88.5

Srednji devizni tečaj na ljublj. borzi od 14. I. do 19. I. 1929.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
14.	143.50	1096.5	81.10	276.28	56.8	22.8	118.55	—
15.	135. —	1095.5	81.47	276.34	—	—	116.54	28. —
16.	134.30	1095.5	81.4	276.34	56.6	22.57	116.6	28.14
17.	—	1095.75	81.062	27.36	—	—	118.60	28.10
18.	135.450	1095.75	80.082	276.38	56.8	—	118.60	28.10

Dne 19. januarja 1929.

Na tržišču vrednostnih papirjev se je med državnimi papirji vojna škoda po amortizaciji 16. t. m. vzdržala na visokem tečaju, ki ga je dosegla zadnje dni. 7% invest. pos. in agrari so neizpremenjeni. Med bančnimi papirji je omeniti dvig Pradedione, dočim se je med industrijskimi uvrstila Danica. Na Dunaju je čvrsta Trboveljska kakor tudi Kranj. ind. družba.

Devizni promet je bil ta teden prav znaten: znašal je 22.8 milj. Din napram 22.2, 26.4, 12 in 13.3 milj. Din v prejšnjih tednih. V naših tečajih je omeniti dvig tečaja Curiha, ker je večina deviz tudi v Curihu narasla, kar je pravzaprav popuščanje švicarskega franka. Tečaj Curiha, ki ga je držala Narodna banka nad pol leta na 1095.60, je narasel na 1095.75. Tudi druge devize so bile čvrste. Stalno povpraševanje za dinar je dvignilo report od 4 1/2% na 5 1/2% napram dolarju.

Na mednarodnem denarnem trgu je povečana likvidnost povzročila nazadovanje obrestne mere, ki znaša sedaj: dolarji 6.375%, funti 5.5—5.625, marke 6.875, privatni eskont na Dunaju 6.125%.

DENAR

Belgrad 9.1275, Berlin 128.65, Budimpešta 90.65, Bukarešt 3.125, Dunaj 73.07, London 25.2235, Newyork 520, Pariz 20.33, Praga 15.3875, Trst 27.2175, Sofija 3.745, Varšava 58.80, Madrid 84.95, Dunaj, Belgrad 12.495.

VREDNOSTNI PAPIRI

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 87.50, Jugo 11, Hipo 6.82, Alpine 10.00, Leykam 9.55, Trbov je 59.05, Gutmann 24.40, Mundus 193.85, Slavex 11.85, Slavonija 0.63.

Oblastna podkovska šola v Ljubljani

Podkovske šole spadajo po svojem globljem bistvu bolj v živinozdravniško stroko kot pa kovaško, dasi mora biti praktični podkovski mojster predvsem tudi kovač. To trditev utemeljujeta zlasti dva razloga: 1. Podkovski mojster mora brezpogojno dobro poznati sistematično anatomijo noge, osobito kopita (parklja), da more pravilno izvršiti podkovanje in s tem obvarovati žival poškodb, ki lahko postanejo za njo pogubne (podkovanje kot preventivna mera) in 2. on mora poznati tudi patološko anatomijo in fiziologijo noge, da zna bolno (pokvarjeno) kopito pravilno podkovati in s tem bolezen (pogrešek) odstraniti ali vsaj bolno (pokvarjeno) stanje izboljšati in živali vrniti njeno delazmožnost in s tem tudi njeno vrednost. S tema dvema točkama je obenem nakratko označen namen podkovstva.

Baš iz navedenih dveh razlogov se je počevalo strokovno podkovstvo v prejšnjih stoletjih na živinozdravniških šolah. Prve take živinozdravniške šole je ustanovil Bourgetat v Lyonu (leta 1762.) in v Alforu (leta 1766.) na Francoskem. Tudi živinozdravniška šola na Dunaju, ki je po svoji ustanovitvi dobro desetletje mlajša od prvih dveh, se je glede svojega ustroja in sistema v glavnem naslonila na omenjena dva francoska zgleda. Na vseh teh šolah je bilo med glavnimi predmeti teoretično in praktično podkovstvo, gojenci pa v prvi vrsti kovači, po večini vojaški ali pa taki civilni, ki so se obvezali, da bodo po dovršeni šoli ostali gotovo število let v vojaški službi. Iz teh šol so prišli živinozdravniki, »kuršmide« imenovani, zopet v prvi vrsti vojaški.

Napredek in razvoj poljedelstva in živinoreje pa sta vedno bolj silila v osredje vprašanje civilnih živinozdravnikov in civilnih podkovskih mojstrov. Temu primerno so se polagoma preurejevale tudi živinozdravniške šole. Končno so obstoječe razmere vedno odločneje zahtevale, da se praktična poklica živinozdravnika in podkovskega mojstra v svojem izvrševanju ločita, nerazdružljiva pa ostaneta še dalje in vedno v strokovnem izobraževanju podkovskih mojstrov, kjer mora imeti živinozdravnik s svojim živinozdravniškim znanjem glavno besedo.

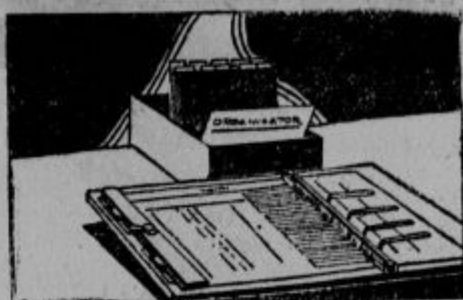
Temu odgovarjajoče so se osamosvojile na eni strani šole za izobrazbo podkovskih mojstrov in omejile svojo učno snov samo na ono gradivo, ki je potrebno za pravilno podkovanje, medtem ko se je na drugi strani zelo spremenil tudi sistem živinozdravniškega študija, za katerega se zahteva sedaj kot predpogoji srednja šola z maturo. Tako smo prišli do današnjih »Podkovskih šol« na eni strani in pa veterinarskih fakultet z rangom visoke šole na drugi strani.

Kakor drugod, tako se je z napredkom poljedelstva in živinoreje občutila tudi pri nas Slovincih vedno bolj potreba po dobrih podkovskih mojstrih, ki bi bili za izvrševanje podkovstva strokovno usposobljeni. Tej potrebi se je skušalo od pomoči na razne načine. Tako je leta 1826. (pred dobrimi sto leti) takratna državna uprava izdala naredbo, da se morajo kovaški pomočniki in vajenci šolati v podkovstvu in zdravljenju kopitnih bolezni. Na temelju te naredbe je počeval deželni živinozdravnik Hajne podkovstvo v najeti zasebni učilnici, za katero je prispevala država 60 goldinarjev letno za najemnino, zdravljenje kopitnih bolezni pa v nekaki bolnišnici za živali, ki se je nahajala v tedanji ljubljanski kenjačiji, zasebni lasti konjača. Leta 1831. pa je živinozdravnik Hajne opustil brezplačni potik in s tem je bilo tudi šole konec.

Potreba strokovno usposobljenih podkovskih mojstrov pa je postajala tako močna, da se ni moglo več dolgo odlašati z ustanovitvijo primernega izobraževalnega zavoda. Zato je leta 1841. pozvala državna oblast ljubljanski magistrat, naj poskrbi, da se zgradi zavod za podkovsko šolo in živinsko bolnico, v kateri namen naj bi prispevali tudi hišni posestniki živinorejci. Toda poziv je ostal brez uspeha. Ker pa je bilo treba na vsak način najti primerno pot do ustanovitve te šole, je mestni

Žitni trg

Budimpešta. Tendence vzdržane. Pšenica marec: 25.26—24.94, zaklj. 24.98—24.94, maj 26.10—25.84, zaklj. 25.84—25.85, oktober 26.20—25.98, zaključek 25.98—25.04, rž marec 28.50—28.55, zaklj. 28.54—28.35, maj 24.20—24.12, zaklj. 24.11—24.12, oktober 28.80—28.68, zaklj. 28.67—28.68, koruza maj 29.25—29.12, zaklj. 29.16—29.18, julij 29.06—29.06, zaklj. 29.10—29.12.

Izdelujemo vse vrste organizacijske smlu- selnih, vsake mu s motru odgovarjajočih kario e za različne gos odarske panoge.

Stotine vzorcev kartotečnih tiskovin na skladišču.

„ORGANIZATOR“ d. z. o. z.
Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 8.

magistrat ljubljanski naprosil leta 1844. Kmetijsko družbo za Kranjsko, naj prisloži na pomoč in v ta ... tudi prepusti del državnega p. lopja na Poljanah. Tedaj je imela Kmetijska družba v svojih vodilnih vrstah očeta naše živinorejce dr. Bleiweisa, ki se je skupno z deželnim živinozdravnikom dr. Strupijem z vso vneto zavzel za ustanovitev podkovske in živinozdravniške šole v Ljubljani. Predlog s podrobnim učnim načrtom in proračunom stroškov, ki sta ga predložila odboru Kmetijske družbe obenem z izjavo, da se obvezujeta voditi zavod in na njem poučevati brezplačno, je odbor Kmetijske družbe v celoti soglasno osvojil.

S tem je prešla inicijativa za ustanovitev podkovske in živinozdravniške šole v Ljubljani v roke Kmetijske družbe, ki je naslednje leto predložila svoj sklep o ustanovitvi te šole državnim oblastim v končno odobritev. Leta 1848. je naučno ministrstvo na Dunaju ustanovitev šole odobrilo. Tu so se pojavile težkoče materialnega značaja, saj je bil takoj potreben kredit za kritje predvidenih stroškov v znesku 7000 goldinarjev. Ko je bila končno tudi ta ovira premagana, je Kmetijska družba šolo ustanovila in 1. januarja 1850 je dr. Bleiweis kot vodja novoustanovljenega zavoda s posebnim tiskanim razglasom naznanil, da se prične dan po sv. treh kraljih podkovanje na ti šoli začne; od tega časa stoji tudi noč in dan bolnišnica (špital) bolni živini odperta, in tudi taka se bo tu ogledavala, ktera se v kakošni pravdi znajde, ali ktero scer kdo pred kupam ogledati dati želi.

Pod strokovnim vodstvom dr. Bleiweisa in ob sodelovanju dr. Strupija se je zavod krepko razvijal in v kratkem postal vzor za slične zavode po drugih deželah. Popolno pomanjkanje dobrih podkovskih mojstrov, večjih tudi osnovnih pojmov živinozdravništva, je polagoma izginevalo in naš kmetovalec v slučaju nesreče pri živini ni bil več navezan samo na svoje lastno znanje in pomoč. Samo v prvih 17 letih svojega obstoja je Podkovska in živinozdravniška šola izšolala 243 podkovskih mojstrov in živinozdravniških pomočnikov, ki so potem delovali širom Slovenije ne samo kot podkovski mojstri, temveč tudi živinozdravniški pomočniki, kot organi za zatiranje živalskih teg in ogledniki živine in mesa. Učna doba je tedaj trajala 1 leto.

Kako veliko število je šole danes — po preteku 79 let — onih, ki so črpali svoje znanje v Polkovski šoli ljubljanski, in kolike koristi so od njih imeli slovenska živinorejci in slovenski živinoorejci.

Po prevratu je Podkovsko šolo prevzela od Kmetijske družbe v svojo upravo država, a letos je po zakonu o oblastnih samoupravah prešla v roke ljubljanske oblastne skupščine. Vodstvo zavoda je bilo poverjeno živinozdravniku g. Franu Rebrnjaku, ki z ljubeznijo in veseljem posveča vse svoje številne izkušnje in vse svoje bogato strokovno znanje napredku zavoda in čim popolnejši strokovni izobrazbi zavod obiskujočih gojencev. Zavod se je zonet dvignil v svoji vrednosti tako, da lahko služi za vzor drugim sličnim ustanovam.

V tečaju, ki traja šest mesecev, se nudi gojencem popolno teoretično in praktično znanje v podkovstvu in onem živinozdravstvu, ki je v neposredni zvezi s podkovstvom. vendar imajo gojenci dovolj prilike, da se tekom tega časa dobro spoznajo tudi z ostalimi boleznimi naših domačih živali in z njihovim lečenjem ter s prvo pomočjo živini v neizogibnih.

Ne glede na zakonske predpise, ki dovoljujejo podelitev obrtnega lista za izvrševanje podkovske obrti le onemu prosilcu, ki se lahko izkaže s spričevalom usposobljenosti, pridobljenim na Podkovski šoli, je posebanje tečaja za vsakega kovaškega pomočnika največje važnosti in koristi.

Naši živinoorejci so lahko zadovoljni, da imajo tak zavod, našim podkovskim mojstrom pa lahko služi dejstvo, da so si na tem zavodu pridobili usposobljenost za podkovskega mojstra, v najboljšo priporočilo.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pritožbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

Službo dobe

Konfekcionerko
v pletilni stroki, vsestransko izobražena in popolnoma samostojna - sprejme. - Ponudbe: Ciril Vajt, Celje.

2 čevljar. pomočnika,
2 vajenca in 1 šteparica se sprejmejo na deželo. Stalno mesto, hrana in stanovanje v hiši. En pomočnik dobro izvešan v finiših delih, živanih, en vajenec, ki se je že nekaj časa učil, poštenih staršev. Naslov pove upravo pod šifro »Čevljar 97«.

Uradnika
mlajšega, neženjenega, s tehnično srednješolsko izobrazbo, začetnika, za nadzorovanje peči - išče Jurija grofa Thurnskega jeklarja na Ravnah, d. d. Guštanj. - Pogoj: Jugoslov. državljanstvo, znanje enega jugosl. in obvladaje nemškega jezika.

Sprejemem dva dečka
poštenih staršev z vsjo oskrbo za razna dela pri devljarskem obrtu. - Naslov se pošlje v upravo »Slovenca« pod št. 452.

Vajenec
za mizarstvo obrt se takoj sprejme. - Maribor, Pobrežje, Zerkovska c. 38.

Tovarna za popravila
električnih strojev in aparatov išče prvo vrstnega delavca za motanje (Wicklerja) predelavca z zadostnim teoretičnim znanjem in dolgoletno prakso v tovarnah elektromotorjev. Izven motanja strojev mora biti vsaj eno leto preiskovalni in ocenilni popravki in preizkušnje stroje po popravilu po predpisih V. D. E. Majhno stanovanje je na razpolago. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe z zahtevo plače je poslati upravi Slovenca pod »Wickler«.

Učenka
zdrava in močna, iz poštene kmetijske hiše, sprejme v večjo trgovino s mešanim blagom na deželi. - Ponudbe na: Jos. Rudman, trgovina, Krška vas - Brežice.

Deklica
14 do 18 letna, najraje sirota, brez staršev, sprejme v pomoč gospodinjici. Ponudbe na oglaš. oddelku »Slovenca« pod »Trgovina na deželi« št. 521.

Potnika
ki ima že svoje zastopstvo in bi obenem imel še pletenine, se išče za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Pletenine« št. 537.

Krojaški vajenec
se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. - Primo, Ižanska c. 23, Ljubljana.

Učenke
za strojno pletenje sprejemem. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 612.

Služkinja
dobro izveščana v kuhinji in gospodinjstvih poslih, se sprejme. - Ponudbe ozir. predstavitev pri dr. A. V., Rimska cesta 6/1, desno, od 3 popoldne naprej.

Denar

Gospodinj
in gospodarsko družabnico z 80 do 100.000 Din sprejme na večje dobičkonosno vinogradniško in gospodarsko posvetje - starejši samski upokojevec. Kapital se vključi; obresti in plača po dogovoru. Ponudbe na naslov: »Gospodinja št. 534« na upravo »Slovenca«.

Službe iščejo

Srednješolec
z večletno prakso, več knjigovodstva in pisarniških del, išče primarne službe. - Ponudbe pod: »Knjigovodstvo«, podruž. Slovenca v Mariboru.

Krojaški pomočnik
išče dela v Ljubljani ali pa v bližini. - Naslov v upravi Slov. pod št. 533.

Zobni tehnik, asistent
vešč operative, kavčuk in zlate tehnike, išče službe. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9999.

Kot ekonom
na kako veleposrestvo ali graščino želi priti 27 letni primorski Slovenec, točasno gospodarski adjunkt na Češkem. Deluje že nad 3 leta na posestvih s 50-90 ha orne zemlje ter je versiran v vseh panogah poljedelstva: žito, hmelj, sladk. pesa, krompir. Obvlada najmoderne gospodarske knjigovodstvo, amer. in enostavno. - Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod »Ekonom« št. 539.

Bolničarka
z večletno prakso, želi mesta h g. zdravniku ali k otroku boljše družine ali k staremu gospodu. Izveščana je tudi v masazi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 554.

Kot vajenka
v trgovino z meš. blagom išče mesta deklica z deželo, stara 15 let. Nastop takoj. Naslov pove upravo »Slovenca« št. 563.

Mesto učenca
se išče za sina poštenih kmetijskih staršev, kot kleparstvo, inštalaterstvo ali kaj podobnega, najraje na deželi. Vprašati pri Mariji Kurnik, Pražakova 3, Ljubljana.

Šivilja
vajena gospodinjstva in gostilne, išče službe. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 609.

Stanovanja

Stanovanje
2 sobi, kabinet in pritlikline, išče mirna tričlanska družina za maj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Maj«.

Zakonski par
brez otrok, išče stanovanje v centru s eno sobo in kuhinjo za 1. februar. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »f. februar«.

Dekle iz boljše hiše
želi službo v boljši hiši kot hišna, k otrokom ali kaj sličnega. Za začetek se zadovoljuje z vsako plačo. - Naslov: Lorbek, Maribor, Kopališka ul. 6.

Podstrešno stanovanje
se odda na Kette-Mur-novi cesti št. 21: 1 soba, kuhinja, pritlikline in nekoliko vrta. Več se pozna: Dunajska cesta 25, pisarna - vhod Dvořakova ulica št. 3.

Soba
oddam takoj 1 ali 2 osebam. Mobilirana. Pripravljena za uslužbenca ali pa dijaka. - Žagar, Selo 41.

Gospoda ali dijaka
sprejemem v svojo oskrbo po nizki ceni. Naslov v upravi Slov. pod št. 608.

Stanovanje
soba s štedilnikom se odda. - Poizve se v upravi Slovenca pod št. 607.

Prav na Vas

smo mislili, ko smo otvorili podružnico za naročnino, inserate in male oglase v našem dnevniku sredi mesta. Oglasite se v paviljonu poleg Uniona na Miklošičevi cesti. Telefon 30-30.

Zasluzek

Zastopnika iščemo
v vsakem kraju za gospodarske pridelke. 25% zaslužek. - Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11 pod - »Zasluzek«. Za odgovor naj se priloži znamka za 1 D.

Zastopnik
Takoj gotovina. Resnično brezkonkurenčno podjetje. Lahko delo. Ponudbe: Anončna ekspedicijska Hinko Sax, Maribor, pod »Napredek«.

Zastopnikom
za vsjo Jugoslavijo dajemo takojšnje plačilo in visoko provizijo. Lahko delo, hiter zaslužek! - Kot kavelja 1 dokument. - Zumbulović, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Vnajem

Hišo v najem
oddam lahko takoj, se novo, enodružnično, z vrtom, v bližini Celja. - A. Mulec, Jesenice. - Fužine 206.

Trgovino v najem
vzemem z meš. blagom, oziroma lokal z inventarjem na promet kraj. Ponudbe pod »Trgovina« na upravo »Slovenca«.

Soba
večja, s poseb. vzhodom, elektriko in štedilnikom, se odda takoj. - Mirko Smolinsky, Zg. šiška 148, Kusove polje.

Vinsko klet
s 3 zaloznimi sodi za 100 hl oddam na Selu št. 38. Janko Predović, Ljubljana, Poljanska c. 73.

Lesno trgovino
v Varaždinu, s skladiščem, pisarno in stanovanjem, z letnim locoprometom 100-200 vagonov lesa, oddam v najem ali vzajem družabnika strokovnjaka s primernim kapitalom. Ponudbe pod »Varaždin 517« na upravo »Slovenca«.

Prostori lokal
z eno sobo in kuhinjo takoj oddam na prometni cesti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 557.

V najem se odda:
betonirano kletno skladišče, s kurjavo, pripravno kot delavnica za kakšno mirno obrt, in eno skladišče na dvorišču za garažo. Vprašati: Prešernova ul. 18/1, 6, Maribor.

Lokal

pripraven za spec. trgovino, iščem na prometnem kraju v Ljubljani. Eventuelno ga tudi na lastne stroške preuredim. - Ponudbe pod »Lokal« na upravo Slovenca.

Pisarniško sobo
v drugem nadstropju s centralno kurjavo, odda s februarjem za 500 Din na leto Pokojniški zavod, Ljubljana, Gledališka ulica 8.

Pouk

Metoda Berlitz
Pouk francoščine, angleščine, italijanščine, nemščine itd. po profesorjih dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edinole v svoji materinščini. - Prijave samo: Kralja Petra trg 8/1, Ljubljana.

Prireditve

Orliška akademija v Domžalah
napovedana za 20. januarja, se ne vrši radi boleznimi in se prestavi na še nedoločeni čas. Odbor.

nserirajte v „Slovenca!“

OBLASTVENO POTRJENA šoferska šola
za poklicne šoferje, samovozače in dame. - Na razpolago za pripravo avtomobil. Šola je važna tudi za one, kateri si hočejo nabaviti avtomobil. - Prijave na nekdanjega komisarja za šofer. izpite I. GABERŠČIK, Bleiweisova cesta št. 52.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna zbrano delo
Cena Din 40,-, eleg. vezana Din 55,-
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Ženini in neveste!

Za poročne obleke črno blago, svilo, poplin in razno drugo belo blago kupite najceneje v trgovini

JOSIP ŠLIBAR
LJUBLJANA, Stari trg št. 21.

Glasba

Vijoline
kitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Musiču. Paviljon za dramskim gledališčem. Prepričajte se!

Pianino
skoraj nov, ceno naprodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 570.

Klavir
dobro ohranjen, črn, kratak se ceno prod. - Naslov v upravi št. 603.

Kupimo

Ovčjo volno
cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosi ter krojaške odpadke. Kupim in plačam najbolje. - A. Arbeiter, Maribor, Dravska ul. 15. - Iščem stalne nabiralce in nakupovalce.

Hlode
bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej), kupuje parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana.

Dobrodocho trgovino
z mešan. blagom, kupim ali vzajem v najem. Ponudbe z navedbo zahtevkov na podruž. Slovenca v Mariboru pod »Gotovo plačilo«.

Srebrne krone
zlatnike, vsakovrstno zlato, kupim. - F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova.

Divan in knjižno omaro
kupim. - Josip Oblak, Glince XIII., cesta št. 11.

Hišo v Ljubljani
ne daleč od centra, za 100-200.000 Din, kupim. Ponudbe na upravo pod »Plačam takoj«.

Parni kotel
že rabljen, vendar v dobrem stanju, 12 Atm. pritiska, 50-60 m² kurilne ploskve ali vodocevi kotel 36 m², kupim. Ponudbe z natančnim popisom in ceno je poslati na upravo lista pod »Parni kotel« št. 547.

Blagajno
železno, ognjvarno, katerega koli sistema, kupim. - Ponudbe z opisom je poslati na Zadržno zvezo v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Posestva

Majhen mlin
z majhnim posestvom - iščem; tudi pre- zamem prevzika. - FRANC KRAJNC, Šalek, Velenje.

„POSEST“
Realiteta pisarna, družba z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta št. 4

VILO, Hradskega vas
52, visokopritlikline, 4 parketirane sobe, pritlikline, 1000 m² vrta, 140.000 Din.

VILO, enonadstropno, no-
vozidano, komfortno, 6 sob, pritlikline, 1000 m² vrta, tik Obrtno šole, Mirje, 330.000 Din.

VILO, prenovljeno, 5 sob,
pritlikline, 900 m² vrta, 10 minut od centra, 170.000 Din.

HIŠO, visokopritlikline,
novozidano, eno tri-, eno enosobno stanovanje, kuhinje, 400 m² vrta, Novi Udmat, 95.000 Din.

HIŠO, novozidano, 2 sobi,
pritlikline, 300 m² vrta, Ježica, 70.000 Din.

HIŠO, dvonast., 6 dvo-
in enosobnih stanovanj, tik Krekovega trga, 210 tisoč dinarjev.

Poleg tega večje šte-
vilo stanovanjskih hiš, vil, trgovine, gostilne, v Ljubljani, na deželi, kmečka posestva, graščine, industrije, stavbišča v centru Ljubljane in vseh predmetih po najugodnejših cenah.

Posestvo z gostilno
in zemljišči, v Ljubljani, v najlepši legi, pripravno tudi za letovišče ali sanatorij, se prod. - Podrobnosti pri notarju dr. Andreju Kuharju v Ljubljani. - Posredovalci izključeni.

Vinogradno posestvo
ljutom. okolica, 22 orolov, 7 orolov prima vinograde, ceno naprodam. Cenena posestva pri Mariboru in Poljčanah 24 orolov, 3 1/2 orala vinograde, 3 hiše, 10 polovnj. vina in moka, živina - 200.000 Din. - Realiteta pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka ul. 28. - Znamka za odgovor.

Prodamo

Suhe hrastove deske
debele. 30-45 mm, ca. 2 m³, naprodam. Ogleda se najlažje ob nedeljah. Selo, Ciglarjeva 64.

Hiša z vrtom
v sredini Ljubljane, Vozarska pot 4, ugodno za obrtnika, se takoj prod. za 200.000 Din. Ponudbe na E. Pozniak, Maribor, Gregorčičeva ulica 12/1.

Opuščen mlin
enonast. skladišče in gospodar. poslopje skupaj z zadane prostora 1015 m² z lepim dvoriščem in vrtom, oddaljeno 10 km od večjega mesta v Sloveniji, avtozveza, priprav. za manjšo industrijo, gonilna sila ugodno na razpolago - prodamo. - Poizve se v upravi Slov. pod št. 488.

Ljubitelje knjige in umetnosti!
Prod. zelo ugodno »Handbuch der Kunstwissenschaft« (Berlin - Potsdam) in odstopim subskripcijo nanj. Naslov v upravi Slov. pod št. 494.

Opekarna
v okolici Ljubljane, za izdelovanje zidne opeke potom strojev, se prod. ali pa zamenja z drugim posestvom. - Poizve se v oglaš. odd. Slov. št. 525.

Gostilna
na najbolj. mestu z velikim lokalom, ugod. plač. pogoji, naprodam pri »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica št. 28.

Hiša v Brežicah
na Kolodvorski cesti, visokopritlikline, zidana, z raznimi pritliklinami, sadni vrt, približno 1/2 orala njive, vse v enem kosu, se ugodno prod. Na željo se dobi tudi več parcel. - Natančnejša pojasnila daje Godler, čevljar pri kolodvoru v Brežicah.

Trije kino aparati
malo rabljeni, se prodajo. - Miha Murko, Maribor.

Mesarija
dobrodocho, na zelo prometnem kraju, z inventarjem, se radi družinskih razmer poceni odda. Vpraša se: Poljanska ulica 2, Maribor, od 12 do 14.

Dve harmoniki
naprodam, 4- in 5 vrstni, dobro ohranjeni - cena solidna. - Arzenšek Štefan, mala mestna hiša za Bežigradom, Ljubljana.

Perzijsko preprogo
pod vrednostno ceno - prodam. - Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 587.

Proda se
enonadstropna hiša v Novem mestu: v I. nadstropju 4 sobe in steklena veranda, v pritliklini velika delavnica in 1 soba, malo dvorišče. Več pove Janko Filc, Kamnik, Šutna 49.

2 češnjevi spalnici
masivni, prod. Iv. Polenšek, mixer, Vižmarje.

Gašperček
in železni štedilnik poceni naprodam. - Naslov pri oglaš. oddelku »Slovenca« pod št. 605.

Obrt

Prodaja ljutomerskih vin!

Prisilna uprava graščine Gornja Radgona ima na prodaj okrog 150 polovnjakov vina izborne kakovosti letnika 1928 po dnevnih cenah. Cenami interesi se naj oglese plameno ali osebno pri g. Alojziju Puhar, županu v Žbigovalcih, kot prisilnem upravniku, kjer dobe vse potrebne informacije. V Gornji Radgoni daje informacije g. dr. Lenart Boezio, odvjetnik v Gornji Radgoni, oziroma okrajno sodišče.

Pletenine
raznobarvne, cele obleke, vestje in puloverje, vse izdelano na stroji št. 12. Fino delo in nizke cene. Ponudbe na upravo lista pod »Fino delo« št. 538.

Harmonikarji, pozor!
Kdor želi imeti dobro harmoniko, naj se takoj obrne k K. Jancu, izdelovalcu harmonik, Ljubljana, Bohoričeva 9, za »nove harmonike ali popravila«, ker le on dela dobro in iz dobrega materiala najceneje!

Puhasto perje
kg 38 Din. razpoložlj. po povzetej najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kmet čisto na peria. Zagreb. Hica 82.

Dobro stoječi trgovci
želi prevzeti manufakturno blago v komisijo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 536.

Zdravilni kruh
»Trapist«
(za želodčno, sladkorno boleč) izdeluje pekarna Crnc, Maribor. Pod mostom 2. Naročila sprejema tudi uredništvo »Domačije«, Koroska c. 10.

Električne žarnice
110, 125, 150, 220 volt, od 10 do 200 wattov, navadno, dnevno in opal svetle pod dnevnimi cenami naprodam. - Komisijska trgov. Rado Zitter-schlager, Sv. Petra c. 7.

Urarska popravila
izvršuje najceneje in najprecizneje Fran Wölling, urar, Gosposvetska c. 12.

Pozor! Pozor!
Pohišstvo
v veliki izbi vedno v zalogi po najnižjih cenah. Matija Andlovic strojno mizarstvo Komenskega ulica št. 34.

O. ZAJEC
Ljubljana, Florijanska 23, razorođa

zalogo železnine, kuhinjskih in gospodarskih potrebnih zaradi odpovedi lokala. - Cene znižane. Izkoristite priliko.

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGlaševanje v „SLOVENCU“

Najboljši v materialu in konstrukciji in najlepši opremljeni so **šivalni stroji „Gritzner“ in „Adler“** za domačo obrt in industrijo

Pouk vazenje brezplačno!

Le pri
JOS. PETELINC
Ljubljana

polen Prašarnovega
somenika so vodi
Večletna garancija!
Zabavajte ponudbe.

Slovite tovarne svetov. slovesa

Motocikli: „GILLET“, Herstal - Belgija
lastnica 27 svetovnih rekordov v brzini in trpežnosti

»Thomann« Nanterre, Francoska
ena najstarejših francoskih tovarn koles in motociklov, — zmagovalka na dirki »TOUR DE FRANCE« s slovitim vozačem ANDRE LEDUCQ-om,

nudijo izključno samoprodajo motorjev in biciklov za Slovenijo.

Obrniti se je na:

Comptoir d'expansion commerciale et industrielle — Belgrad, Trgovalčka 7.

VRVICO ZA ZAVOJE (BAST-REKLA-MEBÄNDER)

izdeluje in dobavlja v vseh barvah in širinah s tiskom in brez tiska po najnižjih cenah

ZAGREBACKA PROIZVODNJA VRVICA, L. STERN
Zagreb, Martičeva 27 - Telef. 2095

Za gg. duhovnike!

Specijalen Strichkamearn za obleke, kamarn ali Adria za ta arje, Marengo ali Setland za sukne, ter vse druge potrebščine priporočam v nakupu **manufaktura Franc Dobovičnik, Celje**

Gg. duhovniki dobe engros cene!

Krojači pozor!

Sukno, kamarn, koverkote, donbine, lodne in vse krojaške potrebščine kupite najceneje v ogromni tovarniški zalogi **Franc Dobovičnik, Celje**

Zahtevajte vzorce!

Za žene in neveste!

Poročne obleke, ter vse potrebno bogo za bala, posteljino, odeje kupite v veliki izbiri najceneje pri **Franc Dobovičnik, Celje**

Oglejte si vsako zalogo

velike množine tesnega lesa
Iščemo 1 1/2, 800 m, in 1 1/2, 21/24, 21/26, 21/28
6.00 m dolžine; kupimo tudi vse druge dimenzije, kakor tudi 18 in 24 mm deške III/IV vrsta. Ponudbe prosimo na trdiko

„Vila“ d. d., Zagreb, Primorska št. 12

460 tesanih tramov 5.35 dolgih
Iščemo 1 1/2, 26, 21/26 ali 21/28; 180 tesanih tramov 1 1/2, 15 m dolgih.

Ponudbe prosimo na trdiko

„Vila“ d. d., Zagreb, Primorska št. 12.

460 tesanih tramov 5.35 dolgih
Iščemo 1 1/2, 26, 21/26 ali 21/28; 180 tesanih tramov 1 1/2, 15 m dolgih.

Ponudbe prosimo na trdiko

„Vila“ d. d., Zagreb, Primorska št. 12.

LUTZOVE PEČI
in
PEC „MONOLIT“
ING. GUZELJ

Telefon 8252. Ljubljana VII., Jernejeva cesta 5

Ravnatelj: Konz. ov. elektromotorji, Volthove male turbine in gratisgreve »CALEFACTOR« (patent šiška) in samotna opeka

Lokomobile
Motorji Diesel in Sauggas
Jarmeniki

Pini & Kay. Kompletne žage

Ugodni plačilni pogoji.

BRACA FISCHER d. d.

Zagreb, Gundulićeva ulica 36.

KUPON
ZA UGANKE
v
ILUSTRIRANEM
SLOVENCU

Št. 3

Razno

Razpisujemo nabavo
1 električnega
vitijsa

Podatki in pogoji se dobe pri podpisani. Direkcija drž. rudnika Zabukovca, pošta Grize.

POPRAVILA
Mehanik Ivan Legat
Maribor, Vetrinjska ul. 30

Telefon int. 434.

Špecialist za pisarniške stroje.

Novi in razlani pisalni stroji vedno v zalogi.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah.

CERNE, tavelir. Ljubljana.

Wolfova ulica št. 3.

Drva

bukove in brastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parne žage

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za

gorenjskim kolodvorom

Gostilničarji

Nabavite si pri nas naravna in izborna pitna vina po zmernih cenah. Vinarstvo CIGLAR i drug. imajo lastnih vinogradov, Stubica pri Zagrebu.

Cent. franko. razlani

Najboljši liker za želodec je

Zdravnik želodca

Podpisani se zahvaljujem tem potom

podpornemu društvu „Ljudska samopomoč“ v Mariboru za pripadajočo

znatno podporo po smrti gospe Marije Klava

najiskrenejše in priporočam to dobrotno

društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Kocharje pri Vel. Laščah, dne 10. jan 1929

Jože Jaklič

posesnik

Podpisani se zahvaljujem tem potom

podpornemu društvu „Ljudska samopomoč“ v Mariboru za pripadajočo

znatno podporo po smrti gospe Marije Klava

najiskrenejše in priporočam to dobrotno

društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Kocharje pri Vel. Laščah, dne 10. jan 1929

Jože Jaklič

posesnik

Žimnice

modroce. postelne mreže želez. postelje (izložilive) otomane divane in druge tapetniške izdelke dobite nakupite pri **RUOLFU RADOVANU**, tapetniku Krekov trg št. 7 (polet Mestnega doma).

Koruzo za krmo
oddaja najceneje veletrgovina štita in moka

A. VOLK, Ljubljana

Resljeva cesta št. 2.

Podgane ubija **RATOL**

Polji, mlši ubija **ARVICIN**

Ščurke ubija **GAMADIN**

Stenice ubija **STENOL**

Bolhe ubija **PULEKIN**

Dobivajo se povsod: Blokemla, Zagreb, Hatzo-

va ulica 25. Tel. br. 59-69.

Vse vrste moko

iz najbolj. baneške pšenice

dobavljajo po najnižjih cenah

Fr. JUVAN, valjčni mlin, Sred. Gameljne, p. Sent Vid nad Ljubljano.

Zahtevajte cenik. — So-

lidna postrežba.

Matija Terlep

Ljubljana 7, Sv. Jerneja c. priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva.

Krušno moko
najboljše vrste dobite vedno svežo pri

A. & M. Zorman

Ljubljana, Stari trg 32.

Blago dostavimo tudi na dom. — Prosimo v

mlav tudi vsako množino doma e ali baneške pš-

enice — pri manjših množinah jo takoj zamejamo

za moko in otrobe.

Zaradi nakupa večjega voza ugodno prodamo dobro ohranjeni

hotelski avtomobil

— Ponudbe na Upravo Grand hotels »Union« v Ljubljani.

Ajdova moka

5 Din

garantirano pristna, od 25 kg naprej. Pošilja Pavel

Sedež, umejni mlin, Javorik, Gorenjsko.

Inserati v Slovincu

imajo največji uspeh!

Manufakturist

z večletno prakso, prvovrsten

detajist z samo

najboljšimi referen-

camami sprejme v

veletrgovini

R. Stermecki, Celje

OZEBLINE

se prikazujejo na nogah in rokah. Začenjajo se z rdečastimi ali očiščeni mi madeži in povzročijo, če se zanemarja, težke rane. Za odstranitev ozeblin služi vroča kopel okoli 3 litre vode, v katero vsuje polno žlico sv. Roka soli za noge. Ozebli del naj se kopije 20 minut nato ga nadrgni s čistim vazelinom in ovij z mehkim sukninim blagom — Tedensko enkratna poraba sv. Roka soli za noge preprečuje tvorbo ozeblin. — Velik zavoj sv. Roka soli za nove stane Din 16.—

DOBIVA SE V VSAKI LEKARNI IN TRGOVINI

„Spectrum“ d. d.
Inž. Kopska, Dubsky in Krsnik

tvornica ugleda in brusenega stekla

Ljubljana VII

se nahaja od 1. novembra

Celovška cesta 81. — Telefon 2343.

Zagreb, 1. ek. Srednjnja ZAGREB

Zrcalno steklo, portulno steklo, mašinsko

steklo — mm. ogledala, brušenja v vseh

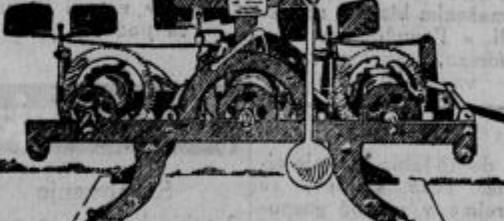
velikostih in oblikah kakor tudi brušene

prozorne tipe izbojene plošče, vstekljanje

v med. Fina. navadna ogledala.

STOLPNE URE

vseh vrst in velikosti, precizno izdelane, do sekunde regulirane, najnovejša kons. ručaja. Najbolj prikladne za cerkve, šole, tovarne, veleposredstva, uradna poslopija itd.

Popravljamo in predelujemo stare ure na svojo najnovejšo izum. Ceniki in projekti se pošiljajo na zahtevo brezplačno, cene konkurenčne.

METALJA, I. ugoslovanska tovarna stolpnih ur

TRBOVLJE — I. S. O. se zastopniki.

Redko priliko zaslužka!

nudimo v vašem okraju s prevzemom samoprodaje našega, na mnogih krajih z najboljšim uspehom uvedenega, za krojaško obrt

eminentno važnega izuma. Resni interesen-

tje, ki razpolagajo z za prevzete potrebne

kapitalom okoli 130.000 Din, dobe brezplačno

predvajanje na svojem kraju in se prosijo,

da čim prej vložijo primerne oferte na:

Herold & Lenoss O. H. G. za pospeševanje

krojaške obrti, Reutlingen (Wittenberg),

Nemčija.

ŽOLČNI KAMENKI

Interesantno bralstvo uspešnem

zdravljenju žolčnih kamnov

Vam pošlje brezplačno

lekarna pri Odrešeniku

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Priloge, Vyšehradská tř.

Korespondent-(inja)

samostojna moč z večletno prakso v večjih podjetjih, večča srbohrvaščine, nemščine, po možnosti tudi drugih jezikov

se sprejme takoj ali pozneje

Obširno lastnoročno pisane prošnje s sliko in Curriculum vitae naj se pošljejo na upravo tega lista pod šifro »Trajno mesto« št. 552

Pridobivaite novih naročnikov!

ORIGINALNE POTREBŠČINE ZA OPALOGRAPHPRESERVAT, FIXAT IN JSTALE PO-
TREBŠČINE VEDNO V ZALOGI PRI**LUD. BARAGA, LJUBLJANA**

SELENBURGOVA ULICA ST. 6/L

TELEFON ST. 298

Oglejte si
najnovejša dvokolesa, motorje, šivalne stroje, otroški vozički novih modelov, mali avtomobili, pneumatika najceneje. Ceniki franko. Prodaja na obroke. „Tribuna“ F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

IVAN BIZOVIČAR

VRTNARSKO PODJETJE

LJUBLJANA, Kolezijska ulica 16

prilaga svoje bogato opremljeno vrtnarstvo kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove. Na razpolago ima tudi sadike najzlahnejših cvetlic in vaskovrstne zelenjave. Nasaja vrte in ba kone.

Letošnja pomladna specialiteta sadike

„CHABAUD NAGELCKI“

Izposoja dekoracijska drevesa. — Naročila z dežele se izvršujejo točno in solidno.

IZVANREDNA PRILIKA!

Frizerski salon za dame in gospode se prodaja v Zagrebu radi odpotovanja v inozemstvo. Prvorazredno urejen, z elektriko in vodovodom v lastni zgradbi, najprometnejša točka mesta Zagreba. Mesečni promet od 18—24 tisoč dinarjev. Cena z vsem inventarjem, parfumerijo, perilom in poslopjem

samo 135.000 dinarjev.

Samo resnemu reflektantu se dajo informacije in odgovori. — Ponudbe na: Jugoslovensko Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Zrinjski trg 20, pod »Izvanredna prilika«, »Sigurna eksistencija«.

Zahvala

Ob težki izgubi svojega ljubljene, nepozabnega soproga, očeta, gospoda

Cvetko Mejač-a

organista

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami in ga spremljali na zadnji poti. Posebna zahvala pred duhovščini in menigemu pevskemu zboru pod vodstvom g. P. Liparja ter cerkvenemu zboru v Komendi pod vodstvom g. Gerkmana za premile žalostinke, katere so nam lajšale bol ob izgubi najdražjega.

Mengeš, dne 19. januarja 1929.

ZALUJOČI OSTALI

AKO RABITE TISKOVINE

ILUSTRACIJE, KATALOGE ALI PROSPEKTE I.T.D. TODA SE NE MORETE ODLOČITI, V KAKŠNI TEHNIKI NAJ SE IZDELAJO,

BLAGOVOLITE SE OBRNITI

VEDNO NA NAŠE PODJETJE. — V VSEH TEH VPRAŠANJIH VAM JE DRAGE VOLJE NA RAZPOLAGO

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

BRZJAVKE: JUGOTISKARNA LJUBLJANA

UMETNIŠKI GRAFIČNI ZAVOD,

V KATEREM SO ZASTOPANE VSE

MODERNE GRAFIČNE PANOGE

VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO

PO ZMERNIH CENAH. — PROROCUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO

OFFSET-TISK • KAMENOTISK

KNJIGOTISK • UMETNIŠKI TISK

ČRKOLIVNICA • K.J. GOVEZNICA

Ormoška opekarna v Ormožu

nudi za letošnjo stavbno sezono svoje prvovrstne izdelke, kakor zarezno strešno opeko, sistem Steinbrück, Bobrovec, Zidake, strojne in ročne, vse blago enakomerno in dobro žgano.

CENE BREZKONKURENČNE**ZASTOPNIKI**

s komisij. skladiščem za strešno opeko se sprejmejo v vsakem večjem kraju.

L. Mikuš - Ljubljana

prilaga svoje zalogo težnikov solčnikov in sprehajalnih palic Popravila točno in solidno

Kože

vseh vrst divjačin KUPUJEM in plačujem po najvišjih dnevnih cenah, in sicer: lisčje, dihurjeve, zajčje, vidrove, jazbečeve in kože div. mačk.

ELIGIJ EBER, Ljubljana

Kongresni trg št. 7 — Zvezda.

Zahvala

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremlili našega nepozabnega sina

Ivana Lukec

ključavničarja

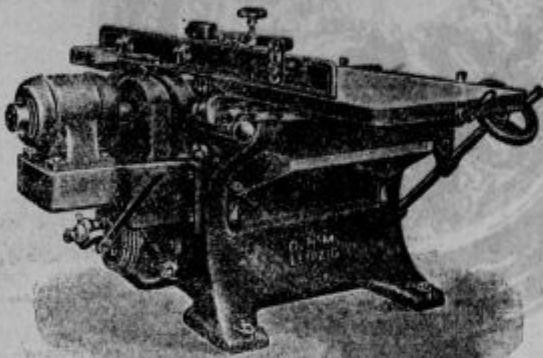
na njegovi zadnji poti, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Predvsem se zahvaljujemo častiti duhovščini, darovalcem vencev, gasilnemu društvu Zalog-Sp. Kašelj, delavstvu kem. tovarne ter obema govornikom za poslovilne besede in ostalemu občinstvu

Vsem skupaj: Bog povrni!

Sp. Kašelj, dne 19. jan. 1929.

ZALUJOČA RODBINA LUKEC.

3 leta kredita!

Vseh vrst

mizarski in kolarski stroji ter stroji za žage

z vgrajenim motorjem ali brez njega.

Dobavlja:

Welker Werke I. Wachsehn, Wien X.
Laxenburgerstrasse 14

Obisk našega jugoslovanskega zastopnika brezplačen.

PERJE!

Na naročila, ki se vršijo z ozirom na ta list, razpošiljamo:

Mehko purje perje	Din 15 za kg
Mehko kokošje perje, belo	Din 25 za kg
Mehko kokošje perje, pisano	Din 15 za kg
Gosje perje	Din 80 za kg
Račje perje, sivo	Din 50 za kg

franko Maribor, proti povzetju, vreče zaračunjene po lastni ceni. V paketih po 5 kg razpošiljamo po pošti:

5 kg purje ali pisano kokošje perje	Din 110
5 kg belo kokošje perje	Din 160
5 kg gosje perje	Din 440
5 kg sivo račje perje	Din 290

bruto za neto, franko po pošti, proti povzetju, ali predplačilu zneska.

EXPORTNA DRUŽBA MATHEIS, SUPPANZ IN DRUG, MARIBOR, CVETLIČNA ULICA ŠT. 18.

Pozor!**Pozor!****Dobrodošli Ljubljanci!**

Autobus Ljubljana vozi dnevno na Črnuče po zelo ugodni ceni, in sicer Ljubljana—Črnuče, postaja gostilna pri županu Fr. Pečarju, 4 Din. Ob tej lepi priliki se vabi cenjeno meščanstvo, da poseti večkrat prijazne Črnuče; še bolj pa se vabi na dobre domače klobase in dobro vinsko kapljico, katero ima vedno in solidno pripravljeno za dobrodošle cenjene goste gostilna pri Fr. Pečarju, ob glavni cesti, Črnuče.

Zahvala

Vsem, ki so spremlili k večnemu počitku našo nepozabljeno dobro ženo in mamo, gospo

Rozo Gajšek roj. Predan

izražamo tem potom najlepšo zahvalo.

Posebno zahvalo izrekamo pogrebniemu društvu »Krcovina« za njegov ganljivi nagrobni govor in petje, ter pevskemu društvu »Drava«.

Maribor, dne 16. januarja 1929.

Zalujoča rodbina.

Inserirajte v „Slovenca“!**ZAHVALA.**

Kreditna zadruga, reg. pom. blag. v Mariboru nam je po štirih mesecih članstva izplačila na račun

NOTE

večje zneske, za kar se tej občekoristni ustanovi srčno zahvaljujemo ter vsakomur priporočamo, da postane njen član in si na ta način z malimi prispevki zagotovi za slučaj poroke izdatno pomoč.

Kmetre les p. Zlatobče mp. Brandstätter Jo-tp, Maribor mp. Stanoga Margita, Maribor mp. Spaninger Anton, Rače mp. Horvat Otmar, Maribor mp.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsake vrstnih vrednostnih papirjev deviz in valut borzne naročila, oredulom in kredit vsake vrste, eskomot in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, sate-denositi itd. itd.

Brzojavke: Kredit Ljubljana

Tel. 2040, 2457, 2548; interurban 2706, 2806

PREŠ. NOVA

ulica poleg frančiškanske cerkve

H. SUTNER

Lačna protokol. tovarna ur v Švici

NAJVEČJA zaloga ur, zlatnine

in srebrnine

NIZKE CENE — SOLIDNA POSTREŽBA

SAMO

49

dinarjev

61

par

SAMO

49

dinarjev

70

par

St. 100. Fovln-sta anker-Ros-opt. Din 49:30

St. 111. Fovln-sta anker-Ros-opt. z ra-

dion-t-tilt m. in kaza c. Din 69:20

St. 105. Budi-ka. 16 cm viška s prvo-

vrstnim anker-stojem Din 64:20

ZAHTEVAJTE boga o l'ustrovani cenik

s koledarjem, gratis in franco od

H. SUTNER, LJUBLJANA 2**KUPITE** samo **WMF**

kina srebrno jedilno orodje s pet-

desetletno tovarniško garancijo, pri

H. SUTNER

Ljubljana, Prešernova ulica

INVENTURNA-PRODAJA*Želimo temeljito isprazniti!***4 HUMANIK**

LJUBLJANA, Dunaška c. 1a, „Peto.ia“

MARIBOR, Gosposka ulica 17

CELJE, Aleksandrova cesta 1

PTUJ, Slovenski trg, „Petovia“

Samoradi svoje
Kvalifete
Merima Oštroškomilo
je največ
zahtevano u
celi deželi

MERIMA 1839

KUPIM

LOKOMOBILLO

močno 60 konjskih sil ali tudi močnejše.
- Ponudbe z opisom in navedbo cene je
nasloviti na upravništvo »Slovenca« pod
značko: »LOKOMOBILA« številka 478.

Peresa za avtomobile

izdeluje iz specialnega jekla in prev-
zema pokvarjena v najhitrejše popravilo

Jeklarna Jurija grofa Turnskega d. d. Guštanj, Slovenija

VODNE TURBINE

an. m. regulatorje, zatvornice,
opreme za žage in mline iz aluja
in dobavlja

G. F. SCHNEITER**ŠKOFJA LOKA**

podjetje za gradbo vod. turbin

Konture čne cel. Zahtev. It. ro-

nudbe. — Priv. tne ref. rence!

VELIKA KAVARNA IN**RESTAVRACIJA****EMONA**

s centralno kurjavo in razsvetljavo,
popolnoma opremljena, se tem potom
razpisuje. — Ponudbe je vlagati na
LJUBLJANSKO KREDITNO BANKO
(HISNA UPRAVA) V LJUBLJANI.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

Regist'rovani zadrugi z neomejeno
zavezo v Celju, — v lasni hiši,
Cankarjeva ulica 4 (počeg Cankarje)

Stanje hranilnih vlog nad

Din 70.000.000.— Obrestna

mera najugodnejša. — Za

hranilne vloge jamči poleg

rezerv in hiš nad 3000

članov posuštnikov z vsem

svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter

zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Posojilnica je kot kmetska za-**druga prosta rentnega davka****Nova žaga**

na električni pogon, moderno urejena, z
vsemi potrebnimi stroji ter velikim skla-
diščem, v večjem kraju Slovenije tik ob
železniški postaji, se ugodno proda. (Edi-
na žaga v kraju.) Obenem se proda tudi
večja zaloga hrastovega in drugega ne-
rezanega lesa. Reflektanti naj javijo svoj
naslov na upravo lista pod »Ugodna
prilika« št. 582.

Puškar**F. R. Kaiser**

Ljubljana, Konresni trg štev. 9

kupi in prodaja stare puške, samokese

ter prevzame iste v komisijsko prodajo

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru Regist'rovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno
stroko spadajoče posle

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne od-
teguje vlagateljem rentnega davka

stalno vsako množino

kostanjevega taninskega lesa

smrekove skorje, cele in drobljene, smrekove hmelove
droge, rabljene, dobro o'ranjene sode od strojne in
jedilnega olja, po najvišjih cenah. Plačilo akreditivno.
FRANC OSET, Sv. Peter v Sav. dolini.

ZNANO JE, DA SE MORE
NA NAJSLABŠEM APA-
RATU S

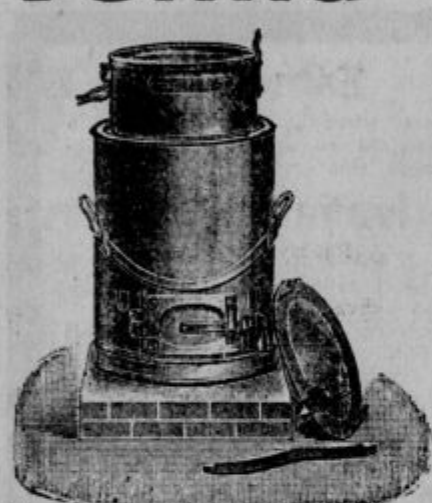
PHILIPSOVIMI

CEVMI IN OPREMO DOBITI
IZREDNO DOBER SPREJEM

ZASTOPA:

NORIS K. D.

ZAGREB, GUNDULICEVA štev. 26

PHILIPS**Velika zaloga**

Pripravljen za kuho

Počeg tega vedno na zalogi:

ALFA-ročni posnemačnik**ALFA-separator za stoji**

pogon

ALFA-oprema za mlekarne**ALFA-brzoparilniki za krmo****ALFA-transportni vrči za**

mleko

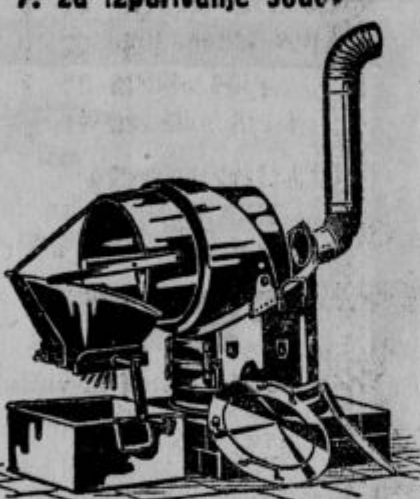
ALFA-močni stroji**ALFA-pločev nastla posoda**

pri

„ALFA“ d. d.

separatorji in stroji za

mlekarstvo

Z. GRUB, Boškovičeva 46Brzoavni naslov: **ALFA AVAL**

Pripravljen za izpraznitev

Telefon št. 67-43

Brzoavni naslov: **ALFA AVAL**

Velika tovarna železnih izdelkov išče za takojšnji
ali poznejši nastop izučenega železotrgovca kot

SKLADIŠČNIKA

ki je več vseh opravil v skladišču, zlasti glede na-
kladanja in ekspedicije / Vpošteva se samo prvo-
vrstna, energična, za organizacijo spo-obna in za-
upanja vredna moč, v starosti 28-38 let, katere se
lči vsakega opravlja in se ne boji nobenega dela
Izčrpane prošnje s prepisi spricval in s fotografijo
pod »Stalna služba« na Aloma Company, Ljubljana

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzoav. naslov: Gosposbanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 360.000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine
in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

G'avno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**